

Länsi-Espoon luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelma 2020-2030: avoimen kommentoinnin aikana 12.2.-15.3. saadut kommentit ja vastaukset niihin. Kommenteista on poistettu yksityishenkilöiden tiedot ja tarkat osoitteet. Kommentit on lisätty taulukkoon saapumisjärjestyksessä.

Toimitustapa	Aihe tai kuvionumero, jota kommentti koskee	Kommentti	Vastaus	Lisätietoa
Sähköpostitse saapunut kommentti asukkaalta	Alikasvoksen säilyttäminen, suojametsät, istutettavat puulajit, vieraslajit	Tässä olisi palautetta Espoon kaupungin avoimeen kyselyyn tästä Länsi-Espoon metsänhoitosuunnitelmasta: Sanoisin, että Espoo on hoitosuunnitelmassaan veloitettu säästämään mahdollisimman paljon alikasvospuita. Tällainen monikerroksinen metsä rakenne on ekologinen, imee tehokkaasti hiilidioksidia ja toimii parempana virkistysalueena sekä myös näkö- ja melusuojana ja suodattaa vieläpä saasteita. Tällaisissa, enemmän luonnontilaisissa metsissä viihtyy myös liito-orava. Myös isojen moottoriväylien ja ratojen reunaan on syötä jättää sekä myös istuttaa puustoa ja etenkin havupuumetsää. Niittyinä hoidettaviin alueisiin tulee istuttaa myös pensaita ja pieniä suomalaisia puulajeja. Vieraslajit kuten isotuomipihlaja, kurtullehtiruusu ja villi tarhaomenapuu tulee hävittää! Näiden tilalle voi istuttaa Suomessa harvinaisempia luonnonvaraisia puita kuten ruotsin- ja suomenpihlajaa, teodorinpihlajaa ja etenkin metsäomenapuu. Metsäomenapuun on Suomessa erittäin uhanalainen puu johtuen tarhaomenapuun kanssa risteytymisestä. Toki myös kataja ja jopa euroopanmarjakuusi voisivat sopia tällaisiin paikkoihin.	Alikasvoksen hoidolla pyritään elinvoimaisen ja monilajisen uuden puusukupolven muodostumiseen, jotta metsäalueet kehittyisivät rakenteeltaan eri-ikäiseksi ja monikerroksiseksi. Alikasvosta hoidetaan pienpuuston hoidon yleensä ryhmittäisellä raivauksella, jossa valikoidaan olemassa olevasta puustosta hyvin kasvuun lähteneitä nuoria puita jätettäväksi ja poistetaan yleensä tiheää lehtipuuesakkoa kasvutilan ja valo-olosuhteiden avaamiseksi uuden puusukupolven luontaisen uudistumisen mahdollistamiseksi metsänpohjaan. Pienpuuston hoidon periaatteisiin kuuluu tiheikköjen jättäminen nuoremman puuston kerroksiin. Suojametsien alikasvosta käsitellään jättämällä enemmän tiheikköjä suojavaikutuksen säästämiseksi. Isojen moottoriväylien ja ratojen reunoja koskevat yleiset turvallisuusmääräykset eivät mahdollista puiden istuttamista avoimena pidettäville reunavyöhykkeille. Kaupungin koordinoimaan vieraslajien torjuntaa kehitetään Espoon vieraslajinjakuksen 2018 mukaan. Metsiä uudistetaan pääasiassa luontaisen uudistamisen keinoin olemassa olevan puuston siementämänä, laaja uusien puulajien tuonti kaupungin metsiin istuttamalla ei ole tällä hetkellä ajankohtaista.	Pienpuuston hoidon tavoitteet tulee tuoda esiin: Olemassa olevan nuoren elinvoimaisen puuston kasvuolosuhteiden varmistaminen, uuden puusukupolven luontainen uudistuminen. Tiheikköjen jättämisen periaatteet tulee tuoda esiin paremmin. Info näistä tuotava erityisesti työkohteista tiedottaessa. Vieraslajien torjunnasta Espoon vieraslajinjakuksen 2018 mukaisesti tulee tiedottaa enemmän.
Saunalahti-Kurttila, kaavoitus, liito-orava		Saunalahti-Kurttila eli alue 7 on maisemaltaan monipuolinen mosaikki, joka pitäisi jättääkin kyseiseen tilaan. Se on luonnoltaan ja luonnon monimuotoisuudeltaan hyvin arvokas! Alueen keskiosissa on monin paikoin asemakaavoituskohteita (pieniä ja isoja) tietenkin metsässä. Niiden suunnittelua ei ole syytä jatkaa. Tänne ei ole syytä rakentaa enää yhtään luontoon vaan keskittyä olemassa olevan infran tiivistykseen! Saunalahtihan on sitäpaitsi täynnä tyhjillään olevia asuntoja ja asuintaloja! Alueen eteläosassa, Kauklahdenväylän länsireunassa on tällä hetkellä suunnitteilla ympäristöntuho. Asiaa tekee entistä härskimmän se, että tällä Saunalahden-Kummellivuoren alueella sijaitsee kolme liito-oravan ydinaluetta, joita ei Espoo tai rakennusfirma ole tähän mennessä huomioineet lainkaan! Tämä Linjalokatonkatu-nimellä kulkeva kaavahanke on tuhoamassa viimeisetkin metsät Kauklahdenväylän kupeesta. Tuhoa täydentää ympäröivien kuvioiden vastaavat alueet, mutta puhutaan niistä myöhemmin. Joka tapauksessa tämä hanke tulee vähintäänkin kyseenalaisena unohtaa ihan niinkuin aikoinaan olisi myös Marinkallion hanke pitänyt.	Luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmissa huomioidaan kaavoituksessa merkityt viheralueet sekä kaavoihin merkityt maankäytön muutosalueet, niin kauan kuin niillä oleva puusto tarvitsee hoitoa. Kaavoitushankkeisiin voi vaikuttaa kaupungin kaavoitusprosessissa. Luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmissa otetaan huomioon olemassa oleva tieto kaavoituksesta ja käynnissä olevat kaavoitushankkeet sekä suunnitteluhetken ajantainen tieto luontoarvosta kuten liito-oravan elinympäristöistä ydinalueineen. Suunnittelun lisäksi kaavoitus- ja luontoarvotilanne tarkastetaan ennen alueella tehtäviä luonnonhoidon toimenpiteitä vuosittaisia metsätöyohjelmia koottaessa.	Kaavoitushankkeisiin voi vaikuttaa kaupungin kaavoitusprosessissa. Lisätietoa https://www.espo.fi/fi-FI/Asuminen_ja_ymparisto/Kaavoitus . Liito-orava- ja muut tiedot huomioidaan luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmissa ja ne tarkastetaan ennen käytännön hoitotoimiin ryhtymistä jokaiselta työkuivilta. Kommentti välitetään tiedoksi kaupungin kaavoitukselle.
Tillinmäki-Kiviruukki, kaavoitus, Sammalvuori, Ruukinmäen säilyttäminen		Alueen 8 pohjoisosa sisältää kiitettävästi luontokohteita (jopa sellaisia, joita kaupunki yrittää kaavoittaa asuinalueiksi. Nämä Latokaskenniitty-nimellä menneiden hankkeiden suunnittelua ei ole syytä jatkaa, koska muuten ne tuhoavat viimeisetkin metsät Tillinmäentien pohjoispuolelta. Vain sähkölinja jäisi virkistysalueeksi. Se ei kyllä ole mitään kunnan virkistysaluetta Taas vietiin vauhdilla läpi asemakaavoituskohteita, joista ei ole kenellekään hyötyä. Miksei Sammalvuoren alue ole inventoitu? Yhdessä Hannusmetsän kanssa edustaa se kahta viimeistä laajaa yhtenäistä metsäaluetta Etelä-Espoossa (lukuunottamatta Suvisaaristoa). Alue on myös liito-oravan asuinalue etenkin länsipuolella, jossa Espoo suunnittelee laajentavansa asuinaluetta. Koko Sammalvuoren alue täytyy suojella kaikelta rakentamiselta (myös pohjoisosa)! Myös koko väli Saunalahden ja Marinkallion suuntaan Sammalvuoreen ja siitä edelleen itään Sillankorvan liito-orava-alueelle (itä- ja länsipuoli alueesta) ja Hannusmetsään täytyy yhdistää täydennysistutuksilla. Ruukinmäki täytyy suojella kaikelta rakentamiselta! Tästä toki jätetään metsitystä myös Länsiväylän pientareita pitkin aina Olariin saakka nyt ensi alkuun.	Luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmissa huomioidaan kaavoituksessa merkityt viheralueet sekä kaavoihin merkityt maankäytön muutosalueet, niin kauan kuin niillä oleva puusto tarvitsee hoitoa. Lisärakentamisen mahdollistaviin kaavoitushankkeisiin voi vaikuttaa kaupungin kaavoitusprosessissa. Sammalvuori on sisällytetty Länsi-Espoon suunnittelualueeseen niiltä osin kun se on Espoon kaupungin maanomistuksessa, samoin Hannusmetsän alue. Länsiväylän pientareiden metsittäminen Olariin saakka ei ole mahdollista koko matkalla kaavamääräysten, avoimena pidettävien moottoritien reunavyöhykkeiden ja puuttuvan maanomistuksen vuoksi.	Kaavoitushankkeisiin voi vaikuttaa kaupungin kaavoitusprosessissa. Lisätietoa https://www.espo.fi/fi-FI/Asuminen_ja_ymparisto/Kaavoitus . Kaupungin maanomistus on nähtävissä karttapalvelussa kartat.espo.fi . Kommentti välitetään tiedoksi kaupungin kaavoitukselle.
Latokaski-Friisilä-Nöykkiö, Eestinkallion säilyttäminen, kaavoittaminen, latokaskenpellon osittainen metsittäminen		Alue 9 sisältää mm Eestinkallion kallioiden metsäalueen, johon väen väkisin piti länsireunaan vielä kaavoittaa ja rakentaa turhanpäiväisiä ja rumia kerrostaloja. Osa on vielä rakentamatta, kun eihän täällä ole enää syytä rakentaa. Ei ole eikä tule asukkaita. Toinen rakentamaton alue on Latokaskenpelto. Tälle alueelle voisi ainakin osittain istuttaa luonnonmetsää.	Kaavoitushankkeisiin voi vaikuttaa kaupungin kaavoitusprosessissa. Latokaskenniityllä oleville peltoalueiden länsiosissa on käynnissä liito-oravan kulkuyhteyksiä parantava LIFE-hanke, jonka puitteissa istutetaan puustoa liito-oravan kulkureitin mahdollistamiseksi tulevaisuudessa.	Kaavoitushankkeisiin voi vaikuttaa kaupungin kaavoitusprosessissa. Lisätietoa https://www.espo.fi/fi-FI/Asuminen_ja_ymparisto/Kaavoitus . Liito-orava-LIFE-hankkeen tiedotus ei ole vielä alkanut. Kommentti välitetään tiedoksi kaupungin kaavoitukselle.
Olari, jäljellä olevien metsäalueiden säilyttäminen		Kuvio 10 on pääosin rakennettua. Ainoastaan Friisinkallion metsäalue on luonnontilainen laajempi kokonaisuus. Ihan koillispuolella Uuskartanontie, Kalenteritien ja Ylismaentien välissä on luonnontilainen metsä, joka on syytä jättääkin sellaiseksi.	Friisinkallion metsäalue on luonnonsuojelualuetta ja se on rajattu luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelman ulkopuolelle. Uuskartanontien, Kalenteritien ja Ylismaentien välinen metsäalue on kaavoitettu puistoalueeksi, jonka hoitoluokaksi on merkitty lähimetsä, aluetta hoidetaan Espoon metsien ja niittyjen hoidon toimintamallin mukaisesti.	Metsien ja niittyjen hoidon toimintamalli löytyy Espoon kaupungin verkkosivuilta: https://www.esbo.fi/fi-FI/Asuminen_ja_ymparisto/Ymparisto_ja_luonto/Puistot_metsat_ja_niityt/Me_tsiens_hoito/
Matinkylä, rakentaminen, puiden istutus		Sitten mennään lähemmäksi Länsimetron tuohalueita. Alueen 6 jokainen pienikin metsäalue tulee jättää luonnontilaan. Jos jotain halutaan tehdä, on syytä ainoastaan istuttaa lisää puita, ensisijaisesti isoja suomalaisia havupuita. Yhtään enempää viheralueille rakentamista ei tule tehdä! Alue ei sitäpaitsi edes ole metrovyöhykettä.	Alueen rakentamista ohjaa alueen kaavoitus. Kaavoitushankkeisiin voi vaikuttaa kaupungin kaavoitusprosessissa. Alueen metsäisiä kaupungin hallinnoimia alueita hoidetaan Espoon metsien ja niittyjen hoidon toimintamallin mukaisesti. Pääosin alueen metsät ovat hyväkuntoisia ja hoidon tarve on vähäistä alueiden turvallisen virkistyskäytön ja ominaispiirteiden säilyvyyden turvaamiseksi. Alueella vallitsevat havupuumetsiköt ovat kiitettävän eri-ikäisrakenteisia ja niiden luontainen uudistuminen on luonut monin paikoin riittävästi eri-ikäisrakennetta. Laajoille istutuksille ei tällä hetkellä tarvetta alueella.	Kaavoitushankkeisiin voi vaikuttaa kaupungin kaavoitusprosessissa. Lisätietoa https://www.espo.fi/fi-FI/Asuminen_ja_ymparisto/Kaavoitus . Metsien ja niittyjen hoidon toimintamalli löytyy Espoon kaupungin verkkosivuilta: https://www.esbo.fi/fi-FI/Asuminen_ja_ymparisto/Ymparisto_ja_luonto/Puistot_metsat_ja_niityt/Me_tsiens_hoito/ . Kommentti välitetään tiedoksi kaupungin kaavoitukselle.

	<p>Kaitaa, Hannusmetsä, Kaavoitus, teiden reunojen ja reunavyöhykkeiden metsittäminen</p>	<p>Alue 5 on hyvin kriittinen paikka. Hannusmetsä on äärimmäisen monimuotoinen suoja- ja koulumetsä, joka tulee jättää silleen. Länsiväylän leventämisessä tehdyt liian laajat hakkuut olisi syytä täydennysistuttaa, jotta jo pelkästään liito-orava pääsee ylittämään tien. Hannusmetsän eteläosaa pitää myös kokonaan jättää rauhaan aina Kaitaantielle asti. Iivisiemenkallion laki on tuhattu ja seuraavaksi kaupungin ja rakennusyhtiön on velvollisuus ennallistaa alue. Sinne pitää siis istuttaa uusia puita ja pensas- sekä kenttäkerroksen lajeja. Kaikki muutkin alueen metsäalueet on syytä jättää silleen. Reunavyöhykkeille tarvitaan paikkausistutuksia. Kaikista tärkeintä on metsittää Suomenojan sillasta itäänpäin Länsiväylän reunat sellaisiksi mitä ne ennen olivat!</p>	<p>Hannusjärveä ympäröivät metsäalueet on liitetty suunnitelmaan niiltä osin kun ne kuuluvat kaupungin maanomistukseen. Näille alueille on esitetty huonokuntoisten puiden poistoa teiden ja asuintonttien reunoilta ja yhtä istutetun männikön harvennusta, joilla parannetaan alueen puuston yleiskuntoa ja turvataan metsän elinvoimaisuutta ja kasvua tulevaisuudessa. Iivisiemenkallion metsässä on tarpeen poistaa alueen itäosan asuinalueen rajalta huonokuntoisia puita kevyellä pöimintahakuulla sekä hoitaa paikoin tiheää lehti-puuesakkoa. Tavoitteen toimenpiteillä on karun kallioalueen puuston yleiskunnon parantaminen ja elinvoimaisen pienpuuston kasvumahdollisuuksien turvaaminen. Istutusten tarvetta alueella ei ole, puusto on lähtenyt kehittymään alueella luontaisen uudistumisen kautta hyvin eri-ikäisrakenteiseen suuntaan. Länsiväylän reunojen metsittäminen ei ole mahdollista koko matkalla itäänpäin.</p>	
	<p>Kivenlahti-Espoonlahti, Marinkallio, kaavoitus, jalot lehtipuut, muut puulajit</p>	<p>Alueella 4 on paljon huomautettavaa. Marinkallion surullisenkuluista kaavoitusohjelmaa vaatii nyt korjausliikkeen. Kauklahdenväylän ja Länsiväylän risteyksestä on kaadettu puita koko ajan. Koillispuolelta, uuden rombisen rampin ja moottoritien välistä kaadettiin monta isoa kuusta, lounaispuolelta puolestaan kaksi valtavaa raitaa. Tekin varmasti tiedätte, että raita on heti tammen ja haavan jälkeen tärkein puulaji biodiversiteetin suhteen. Vanha raita on varsinainen eliöyhteisö ja korvaamaton luonnon monimuotoisuudelle. Marinkallion kohdalla täytyy tietenkin istuttaa uusi puusto jo pelkästään liito-oravaa, mutta myös ihmistä varten. Tällä alueella 4 on myös Kivenlahdentien, Merivirtakadun ja parkkialueen välissä Kivenlahden kartanon vanhaa pihapiiriä. Siellä oli välissä hirsilinnake sekä Meriusvan koulu. Alueen monimuotoisuus on käsittämätön. Siellä kasvavat kaikki Suomessa luonnonvaraisina esiintyvät jalot lehtipuut; tammi, vaahtera, saarni, metsälehmus, vuorijalava, kynäjalava sekä pähkinäpensas. Poikkeuksellista on, että kynäjalava on siementänyt alueelle isojen puiden joukkoon alikasvosta ja puita on alueella vähintään yli 40 yksilöä. Kynäjalavan lisääntyminen siemenestä ei ole aivan tavallista. Siementäimien muodostuminen vaatii tietyt olosuhteet. Metsälehmuskin on tehnyt alueella taimikkoja – ei siis mitään juuri- tai tyvivesoja. Tämäkään ei ole ihan tavallista. Kumpikin jalavalaji on rauhoitettu, samoin pähkinäpensaslehto ja jalopuumetsä. Neljä syytä rauhoittaa koko alue! Alueella esiintyy muitakin puulajeja, esim. ruotsinphaljaa, koivu, raitaa jne.</p>	<p>Moottoritien, sen liittymärampin ja siihen liittyvien teiden rakentamisen vuoksi alueelta on poistettu puustoa ja tieden sekä rampin reunavyöhykkeet eivät kuulu luonnon- ja maisemanhoitosuunnittelun piiriin. Raidan merkitys monimuotoisuudelle on meilläkin tiedossa. Marinkalliolla ei ole kaupungin maanomistusta, joten uusien puiden istutus alueelle ei ole tämän suunnitelman puitteissa mahdollista. Kivenlahden alueella on suunnitteluhetkellä paljon kaavoituksesta aiheutuvia maankäytön muutosalueita ja rakentamista, joka vaikuttaa alueelle jääviin viheralueisiin. Tällainen on myös vanhan Meriusvan koulun alue, joka on osoitettu kaavassa rakentamiselle.</p>	<p>Kaavoitusohjelmaan voi vaikuttaa kaupungin kaavoitusprosessissa. Lisätietoa https://www.espo.fi/fi-FI/Asuminen_ja_ymparisto/Kaavoitus. Kaupungin maanomistus on nähtävissä karttapalvelussa kartat.espo.fi. Kommentti välitetään tiedoksi kaupungin kaavoitukselle.</p>
	<p>Soukka, kuluneisuus, istutukset, rakentaminen</p>	<p>Alueen 2 tärkein asia on suojella liialta kulutukselta kallioiden lakialueet ja rinteet. Rannoille olisi hyvä saada täydennysistutuksia johtuen osaltaan myös ihmisten luvatonta merimaiseman avauksesta. Mitään täydennysrakentamista ei alueella ole tarvetta tehdä. Yläkartanontien liito-oravametsä metroaseman vieressä on EHDOTTOMASTI jätettävä luonnontila! Ainoa paikka, johon saa rakentaa, on jo räjäyttämällä tuhattu tunnelin mahdollinen suuaukko. Sen kohdalla ei enää voida tuhota enempää luontoa.</p>	<p>Kallioalueiden ja rinteiden kuluminen on harmittava vilkkaan virkistyskäytön varjopuoli. Kulumista pyritään ohjaamaan vakiintuneille poluille ja ulkoilureiteille, mutta helppokulkuinen kalliomaasto on kauttaaltaan ulkoilijoiden käytössä ja kulumisen rajoittamista ilman alueiden sulkemista käytöltä on hankala toteuttaa. Rantojen täydennysistutuksia ei ole tarpeen lisätä suunnitelmaan kaupungin omistamille rantametsäalueille, puusto kehittyy luontaisesti hyvään suuntaan. Yläkartanontien metsissä hoidetaan alueen pienpuustoa elinvoimaisen nuorten puiden hyväksi sekä poimitaan huonokuntoisia kookkaita koivuja ulkoilureitin ja tien varrella liito-oravan elinympäristöä ja kulkureittiä huomioiden.</p>	
	<p>Hanikka ja Suvisaaristo, hoitotoimenpiteet, kaavoitus</p>	<p>Alueidella 3 ja 1 ei ole syytä tehdä kuin pieniä siistimistöimenpiteitä, jos niitäkään. Tärkeintä näillä alueilla on luonnon ennallistaminen ihmisen jäljiltä niillä alueilla, joilla luonto on kulunut. Skataan suunnitellut veneiden talvisäilytyspaikka on oitis hylättävä täysin jätettömänä. Siitä hyötyvät ainoastaan Finnoon rakentajat!</p>	<p>Kaavoitusohjelmaan kuten Skatanniityn veneiden talvisäilytyspaikan etenemiseen voi vaikuttaa kaupungin kaavoitusprosessin aikana. Kyseessä olevia Hanikan ja Suvisaariston alueiden metsiä hoidetaan ulkoilu- ja virkistysmetsinä Espoon metsien ja niittyjen hoidon toimintamallin mukaan. Näillä alueilla hoitotoimenpiteitä tehdään puuston eri-ikäisrakenteen kehittämiseksi sekä yleiskunnon parantamiseksi, jotta puusto pysyisi elinvoimaisena pitempään ja uuden puusukupolven luontainen uudistuminen mahdollistuu.</p>	<p>Kaavoitusohjelmaan voi vaikuttaa kaupungin kaavoitusprosessissa. Lisätietoa https://www.espo.fi/fi-FI/Asuminen_ja_ymparisto/Kaavoitus. Kommentti välitetään tiedoksi kaupungin kaavoitukselle.</p>
	<p>Latokaski</p>	<p>Nöykkiökadun itäpuolella on aivan oikeoppisesti huomioitu eksoottinen haapavaltainen lehtometsä.</p>	<p>Latokaskenniityn maisemassa vallitseva asemassa oleva vanha järäpuustoinen haavikko on ainutlaatuinen metsikkö koko suunnittelualueella.</p>	
<p>Sähköpostitse saapunut kommentti asukkaalta</p>	<p>Alikasvoksen säilyttäminen, suojametsät, istutettavat puulajit, vieraslajit</p>	<p>Kommentoisin Espoon kaupungin avoimessa kyselyssä tästä metsänhoitosuunnitelmasta: Olin itsekin kävellyllä Kummeliavuoren alueella. Yleensä ottaen voidaan sanoa, että Espoo on hoitosuunnitelmassaan velvoitettu säästämään mahdollisimman paljon alikasvopuita. Tällainen monikerroksinen metsärakenne on ekologinen (tärkeä biodiversiteetin runsautta ajatellen), imee tehokkaasti hiilidioksidia ja toimii parempana virkistysalueena sekä myös näkö- ja melusuojana ja suodattaa vieläpä saasteita. Tällaisissa, enemmän luonnontilaisissa metsissä viihtyy myös liito-orava. Myös isojen moottoriväylien ja juna- ja raitiotietojen reunaan TÄYTYY jättää sekä myös istuttaa puustoa ja etenkin havupuumetsää (ympärivuotinen suoja melulta, saasteilta ja tuulisuudelta). Niittyinä hoidettaviin alueisiin tulee istuttaa myös pensaita ja pieniä suomalaisia puulajeja kuten hakamaa-tyyppisesti katjaa. Vieraslajit kuten isotuomipihlaja, kurtullehtiruusu ja villi tarhaomenapuu tulee hävittää! Tilalle istutettakoon Suomessa harvinaisempia luonnonvaraisia pihlajalajeja ja etenkin metsäomenapuita. Metsäomenapuhan on Suomessa erittäin uhanalainen puu johtuen tarhaomenapuuun kanssa risteytymisestä.</p>	<p>Alikasvoksen hoidolla pyritään elinvoimaisen ja monilajisen uuden puusukupolven muodostumiseen, jotta metsäalueet kehittyisivät rakenteeltaan eri-ikäiseksi ja monikerroksiseksi. Alikasvosta hoidetaan pienpuuston hoidon yleensä ryhmittäisellä raivauksella, jossa valikoidaan olemassa olevasta puustosta hyvin kasvuun lähteneitä nuoria puita jätettäväksi ja poistetaan yleensä tiheää lehti-puuesakkoa kasvutilan ja valo-olosuhteiden avaamiseksi uuden puusukupolven luontaisen uudistumisen mahdollistamiseksi metsänpohjaan. Pienpuuston hoidon periaatteisiin kuuluu tiheikköjen jättäminen uudemman puuston kerroksiin. Suojametsien alikasvosta käsitellään jättämällä enemmän tiheikköjä suojaväylien säilyttämiseksi. Isojen moottoriväylien ja ratojen reunoja koskevat yleiset turvallisuusmääräykset eivät mahdollista puiden istuttamista avoimena pidettävillä reunavyöhykkeillä. Kaupungin kordinoimaan vieraslajien torjuntaa kehitetään Espoon vieraslajinjauksen 2018 mukaan. Metsiä uudistetaan pääasiassa luontaisen uudistamisen keinoin olemassa olevan puuston siementämällä, laaja uusien puulajien tuonti kaupungin metsiin istuttamalla ei ole tällä hetkellä asialistalla.</p>	<p>Pienpuuston hoidon tavoitteet tulee tuoda esiin: Olemassa olevan nuoren elinvoimaisen puuston kasvuolosuhteiden varmistaminen, uuden puusukupolven luontainen uudistuminen. Tiheikköjen jättämisen periaatteet tulee tuoda esiin paremmin. Infoa näistä tuotava erityisesti työkohteista tiedottaessa. Vieraslajien torjunnasta Espoon vieraslajinjauksen 2018 mukaisesti tulee tiedottaa enemmän.</p>

Saunalahti-Kurttila, kaavoitus, liito-orava		Saunalahti-Kurttila alue (Alue 7) on tällä hetkellä maisemaltaan monipuolinen mosaikki, joka pitäisi jättäkin kyseiseen tilaan. Se on luonnoltaan ja luonnon monimuotoisuudeltaan hyvin arvokas! Alueen keskiosissa on monin paikoin asemakaavoituskohteita (pieniä ja isoja) missäs muualla kuin metsässä. Ne täytyy poistaa. Tähän ei ole syytä rakentaa enää yhtään luontoon vaan keskittyä olemassa olevan infran tiivistykseen menemättä sielläkään metsiin/kallioille rakentamaan)! Alueen eteläosassa, Kauklahdenväylän länsireunassa on tällä hetkellä suunnitella ympäristöntuho. Asiasta tekee entistä härskimmän se, että tällä Saunalahden-Kummelvuoren alueella sijaitsee kolme liito-oravan ydinaluetta, joita ei Espoo, ELY tai rakennusfirma ole tähän mennessä huomioineet lainkaan! Tämä Linjalointokatu-nimellä kulkeva kaavahanke on tuhoamassa viimeisetkin metsät Kauklahdenväylän kupeesta. Tuhoo täydentää ympäröivien kivioiden vastaavat alueet, mutta niihin palaan kohta. Joka tapauksessa tämä hanke tulee lainvastaisena unohtaa ihan niinkuin aikoinaan olisi myös Marinkallion hanke pitänyt.	Luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmissa huomioidaan kaavoituksessa merkityt viheralueet sekä kaavoihin merkityt maankäytön muutosalueet, niin kauan kuin niillä oleva puusto tarvitsee hoitoa. Kaavoitushankkeisiin voi vaikuttaa kaupungin kaavoitusprosessissa. Luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmissa otetaan huomioon olemassa oleva tieto kaavoituksesta ja käynnissä olevat kaavoitushankkeet sekä suunnitteluhetken ajantainen tieto luontoarvoista kuten liito-oravan elinympäristöistä ydinalueineen. Suunnittelun lisäksi kaavoitus- ja luontoarvotilanne tarkastetaan ennen alueella tehtäviä luonnonhoidon toimenpiteitä vuosittaisia metsätuhoohjelmia koottaessa.	Kaavoitushankkeisiin voi vaikuttaa kaupungin kaavoitusprosessissa. Lisätietoa https://www.espool.fi/fi-FI/Asuminen_ja_ymparisto/Kaavoitus . Liito-orava- ja muut tiedot huomioidaan luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmissa ja ne tarkastetaan ennen käytännön hoitotoimiin ryhtymistä jokaiselta työkuivilta. Kommentti välitetään tiedoksi kaupungin kaavoitukselle.
Tillinmäki-Kiviruukki, kaavoitus, Sammalvuori, Ruukinmäen säilyttäminen		Sitten siirrytään itään päin. Alueen 8 pohjoisosa sisältää kiitettävästi luontokohteita (jopa sellaisia, joita kaupunki yrittää runnoa asuinalueiksi. Nämä Latokaskenniitty-nimellä menneet hankkeet täytyykin arkistoida ja tuhota, koska muuten ne tuhoavat viimeisetkin metsät Tillinmäentien pohjoispuolelta. Vain sähkölinja jäisi virkistysalueeksi!?! Se ei kyllä ole mitään kunnan virkistysaluetta Taas vietiin vauhdilla läpi asemakaavoituskohteita. Mutta sitten riittää ihmeteltävää. Miksei Sammalvuoren alue ole inventoitu? Yhdessä Hannusmetsän kanssa edustaa se kahta viimeistä laajaa yhtenäistä metsäaluetta Etelä Espoossa. Alue on myös liito-oravan asuinalue etenkin länsipuolella, jossa Espoo suunnittelee laajentavansa asuinaluetta. Koko Sammalvuoren alue täytyy suojella kaikelta rakentamiselta (myös pohjoisosa)! Myös koko väli Saunalahdelta Marinkallion ja Ruukinmäen kautta Sammalvuoreen ja siitä edelleen itään Sillankorvan liito-orava-alueelle (itä- ja länsipuoli alueesta) ja Hannusmetsään täytyy yhdistää täydennysistutuksilla istuttamalla samalla myös Länsiväylän varteen suojametsä/ekologinen käytävä enimmäkseen ikivihreillä puilla. Ruukinmäki täytyy suojella kaikelta rakentamiselta! Mikäli Kivenlahden teollisuusalueelle joskus rakennetaan asuntoja, on aivan typerää räjäyttää korvaamaton kalliomassiivi jonkun typerän liikenteen tukkivan turhan kaupan tieltä! Ruukinmäestä metsitystä siis jatketaan myös Länsiväylän pientareita pitkin aina Olariin saakka nyt ensi alkun. Miksei saman tien myös Helsingin rajalle asti. Siitä eteenpäin Helsinki hoitaa oman osuutensa. Toki ELY hoitaa myös valtiolle kuuluvat maa-alueet suojametsälle.	Luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmissa huomioidaan kaavoituksessa merkityt viheralueet sekä kaavoihin merkityt maankäytön muutosalueet, niin kauan kuin niillä oleva puusto tarvitsee hoitoa. Lisärakentamisen mahdollistaviin kaavoitushankkeisiin voi vaikuttaa kaupungin kaavoitusprosessissa. Sammalvuori on sisällytetty Länsi-Espoon suunnittelualueeseen niiltä osin kun se on Espoon kaupungin maanomistuksessa, samoin Hannusmetsän alue. Länsiväylän pientareiden metsittäminen Olariin saakka ei ole mahdollista koko matkalla kaavamääräysten, avoimena pidettävien moottoritien reunavyöhykkeiden ja puuttuvan maanomistuksen vuoksi.	Kaavoitushankkeisiin voi vaikuttaa kaupungin kaavoitusprosessissa. Lisätietoa https://www.espool.fi/fi-FI/Asuminen_ja_ymparisto/Kaavoitus . Kaupungin maanomistus on nähtävissä karttapalvelussa kartat.espool.fi . Kommentti välitetään tiedoksi kaupungin kaavoitukselle.
Latokaski-Friisilä-Nöykkiö, Eestinkallion säilyttäminen, kaavoittaminen, latokaskenpellon osittainen metsittäminen		Alue 9 sisältää mm Eestinkallion kallioisen metsäalueen, johon väen väkisin piti länsireunaan vielä kaavoittaa ja rakentaa turhanpäiväisiä ja rumia kerrostaloja. Osa on vielä rakentamatta, kun eihän täällä ole enää syytä rakentaa. Ei ole eikä tule asukkaita. Toinen rakentamaton alue on Latokaskenpelto. Tälle alueelle voisi ainakin osittain istuttaa luonnonmetsää.	Kaavoitushankkeisiin voi vaikuttaa kaupungin kaavoitusprosessissa. Latokaskenniityllä oleville peltoalueiden länsiosissa on käynnissä liito-oravan kulkuyhteyksiä parantava LIFE-hanke, jonka puitteissa istutetaan puustoa liito-oravan kulkureitin mahdollistamiseksi tulevaisuudessa.	Kaavoitushankkeisiin voi vaikuttaa kaupungin kaavoitusprosessissa. Lisätietoa https://www.espool.fi/fi-FI/Asuminen_ja_ymparisto/Kaavoitus . Liito-orava-LIFE-hankkeen tiedot ei ole vielä alkanut. Kommentti välitetään tiedoksi kaupungin kaavoitukselle.
Olari, jäljellä olevien metsäalueiden säilyttäminen		Kuvio 10 on pääosin rakennettua. Ainoastaan Friisinkallion metsäalue on luonnontilainen laajempi kokonaisuus. Ihan koillispassä Uuskartanontie, Kalenteritien ja Ylismäentien välissä on luonnontilainen metsä, joka on syytä jättäkin sellaiseksi.	Friisinkallion metsäalue on luonnonsuojelualuetta ja se on rajattu luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelman ulkopuolelle. Uuskartanontien, Kalenteritien ja Ylismäentien välinen metsäalue on kaavoitettu puistoalueeksi, jonka hoitoluokaksi on merkitty lähimetsä, aluetta hoidetaan Espoon metsien ja niittyjen hoidon toimintamallin mukaisesti.	Metsien ja niittyjen hoidon toimintamalli löytyy Espoon kaupungin verkkosivuilta: https://www.esbo.fi/fi-FI/Asuminen_ja_ymparisto/Ymparisto_ja_luonto/Puistot_metsat_ja_niityt/Me_tsiens_hoito/
Matinkylä, puidentäydennysistutus		Sitten mennään lähemmäksi Länsimetron tuhoalueita. Alueen 6 jokainen pienikin metsäalue tulee jättää luonnontilaan. Jos jotain halutaan tehdä, on syytä ainoastaan istuttaa lisää puita, ensisijaisesti isoja suomalaisia havupuita. Yhtään enempää viheralueille rakentamista ei tule tehdä! Alue ei sitäpaitsi edes ole metrovyöhykettä.	Alueen rakentamista ohjaa alueen kaavoitus. Kaavoitushankkeisiin voi vaikuttaa kaupungin kaavoitusprosessissa. Alueen metsäisiä kaupungin hallinnoimia alueita hoidetaan Espoon metsien ja niittyjen hoidon toimintamallin mukaisesti. Pääosin alueen metsät ovat hyväkuntoisia ja hoidon tarve on vähäistä alueiden turvallisen virkistyskäytön ja ominaispiirteiden säilyvyyden turvaamiseksi. Alueella vallitsevat havupuumetsätyypit ovat kiitettävän eri-ikäisrakenteisia ja niiden luontainen uudistuminen on luonut monin paikoin riittävää eri-ikäisrakennetta. Laajoille istutuksille ei tällä hetkellä tarvetta alueella.	Kaavoitushankkeisiin voi vaikuttaa kaupungin kaavoitusprosessissa. Lisätietoa https://www.espool.fi/fi-FI/Asuminen_ja_ymparisto/Kaavoitus . Metsien ja niittyjen hoidon toimintamalli löytyy Espoon kaupungin verkkosivuilta: https://www.esbo.fi/fi-FI/Asuminen_ja_ymparisto/Ymparisto_ja_luonto/Puistot_metsat_ja_niityt/Me_tsiens_hoito/ . Kommentti välitetään tiedoksi kaupungin kaavoitukselle.
Kaitaa, Hannusmetsä, Kaavoitus, teiden reunojen ja reunavyöhykkeiden metsittäminen		Alue 5 on hyvin kriittinen paikka. Hannusmetsä on äärimmäisen monimuotoinen suoja- ja koulumetsä, joka tulee jättää silleen. Länsiväylän leventämisessä tehdyt liian laajat hakkuut olisi syytä täydennysistuttaa, jotta jo pelkästään liito-orava pääsee ylittämään tien. Hannusmetsän eteläosa pitää myös kokonaan jättää rauhaan aina Kaitaantielle asti. Iivisiemenkallion laki on tuhattu ja seuraavaksi kaupungin ja rakennusyhdistöön on velvollisuus ennallistaa alue. Sinne pitää siis istuttaa uusia puita ja pensas-sekä kenttakerroksen lajeja. Kaikki muutkin alueen metsäalueet on syytä jättää silleen. Reunavyöhykkeille tarvitaan paikkausistutuksia. Niistä kaikista tärkeintä on metsittää Suomenojan sillasta itäänpäin Länsiväylän reunat sellaisiksi mitä ne ennen olivat!	Hannusjärveä ympäröivät metsäalueet on liitetty suunnitelmaan niiltä osin kun ne kuuluvat kaupungin maanomistukseen. Näille alueille on esitetty huonokuntoisten puiden poistoa teiden ja asuintonttien reunoilta ja yhtä istutetun männikön harvennusta, joilla parannetaan alueen puuston yleiskuntoa ja turvataan metsän elinvoimaisuutta ja kasvua tulevaisuudessa. Iivisiemenkallion metsässä on tarpeen poistaa alueen itäosan asuinalueen rajalta huonokuntoisia puita kevyellä poimintahakkuulla sekä hoitaa paikoin tiheää lehti-puueskkoa. Tavoitteen toimenpiteillä on karun kallioalueen puuston yleiskunnon parantaminen ja elinvoimaisen pienpuuston kasvumahdollisuuksien turvaaminen. Istutusten tarvetta alueella ei ole, puusto on lähentynyt kehittymään alueella luontaisen uudistumisen kautta hyvin eri-ikäisrakenteiseen suuntaan. Länsiväylän reunojen metsittäminen ei ole mahdollista koko matkalla itäänpäin.	

	Kivenlahti-Espoonlahti, Marinkallio, kaavoitus, jalot lehtipuut, muut puulajit	Alueella 4 on monta epäkohtaa. Marinkallion surullisenkuuluista kaavoitushanke vaatii nyt korjausliikkeen. Kauklahdenväylän ja Länsiväylän risteyksestä on kaadettu puita koko ajan. Koillispuolelta, uuden rombinsen rampin ja moottoritien välistä kaadettiin monta isoa kuusta, lounaispuolelta puolestaan kaksi valtavaa raitaa. Tekin varmasti tiedätte, että raita on heti tammen ja haavan jälkeen tärkein puulaji biodiversiteetin suhteen. Vanha raita on varsinainen eliöyhteisö ja korvaamaton luonnon monimuotoisuudelle. Tällä alueella 4 Kivenlahdentien, Merivirtakadun ja parkkialueen välissä Kivenlahden kartanon vanhaa pihapiiriä. Siellä oli välissä hirsilinnake sekä Meriusvan koulu. Alueen monimuotoisuus on käsittämätön. Siellä kasvavat kaikki Suomessa luonnonvaraisina esiintyvät jalot lehtipuut; tamm, vaahtera, saarni, metsälehmus, vuorijalava, kynäjalava sekä pähkinäpensas. Hämmästyttävintä on, että kynäjalava on siementänyt alueelle isojen puiden joukkoon alikasvosta ja puita on alueella vähintään yli 40 yksilöä. Kynäjalavan lisääntyminen siemenestä ei ole aivan tavallista. Metsälehmuskin on tehnyt alueella taimikkoo – ei siis mitään juuri- tai tyviवेशaa. Sekään ei ole ihan tavallista. Kumpikin jalavalaji on rauhoitettu, samoin pähkinäpensaslehto ja jalopuumetsä. Neljä syytä rauhoittaa koko alue! Muitakin puita alueella esiintyy, esim. ruotsinpihlajaa, koivua, raitaa jne.	Moottoritien, sen liittämärampin ja siihen liittyvien teiden rakentamisen vuoksi alueelta on poistettu puustoa ja tieden sekä rampin reunavyöhykkeet eivät kuulu luonnon- ja maisemanhoitosuunnittelun piiriin. Raidan merkitys monimuotoisuudelle on meilläkin tiedossa. Marinkalliossa ei ole kaupungin maanomistusta, joten uusien puiden istutus alueelle ei ole tämän suunnitelman puitteissa mahdollista. Kivenlahden alueella on suunnitteluhetkellä paljon kaavoituksesta aiheutuvia maankäytön muutosalueita ja rakentamista, joka vaikuttaa alueelle jääviin viheralueisiin. Tällainen on myös vanhan Meriusvan koulun alue, joka on osoitettu kaavassa rakentamiselle.	Kaavoitushankkeisiin voi vaikuttaa kaupungin kaavoitusprosessissa. Lisätietoa https://www.espo.fi/fi-FI/Asuminen_ja_ymparisto/Kaavoitus . Kaupungin maanomistus on nähtävissä karttapalvelussa kartat.espo.fi . Kommentti välitetään tiedoksi kaupungin kaavoitukselle.
	Soukka, kuluneisuus, istutukset, rakentaminen	Alueen 2 tärkein asia on suojella liialta kulutukselta kallioiden lakialueet ja rinteet. Lisäksi rannoille tarvittaisiin monin paikoin täydennysistutuksia joihtuen osaltaan ihmisten luvattomasta merimaiseman avauksesta. Mitään täydennysrakentamista ei alueelle ole tarvetta tehdä. Yläkartanon tien liito-oravametsä metroaseman vieressä on EHDOTTOMASTI jätettävä luonnontilaan! Ainoa paikka, jossa saa rakentaa, on jo räjäytettämällä tuhottu tunnelin suuaukko.	Kallioalueiden ja rinteiden kuluminen on harmittava vilkkaan virkistyskäytön varjopuoli. Kulumista pyritään ohjaamaan vakintuneille poluille ja ulkoilureiteille, mutta helpokulkuinen kalliomaasto on kauttaaltaan ulkoilujoiden käytössä ja kulumisen rajoittamista ilman alueiden sulkemista käytöltä on hankala toteuttaa. Rantojen täydennysistutuksia ei ole tarpeen lisätä suunnitellaan kaupungin omistamille rantametsäalueille, puusto kehitty luontaisesti hyvään suuntaan. Yläkartanon tien metsissä hoidetaan alueen pienpuustoa elinvoimaisten nuorten puiden hyväksi sekä poimitaan huonokuntoisia kookkaita koivuja ulkoilureitin ja tien varrelta liito-oravan elinympäristö ja kulkureitti huomioiden.	
	Hanikka ja Suvisaaristo, hoitotoimenpiteet, kaavoitus	Alueiden 3 ja 1 tärkein sana on maltti. Siellä ei tarvita muuta, kuin hieman luonnon ennallistamista ihmisen jäljiltä. Skataan suunniteltu veneiden talvisäilytyspaikka on oitis hylättävä täysin järjettömänä. Se on epäekologinen ja epäinhimillinen idea, pelkäänsä ahneuden ilmentymä. Yleensäkin metsien turha "siistiminen" voisi jäädä vähemmälle, jotta esim. liito-orava pystyisi elämään metsissä. Se tarvitsee myös alipuustoa. Pajukkojen hävittäminen on käsittämätöntä! Ne ovat linnuille elintärkeitä!	Kaavoitushankkeisiin kuten Skatanneityn veneiden talvisäilytyspaikan etenemiseen voi vaikuttaa kaupungin kaavoitusprosessin aikana. Alikasvoksen nuorta ja usein tiehää puusto käsitellään Espoon metsien ja niittyjen hoidon toimintamallin mukaisesti pienpuuston hoidoin ja taimikonharvennuksin kasvuolosuhteiden ylläpitämiseksi elinvoimaisille nuorille puille. Näiden toimenpiteiden periaatteisiin kuuluu tiheikköjen jättäminen ja esimerkiksi ojen tai pienvesistöjen reunoilla kasvavat pajukot yms. tiheiköt jätetään yleensä käsittelemättömiksi tiheiköiksi.	Kaavoitushankkeisiin voi vaikuttaa kaupungin kaavoitusprosessissa. Lisätietoa https://www.espo.fi/fi-FI/Asuminen_ja_ymparisto/Kaavoitus . Metsien ja niittyjen hoidon toimintamalli löytyy Espoon kaupungin verkkosivuilta: https://www.esbo.fi/fi-FI/Asuminen_ja_ymparisto/Ymparisto_ja_luonto/Puistot_metsat_ja_niityt/Metsien_hoito/ . Kommentti välitetään tiedoksi kaupungin kaavoitukselle.
	Latokaski	Nöykkiönkadun itäpuolella on aivan oikeoppisesti huomioitu eksoottinen haapavaltainen lehtometsä.	Latokaskenniityn maisemassa vallitseva asemassa oleva haavikko on erityislaatuinen metsikkö koko suunnittelualueella.	
Hannusjärven suojeluyhdistyksen sähköpostitse lähettämä kommentti	Yleistä Hannusjärven valuma-alue otettava kokonaisuutena suunnitelmassa	Länsi-Espoon luonnonhoito- ja maisemasuunnitelma 2020-2030 suunnitelma on hyvin tehty. Hannusjärven suojeluyhdistys toteaa ehdotuksen perusteella seuraavaa. Hannusjärven valuma-alue on yksityisten tonttien ohella pääosin Espoon ja Helsingin omistamaa metsää. Järveä ja metsää pitää käsitellä kokonaisuutena. Espoon tekemät selvitykset ja suunnitelmat on hyvä ottaa huomioon laajemminkin kuin pelkäänsä suunnitelman metsäkuviolla. Hannusjärven rantavyöhyke on metsäinen lähes järven ympäri. Metsä on iäkäästä. Ranta-alueen puut ovat vanhoja ja kaatuvat herkästi järveen. Hoitosuunnitelmassa olisikin syytä ottaa kantaa; miten hoidetaan ja uusitaan puita, jotta voidaan taata järven hyvinvointi jatkossakin ja samalla huolehtia erämaisen näköyksen säilymisestä.	Hannusjärveä ympäröivät metsäalueet on liitetty suunnitelmaan niiltä osin kun ne kuuluvat kaupungin maanomistukseen järven itä-, länsi- ja eteläpuolella. Puusto on vanhaa ja tulvavaikutus alueilla on merkittävä tekijä puuston yleiskuntoa tarkastellessa. Tulvavaikutus ja puuston rakenne tuovat myös paljon luonnon monimuotoisuustekijöitä, jotka vaikuttavat alueen hoitoon. Esim. liito-oravan elinympäristö, suojeltujen lajien esiintymät, merkittävät suoluontotyypit ja pitkälle kehittyneet lahoppuujatkumot rajoittavat alueella mahdollisia hoitotoimia. Alueen puusto on kehittynyt pitkään luonnontilaisena ja uudistuminen on tapahtunut ja tulee tulevaisuudessa tapahtumaan luontaisesti olemassa olevan puuston siementäjästä alikasvoksesta.	
	Tiedottaminen toimenpiteistä asukkaille, maanomistajille	Suunnitellut toimenpiteet kannattaa saattaa tiedoksi myös järven ranta-asukkaille ja Hannusjärven suurimmalle omistajalle Helsingin kaupungille. Hyväksytyssä Kaitaa-livisniemi osayleiskaavassa on Hannusjärven pohjois- ja itärannoilla merkintä V virkistysalue ja rannoille on suunniteltu virkistysreitit. Nämä tavoitteet korostavat hoitotoimenpiteiden merkitystä.	Suunnitelman valmistuttua sitä voi käydä tarkastelemassa Espoon kaupungin verkkosivulla. Kaitaa-livisniemen osayleiskaavaan merkitty virkistysalue annetaan kehittyä luonnontilaisena siihen asti kun alueelle suunniteltu Hannusrannan asemakaava valmistuu. Vasta asemakaavan varmistuttua on järkevää alkaa suunnitella alueen hoitotoimenpiteitä esim virkistysreitien varren puuston valmentamiseksi kaupungin hallinnoimilla alueilla.	Valmiit luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmat löytyvät kaupungin verkkosivuilta https://www.espo.fi/fi-FI/Asuminen_ja_ymparisto/Ymparisto_ja_luonto/Puistot_metsat_ja_niityt/Metsien_hoito . Hannusrannan kaavoituksen edistymistä voi seurata osoitteesta https://www.espo.fi/fi-FI/Asuminen_ja_ymparisto/Kaavoitus/Asemakaava/Asemakaavoituskohteet/Espoonlahti/Hannusranta_441416
	Maapohjan kulutuksen hallinta	Alueen metsäluontoa uhkaa lisääntyvä ihmisten aiheuttama kulutus. Kulkureitit on suunniteltava huolella, jotta rantaa voidaan säilyttää luonnontilaisena. Samalla on kuitenkin jätettävä mahdollisuus nauttia järvimaisemasta.	Totta. Reittien suunnittelu kuuluu Kaupungin viheralueiden suunnittelun toimialan tehtäviin.	Kommentti välitetään ulkoilureittien suunnittelusta vastaavalle kaupungin toimialalle.
	Järven laskuoja tukkeutunut	Järven laskuoja on osittain tukkeutunut ja Hannusjärventien allittava rumpu muodostaa rajoittavan padon. Hoitosuunnitelmassa kuviolla 5048 onkin ratkaistava, miten stabiloidaan järven pinnan taso. Korkean veden aikana juoksutetaan ja kuivana aikana estetään liiallinen virtaama.	Vesistöjen laskuojat, padot, rummut ja muut rakenteet eivät kuulu luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmien piiriin. Tällä hetkellä kuviolla 5048 on monia huomioitavia lajeja ylläpitävä suoluonnon elinympäristö, joka on otettava huomioon mahdollisesti kunnostettaessa laskuojaa. Kaupungilla on alkamassa avo-oja käsittelevä projekti, jonka tiedoksi tämä kommentti välitetään.	Kommentti välitetään kaupungin sisäiselle avo-ojien kunnostusprojektin työryhmälle.

	Valkohäntäkauris tuongelmia.	Valkohäntäkauriskanta on alueella runsas ja rasittaa luontoa. Eläin on vieraslaji ja heikentää biodiversiteettiä. Ranta-alueelta on vaikea löytää nuorta lehtipuuta/pensasta. Osa kukkivista kasveista ja mustikan versoista häviää ja maisema muuttuu "saniaspelloksi". Lisäksi tämä vieraslaji levittää tehokkaasti punkkeja ja niiden mukana tauteja sekä on vaaraksi liikenteessä. Siis on syytä ryhtyä toimenpiteisiin ongelmien vähentämiseksi, vaikka tämä ei suoraan metsänhoitotoimenpide olekaan.	Valkohäntäkauriin kannan säätely ei ole luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelman piiriin kuuluva asia.	Kommentti välitetään kaupungin vieraslajikoordinaattorille.
Sähköpostitse saapunut kommentti asukkaalta	5071, Hannusjärven puisto, huonokuntoinen reunapuusto Kaitatiellä	Asumme Kaitatiellä, joka rajoittuu Hannusjärven puistoon. Suoraan etemme aukeaa ryeikkö, jossa on paljon kaatuneita, toisiinsa nojaavia puita. Puista yksi jo kaatui tyttäreni päälle, jonka jälkeen rupesin selvittämään, keneltä voim pyytää tässä apua. Tyttö leikkii pusikossa, niin kuin monet muutkin puistossa kävelevät lapset. Koiranulkoiluttajat kävelevät myös useasti muita reittejä kun kävelyteitä. Sinä kuulemma vastaat alueen suunnittelusta ja kysyisinkin, olisiko mahdollista että a) Espoon kaupunki perkaa metsää b) As Oy perkaisi edessä olevaa metsää Kaitakujalla emme asu, mutta sieläkin olisi syytä puiden kaatoon. Kaitakujalla puistoon rajoittuva taloyhtiö on todella varjossa. Niin varjossa, etteivät talojen ulkopuolel pääse kuivumaan ollenkaan. Otaksun, että talojen, ojan ja kävelytien välissä olevat puut ovat kaupungin puolella. Muuten ne olisi varmasti jo kaadettu.	Alueen ulkoilureittien, teiden ja tonttien reunojen puuston kunto tullaan tarkastamaan ja suunnitelmaan ehdotetussa poimintahakkuussa poistetaan huonokuntoista puustoa maalahopuiksi.	
Sähköpostitse saapunut kommentti asukkaalta	Soukan ja Hanikan metsäalue Vanhat puut, luonnontilaisuus 2081, 2082, 2089, 2094, 2099, 2100, 2101, 2102, 2106, 2107, 2110 keskinen, syvä pitkospuulaako on ehkä Soukan hiljaisin alue, jossa suuret kuuset luovat katedraalimaisen tunnelman, jota luontopolulla ulkoilijat käyvät ihaillemassa. Toivon, ettei kallioihin eikä vanhoihin puihin kosketa niin, että tämä alue säilyy myös tuleville polville hiljaisena ja juuri sellaisena millaiseksi luonto sen on muokannut. Rantaraitti Kallioalueet, muinaismuistoalueet, rannat	Tässä on muutama toivomus Espoon kaupungin luonnonhoitoyksikölle, koskien Länsi-Espoon luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmaa. 1. Soukan eteläosasta Hanikkaan sijaitsee Etelä-Espoon viimeinen suurehko yhtenäinen metsä alue, jonka säilyttäminen kokonaisuutena on tärkeää. 2. Erityisesti tulisi suojella vanhat puut uudistustoimilta ja säilyttää alue mahdollisimman luonnontilaisena. 3. Kuvioiden 2081, 2082, 2089, 2989, 2094, 2099, 2100, 2101, 2102, 2106, 2107, 2110 keskinen, syvä pitkospuulaako on ehkä Soukan hiljaisin alue, jossa suuret kuuset luovat katedraalimaisen tunnelman, jota luontopolulla ulkoilijat käyvät ihaillemassa. Toivon, ettei kallioihin eikä vanhoihin puihin kosketa niin, että tämä alue säilyy myös tuleville polville hiljaisena ja juuri sellaisena millaiseksi luonto sen on muokannut. 4. Hanikan ulkoilualue tulisi liittää rantaraittiin. 5. Hanikan kallioalueet muinaismuistoinen ja erityisesti Hanikan lähes luonnontilaiset rannat tulisi liittää Kaitalahden lintulahden suojelualueeseen, sen täydentämiseksi ja rantojen suojelemiseksi.	Tässä suunnitelmassa esitetyillä hoitotoimilla metsäalueita ei tulla pilkkomaan tai pienentämään. Osien alueen metsistä on suunniteltu hoitotoimenpiteinä poimintahakkuuta, joiden tavoitteena on pääasiassa puuston yleiskunnon parantaminen poistamalla huonokuntoista puustoa, kasvutilan avaaminen nuoremmille puusukupolvelle sekä luontaisen uudistamisen mahdollisuuksien varmistaminen metsänpohjalla. Poimintahakkuissa jätetään olemassa olevaa vanhaa puustoa toimenpiteen ulkopuolelle sekä jätetään lisää lahoppua. Näin voidaan vahvistaa alueen luonnon monimuotoisuutta. Useimmat alueelle suunnitellut poimintahakkuut on rajattu ulkoilureittien, tonttien ja teiden reunoille, jolloin alueen keskiosiin jää metsää toimenpiteiden ulkopuolelle. Alueella on paljon luontoarvoja. Alueella tehtäviä toimenpiteitä on poimintahakkuut, joissa poistetaan huonokuntoisia puita ulkoilureittien ja asuintonttien reunoilta sekä pienpuuston hoitoja, joissa poistetaan yleensä lehtipuuvesakkoa aiheuttavista alikasvoksen kohdista kasvutilan vapauttamiseksi nuoremmille puusukupolville. Toimenpiteet ovat melko pienpiirteisiä alueen koko huomioiden.	
Sähköpostitse saapunut yhteiskommentti alueen asukkaalta	Hannusjärvi, tulviminen, 5053, 5048, 5035.	Hannusjärvi on Etelä-Espoon ainoa mantereella sijaitseva järvi. Se on latvajärvi, jonka valuma-alue on pieni. Järvi toisaalta tarvitsee kaiken sen valuma-alueen hulevedet, mutta ei pintavaluntana. Siksi on tärkeää, että valuma-alueen metsiä ja yleensä maaperää hoidetaan niin, että rajoitetaan pintavaluntia. Hannusjärven ainoa laskupuro on järven lounaisnurkassa. Se kulkee kuvion 5048 läpi. Viime vuosina yleistyneet rankkasadekaudet ovat aiheuttaneet järven tulvimisia, jotka aiheuttavat merkittäviä ongelmia sekä kaupungin että yksityisten kiinteistöjen metsille. Oheisena kuvia (4509, 4510, 4512)Hannusjärven ja Kaitaantien välissä olevan metsäkaistaleen (kuvio 5053) , Hannusjärvenkuja 8:n (4486, 4488, 4490,4491) ja Hannusjärvenkuja 6:n tilanteesta (4519, 4512). Pyydämme mahdollisimman nopeasti Espoon kaupunkia helpottamaan tulvatilannetta rakentamalla ensin pohjapadon laskupuron suulle., näin varmistetaan, että kuivina kausina järven pinta ei laske liian alas. Seuraavaksi ruopataan laskuojaa jonkin verran, että vesi pääsee virtaamaan paremmin tulva-aikoina Hannusjärventien ali ja siitä eteenpäin. Jo ennen tätä hanketta tulisi laskupuron poikki kaatuneita puita poistaa puorasta. (kuvio 5048) Kuvio 5035 on tärkeä osa Hannusjärven valuma-aluetta., siksi sekä metsänhoidossa että kaavoituksessa ja tulevassa rakentamisessa huomioitava, että alueen valumavedet päätyvät järveen, mutta ei liian nopeasti. Pyydämme tutustumaan Espoon Teknisen keskuksen teettämään Hannusjärven perustilaselvitykseen ENV1722 22.01.2020.	Vesistöjen laskuojat, padot, rummut ja muut rakenteet eivät kuulu luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmien piiriin. Tällä hetkellä kuvioilla 5048 on monia huomioitavia lajeja ylläpitävä suoluonnon elinympäristö, joka on otettava huomioon mahdollisesti kunnostettaessa laskuojaa. Kaupungilla on alkamassa avo-ojia käsittelevä projekti, jonka tiedoksi tämä kommentti välitetään.	Kommentti välitetään kaupungin sisäiselle avo-ojien kunnostusprojektin työryhmälle.

Sähköpostitse saapunut kommentti asukkaalta naapuruston edustajana	METSO-kriteerit täyttävät kuviot, suojelettava, hoitaminen turhaa, metsässä ei ole vaarallista, toivotaan metsien säilyvän ja lisääntyvän	Yleisesti kaikki Metso-ohjelman soveltuvat kuviot pitää jättää koskematta ja laittaa metso-ohjelmaan. Harventamista ja suoranaista tuhoa tapahtuu jo ihan liikaa rakentamisen kautta ja ihmisten kuluttaessa metsiä koska Espoossa on paljon ihmisiä ja koiria jotka niitä käyttävät virkistytymiseen, leikkeihin ja oppiakseen luonnosta. Ei tarvitse siis tämä lisäksi "HOITAA" mitään - tiheä vanha metsä on mielenkiintoisempi, suojaisampi ja turvallisempi kuin tuuillie herkä kapenevat hoidellut kaistalet. Harventamisen vuoksi häiritsevät valot ja talot ja äänet tulevat nopeammin esiin ja pilaavat rauhoittumispaikan tunnelman ja vaikutuksen. Eikä metsässä ole koskaan vaarallista-termi kertoo vaan metsistä vieraantumisesta, jolloin pitäisi pitää enemmän huolta että nykyiset metsät säilyisivät ja tarvittaisiin niitä lisääkin.	METSO-kriteerit täyttäviä kohteita hoidetaan niille ominaisten erityispiirteiden mukaisesti. Hoitotoimenpiteillä pyritään varmistetaan kaupungin metsien ja niittyjen hoidon periaatteiden mukaisten tavoitteiden toteutuminen. Kaupungin lähimetsät ovat usein pienialaisia ja tällaiset alueet vaativat hoitoa juuri metsänpohjan kulumisen aiheuttaman puuston yleiskunnon heikkenemisen ja vilkkaan virkistyskäytön vuoksi. Lähimetsäalueet ovat tärkeitä rauhoittumis- ja harrastuspaikkoja kaupungin keskellä ja tuntemus metsien hoitamattomuuden aiheuttamasta turvattomuudesta on monelle todellinen. Siksi onkin tärkeää että metsäalueilta löytyy paikkoja, joilla on esimerkiksi enemmän näkymälinjaa metsään sekä paikkoja joissa on tiheämpää puustoa.	Suunnittelualueen kaikkia metsäalueita ei tulla käsittelemään luonnonhoidon toimenpitein seuraavalla kymmenvuotiskaudella. Suunnittelut toimenpiteet toteutetaan metsäalueen ominaispiirteitä vahvistaen.
Monimuotoisuutta vaalittava, vieraslajit torjuttava		Monimuotoisuutta tulisi vaalia ja vanhat puut ovat myös tärkeä osa: Tammea, Haapaa, Raitaa... Nyt puhuttiin painotuksesta vain koivuun, mäntyyn ja kuuseen joita jokainen talousmetsä on jo tulvillaan. Toki näitäkin tarvitaan. Jos jotain halutaan poistaa niin panokset vain selkeästi erittäin haitallisten vieraslajien torjuntaan.	Suunnitelma-alueella ei ole talousmetsiä. Metsät ovat pääasiassa lähi-, virkistys-, sekä ulkoilumetsiä. Metsien tavoitella on monimuotoiset, monilajiset ja monikerroksiset metsäalueet. Metsissä olevia monia puulajeja pyritään säilyttämään ja niiden kasvu sekä luontaista uudistumista vahvistamaan tarvittaessa. Haitallisten vieraslajien torjunnan menetelmiä ja työskentelytapoja kehitetään Espoon vieraslajinjauksen 2018 mukaisesti.	
Metsien käyttö suhteessa niiden sijaintiin, opetus- ja harrastusmahdollisuudet, metsien turvallisuus		Näissä suunnitelmissa ei ole otettu huomioon metsien käyttöä suhteessa niiden sijaintiin lähiössä: esim. kaikki kuviot jotka lyhyen kävelymatkan päässä kouluista ja päiväkodeista ovat opetuksellisesti tärkeitä helppoja retkikohteita joissa luonnosta helposti esim. pelimaailmoin vieraantuneet kaupunkilaislapset ja aikuiset saavat terveellisen päivittäin tarvittavan luontokokemuksen vaikka vain kävelisivät valaistua polkua metsäkaistaleen ohi tai keräisivät Pokemoneja. Risuja ja oksia kuluu majoihin ja leikkeihin - ei tarvitse harventaa mitään. On myös mahdollista etukäteen harventaa puita joihin EHKÄ salama iskee tai tuuli kaataa juuri kun ihminen kavelee alta. Huonossa säässä ihmiset pysyvät kotona, sikäli turvallisuuteen on turha vedota puiden kaadon perusteena.	Turvallisuus on lähimetsissä, koulu- ja päiväkotimetsissä sekä vilkkaan virkistyskäytön alueilla ensisijaisen tärkeää. Sen vuoksi puuston yleiskuntoa pyritään luonnonhoidon toimilla parantamaan ja varmistamaan puuston säilyttämisen ja niiden kasvu sekä luontaista uudistumista vahvistamaan tarvittaessa. Haitallisten vieraslajien torjunnan menetelmiä ja työskentelytapoja kehitetään Espoon vieraslajinjauksen 2018 mukaisesti.	
5050, 5067		Kuviot 5067 ja 5050 ja muut kuviot näiden ympärillä lähellä: Metso-ohjelman soveltuva kohde, liito-oravan kulkureitti ja osin ydinalue. Pitäisi suojella - ei hoitaa ja harventaa ollenkaan! Myös koska: suojaa naapurustoa Kaitaan kentän voimakkaalta valonheittimiltä. Jo nyt rakentaminen lähistöllä lisää valo&äänisaastetta ja on avannut maisemia liikaa. Esim. punainen liikennevalo killittää häiritsevästi kilometrin päästä naapuruston makuuhuoneisiimme kun Espoo hakannut puita välistä, vaikka osa vielä jäljellä. Alue on tärkeä ekologinen yhteys mm. metsäauris, liito-orava, lumikko näkee. Tärkeä virkistys- ja opetusmetsä mm. Kaitaan Koulu ja lukio järjestävät tässä biologian tunteja ja ilmiöviikkoja jossa rakennetaan esim. majoja ja suojaa oksista ja havuista ja opetellaan monimuotoisuutta. Päiväkotilaiset käyvät lähiretkellä. Täten kasvustoa karsitaan ihan luonnollisestikin eikä toimenpiteet tarpeen. Lisäksi rakennus- ja tiesuunnitelmat mm. suunniteltu pyörätie avaavat ja heikentävät metsän tarjoamaa suojaa pian. Jättäkää siis nämä kuviot ja alueet koskematta!	Kuvioille 5067, 5075 ja 5080 on suunniteltu maltillinen poimintahakkuu, jossa poistetaan huonokuntoisia puita ulkoilureittien varsilta. Samalla alueiden pienpuusto hoidetaan ryhmittäisellä raivauksella jotta alueen puuston luontainen uudistuminen vauhdittuisi ja elinvoimaisen nuoren puuston kasvumahdollisuudet paranisivat. Toimenpiteistä jätetään tiheikköjä, esim. ojan reuna jätetään kokonaan käsittelemättä pienvesistön suojavyöhykkeenä. Kaadettuja huonokuntoisia puita jätetään maastoon maalahopuiksi lisäämään lahoppuustaisen METSO-kohteen ominaispiirteitä. Toimenpiteet keskittyvät ulkoilureittien, asuntoonttien ja hoidettujen viheralueiden reunoille.	METSO-kriteerit täyttävien kohteiden ominaispiirteitä voidaan luonnonhoidon toimilla vahvistaa ja samalla varmistaa puuston positiivinen kehitys tavoitteiden mukaisesti ja alueiden turvallinen käyttö.
5062, 5063, 5065, 5072, 5078, 5089, 6064		5089, 5065, 5062, 5063, 6064, 5072,5078 eli liiviskallion metsä. Sainoin metsäkohde - ei toimenpiteitä kiitos. Tärkeä lähimetsä esim. päiväkodille jossa seikkailukallioita, jopa luola. Tähän pääsee ettei tarvitse ylittää vilkasta Kaitaan tietä - Hannusmetsä liian kaukana. luontoarvoista kertoo myös Espoon teettämät tutkimukset. Rakennuspaineet alueella niin kovat että turha tuhata resurssejanne toimenpiteisiin alueilla joissa tullaan ehkä tuhoamaan koko metsä - toivottavasti ei. Siksi on vaarallista ja turhaa tehdä mitään alueella jossa suunnitelmat elävät.	Alueella on paljon luontoarvoja. Alueella on METSO-kriteerit täyttäviä kohteita. Alueelle on suunniteltu asuntoonttien ja metro varten jo louhitun aukon ympäristöön poimintahakkuu kuvioille 5064, jossa poistetaan huonokuntoista puustoa alueen reunoilta sekä pienpuuston hoito, joilla tiheimpiin alikasvoksen kohtiin avataan kasvutilaa ja valikoidaan elinvoimaisia nuoria puita jatkamaan kasvua. Toimenpiteellä tavoitellaan hyvää puuston yleiskuntoa rakentamisen jälkeen. Toimenpiteistä jätetään lahoppuuta maastoon.	Kuvion 5063 kalliomänniköitä poistettu toimenpiteet poimintahakkuu ja pienpuustonhoito.
Huomioitava myös muut vastaavat alueet Yleinen		Kuvioita niin paljon tutuissa metsissä että en nyt jokaiseen erikseen voi puuttua, yllä olevat huomiot yleisesti haluamme huomioidavaksi. PS. Voin myös kerätä adressiin nimet edustamiltani naapureilta jne, nimiä on paljon, jos se jotenkin merkittävästi nostaa painoarvoa. Toivottavasti suhtaudutte tähän palautteeseen vakavasti ja noudatatte sitä, eikä tätä käsitellä vain "yksilön mielipiteenä". Kiitos.	Suunnitelmassa on otettu huomioon kommentissa käsitellyt luonnon monimuotoisuutta, käytön turvallisuutta ja käytötarkoituksia käsitteleviä seikkoja luonnonhoitokuviokohtaisesti. Kiitos.	
Sähköpostitse saapunut kommentti asukkaalta	Roskainen alue, rottia	Osallistuin Mainingin koulun luontotilaisuuteen. Asun ym. alueen vieressä, jota kutsutaan alueella Casanovan puistikko. Alueen puut ovat ok ja niitä on karsittu, mutta onko mahdollista siistiä maaphoja-alue. Se on roskanen, rotat ylittävät päivittäin kävelytien asuntoalueen pihalle.	Viheralueiden siivouksesta huolehtii viherkunnossapito. Rottatilanne huomioidaan luonnonhoitoyksikön vieraslajinjauksen mukaan.	Välitetään kommentti kaupungin viherkunnossapitoon ja vieraslajikoordinaattorille.
	Kävelytien reunan siistiminen	Aikanaan kävelytien molemmilla puolilla oli morsiusangervoja. Nyt niitä on hoitamattomina pläntteinä toisella puolella. Nk. metsän puolella kasvaa nokkosia, allergisoivia pujoja ym.epämääräistä. Alueelle pitäisi valmistaa hoitosuunnitelma. Kävelytien reuna pitää siistiä n. 2 m matkalla reunasta ja kivettyt ojat pitää patsata hiekasta.	Kävelyteitä reunustaville luonnonhoitokuvioille on suunniteltu merkitty pienpuuston hoitoja, joiden yhteydessä siistitään katujen reunojen kasvillisuus.	
Roskainen alue, kuviot 4068-4101 hoidettu hyvin		Autoteiden reunustat ovat yleensä siistejä ja hoidettuja, sitä samaa toivoisi jalankulkijoille. Uskon, että taloyhtiö on valmis tulemaan mukaan alueen siistimiseen, kunhan suunnitelma on. Ranta-alueen (4068-4101) metsät on harvennettu hienosti, samoin 4057, kiitos.	Kävelyteiden reunoja siistimistä voidaan luonnon- ja maisemanhoidon suunnitelmassa suunnitella niiltä osin kuin ne sijaitsevat luonnonhoitokuvioilla.	Kävelyteiden roskaisuudesta, reunojen siistimisestä ja asukkaiden osallistumisesta hoitoon voi olla yhteydessä kaupungin asiakaspalveluun.

	4056, toivotaan siistimistä	Maininkipuistoon rakennetaan, mutta jo 30 vuotta alue on odottanut rakentamista hoitamattomana ja nyt vielä niitty muuttui epäsiistiksi parkkialueeksi ainakin vuoteen 2023-2025 asti?, olisi siis kiva jos edes alue 4056 saataisiin siistiksi.	Kuviolle 4056 on suunniteltu tehtäväksi pienpuuston hoito, jossa alueella kasvavaa lehtipuuesakkoa poistetaan nuorien jalavien ja muiden elinvoimaisten nuorten puiden ympäriltä.	
Sähköpostitse saapunut kommentti asukkaalta	5075, toimenpide-ehdotus	Oisin tiedustellut, että kuka on käynyt kaatamassa puita tältä ryteikköalueelta. Asia on ihan ok, mutta tuo ryteikkö kaipaisi siistimistä kuten myös nuo ojat jotka ovat aivan saastaisia.	Alueella on käyty poistamassa huonokuntoisia toisiinsa nojavia puita viherkunnossapidon toimesta. Ojien avaus ei ole luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelman piiriin kuuluva asia. Alueella on suunniteltua merkitty poimintahakkuu, jossa poistetaan huonokuntoista puustoa sekä pienpuustonhoito, jolla avataan kasvutilaa lehtipuuesaksoon ja valikoidaan nuoria elinvoimaisia puuyksilöitä jatkamaan kasvua.	Välitetään kommentti ojista avo-ojien projektiryhmälle.
Verkkokyselylomakkeen kautta tullut kommentti	Nuottalahti, rantaraitti, toimenpide-ehdotus	Rantaraitin reunusryteikkö Nuottalahdessa on ollut lukuisista pyynnöistä huolimatta siivoamatta jo vuosikausia vaikka Rantaraitilla on paljon kulkijoita. Kyseessä on kuitenkin pikkuhomma johon menee aikaa n. 1 työpäivä. Voisiko sen viimein joku käydä hoitamassa?	Rantaraitin reunat on merkitty suunnitelmaan niitettäväksi 1-2 kertaa kasvukaudessa. Ryteikön tarkempi sijainti jäi kommentista epäselväksi.	Kävelyteiden roskaisuudesta, reunojen siistimisestä ja asukkaiden osallistumisesta hoitoon voi olla yhteydessä kaupungin teknisen asiakaspalveluun. Välitetään tämä kommentti viherkunnossapitoon.
Verkkokyselylomakkeen kautta tullut kommentti	Yleinen palaute	Enemmän puistomaisia hoidettuja puistoja. Turhat maalämpäreitit jotka roskataan pitäisi ohjata rakentamiselle. Metsähoitoalueet kuuluu harvaa asutuille alueille ja puistot kaupunkiin	Puistosuunnitelmien alaiset hoidetut puustoiset viheralueet ovat taajamametsille tyyppisiä. Tyyppisiä taajamametsiä ovat myös kaavoituksessa virkistysalueiksi varatut metsäiset alueet, joiden hoito on enemmän ylläpitävää metsänhoitoa kuin yksittäisten puistopuiden hoitoa ja nurmikonajoa. Asukkaat toivovat molempia kaupunkiympäristöön.	
Verkkokyselylomakkeen kautta tullut kommentti	Yleinen palaute	Hoitamattomaa aluetta on valtavasti. Miksi annetaan metsittyä vapaasti ja kasvaa kilpaa korkeutta. Piiskaisia puita jotka eivät sovi alueeseen on joka paikassa Espoon ranta-alueilla	Kaupunkimetsiä pyritään hoitamaan alueittain. Laajoja alueita koskevat suunnitelmat päivitetään noin kymmenen vuoden välein ja hoitotoimenpiteet suunnitellaan seuraavan kymmenen vuoden ajaksi. Tavoitteena suunnittelussa on tehdä alueittaiset hoitotyöt kerralla kuntoon, jotta metsien positiiviselle ja tavoitteen mukaiselle kehitykselle on hyvä lähtökohdat seuraavaan suunnitelmapäivitykseen asti ja jopa pidemmälle. Nyt tehtävä suunnitelma kattaa toimenpiteillä vapaasti metsittyneet piiskaisten puiden ranta-alueetkin.	
Verkkokyselylomakkeen kautta tullut kommentti	Yleinen palaute	Olen hämäästä maalta kotoisin jossa myös vanhemmillani oli metsää jota hoidettiin hyvin ja monipuolisesti. Lähes kaikki Espoon ranta-alueen metsät näyttävät ryteiköiltä joissa ainoa peruste jonka keksin on etteivät meressä uiivat kalat saa nähdä ihmisen rakentamia taloja.	Kaupunkimetsiä pyritään hoitamaan alueittain. Laajoja alueita koskevat suunnitelmat päivitetään noin kymmenen vuoden välein ja hoitotoimenpiteet suunnitellaan seuraavan kymmenen vuoden ajaksi. Tavoitteena suunnittelussa on tehdä alueittaiset hoitotyöt kerralla kuntoon, jotta metsien positiiviselle ja tavoitteen mukaiselle kehitykselle on hyvä lähtökohdat seuraavaan suunnitelmapäivitykseen asti ja jopa pidemmälle. Nyt tehtävä suunnitelma kattaa ranta-alueiden ryteikötkin.	
Verkkokyselylomakkeen kautta tullut kommentti	Yleinen palaute	Niittyjä (ja pientareita yms.) toivon hoidettavan luonnon monimuotoisuuden näkökulmasta, ja vähemmän nurmikkomaista näkyvää tavoittelevasti. Leikataan siis harvemmin. Jos korkeampi kasvusti ei häiritse esim. näkyvyyttä liikenteessä, ei kaikkea tarvitse niittää edes joka vuosi, vaan esim. vuorovuosin. Tällöin pensaat ym. puuvartist kasvit pysyvät poissa, mutta monivuotiset ja myöhään kukkivat kasvit pystyvät kuitenkin kasvamaan. Kun uusia avoimia alueita raivataan (esim. uusien kävely/hiihtoreittien tekemiseksi), niihin olisi parempi kylvää suomalaisia kukkakasvien siemeniä kuin nurmikko. Säästetään nurmikko sinne missä tarvitaan kulutuskestävyyttä, ja muualle sitten niittyä! Sama luonnonmukaisuuden tavoite koskee metsiäkin. Kun metsissä tehdään harvennushakkuuta yms., haluaisin että puusto jätetään paikalle lahoamaan (mikäli ei häiritse poliilla ym. kiikkumista) sen sijaan että niitä kuljetetaan pois. Lahopuusta on metsissä huutava pula. Latokaskassa on jonkin verran runkoja metsään jätettykin, mikä on ollut kovin ilahduttavaa!	Niittyjä niitetään yleensä 1-2 kertaa kasvukaudessa riippuen kasvukauden pituudesta ja vallitsevasta säätilasta. Joinain vuosina niittykuviot voivat olla koko kasvukauden levossa. Kaupungin metsissä tehtävissä toimenpiteissä jätetään lahoppuuta maastoon aina sen ollessa kohteen ominaispiirteisiin sopivaa.	
Verkkokyselylomakkeen kautta tullut kommentti	Yleinen palaute	Näin asukkaan silmissä Espoon kaupungin luonnonhoito näyttää lähinnä avohakkuina, joiden jälkiä saa vielä vuosien jälkeen kauhistella. Toivoisin, että pajuja jätettäisiin, sillä ne ovat keväällä tärkeitä pölyttäjille.	Avohakkuut eivät kuulu Espoon metsien ja niittyjen hoidon periaatteisiin kuin harvinaisissa tapauksissa, esim. myrskytuhoalueiden uudistamisessa tai asutuksen keskellä sijaitsevien kuusenjuurikkävään lahoamien vanhojen kuusikoiden poistamisessa. Pajuja jätetään toimenpiteissä monilajisuuden tavoitteen saavuttamiseksi.	
Verkkokyselylomakkeen kautta tullut kommentti	Yleinen palaute	En mulla muuta mutta Eestinkallion metsään ja alueeseen ei saa koskea! Ihana luonnontilainen pikku "Koli" keskellä asutusta.	Eestinkallion metsäalueen hoidossa keskitytään ulkoilureittien ja sitä reunustavien tonttien turvalliseksi tekemiseen poimimalla huonokuntoisia puita maalahopuiksi. Laajoja maisemaa muuttavia toimenpiteitä ei ole suunniteltu.	
Verkkokyselylomakkeen kautta tullut kommentti	Yleinen palaute	Gällande denna nätsida: https://www.esbo.fi/sv-fi/Boende_och_miljo/Miljo_och_natur/Parker_och_gronomraden/Flera_parkprojekt_pagar/Parkplaner/Aktuella_pr_ojekt/Natur_och_landskapsvardsplan_for_vastra_Esbo_20202030 . Sidan har olika innehåll på finska och svenska, varför? Den finskspråkiga sidan har flera länkar som inte existerar i den svenskspråkiga, bl.a. länken till denna sida "avoin kommentointi" (och som verkar finnas enbart på finska). Staden vill ha respons av invånarna? Är det så att Esbo stad inhämtar respons enbart från finskspråkiga?	All respons på alla språk var välkommen!	

Verkkokysely-lomakkeen kautta tullut kommentti	6098	Suunnitelma kuulostaa hyvältä! Toivoisimme erityisesti kiinnitettävän huomiota tämän metsäkaistaleen itäosaan, eli Matinlahdenranta-Koukkuniemenportti -kulmaan jäävään metsäalueeseen, jossa kasvaa tällä hetkellä paljon kuusta (ja muuta pientä vesakkoa). Voisiko tätä harventaa siten, että maisema jatkuisi jotakuinkin puustoltaan "samannäköisenä" kuin Matinlahdenrannan edessä oleva kaistale? Tuo rantakaistale on siis pääosin harvaan kasvavaa mäntyä, joka näyttää todella kauniilta. Sitten se loppuu kuin seinään Merenneidon parkkipaikan kohdalla. Toiveena siis olisi harventaa reippaasti tuota matalaa puustoa myös tuolta itäosuudelta. Tämä avartaisi hieman maisemaa myös tänne Rantaharjulle päin. Käsittääksemme tuo metsä on meidän puisto-kohde, ja olemme kyselleet harvennusmahdollisuutta myös alueen meidän puisto-koordinaattorilta, mutta vastausta emme ole saaneet.	Alueen hoitoa rajaa liito-oravan ydinalue, jonka ominaispiirteitä ei saa hoitotoimenpiteillä heikentää. Tämä tarkoittaa ydinalueen puuston säilyttämistä latvusyhteydeltään yhtenäisenä, monilajisena ja tiheämpänä Matinlahdenrannan itäosassa verrattuna rannan länsiosaan harvempaan mäntyvaltaiseen rantametsään.	
Verkkokysely-lomakkeen kautta tullut kommentti	6098	Puusto aivan liian tiheää ja ulkoasu hoitamattoman näköistä, varsinkin itäpuolen kohdalla. Virkistys ja maisemallisesti olisi parasta poistaa kaikki isot puut ja saada alueesta puistomainen viihtyisä ei synkkä pimeällä yksinkulkeville jopa vaarallisen oloinen alue kuten nyt.	Matinlahdenrannan itäosan hoitoa sanelee pitkälti alueella oleva liito-oravan ydinalue, jonka ominaispiirteitä ei saa hoitotoimenpiteillä heikentää. Tämä tarkoittaa ydinalueen puuston säilyttämistä latvusyhteydeltään yhtenäisenä, monilajisena ja tiheämpänä. Matinlahdenrannan länsiosaan on suunnitelmaan kirjattu pienpuustonhoito, jossa poistetaan lehtipuuvesakkoa ja tehdään kasvutilaa nuorille elinvoimaisille puille, kuten maisemaan sopiville männyille. Alueen valtuuston kunto tarkastetaan ja poimitaan huonokuntoiset kookkaat puut maalahopuiksi.	
Verkkokysely-lomakkeen kautta tullut kommentti	6087	Synkän ja hoitamattoman näköistä täysin vapaasti ja villisti umpeen kasvanutta ryteikköä. Olisi korkea aika hoitaa ja ottaa aluetta virkistyskäyttöön. Kaikki puut nurin ja tilalle avaraa alueelle sopivaa ja ominaista matalaa kasvustoa tai niittyä. Tehdään alueesta iloa kaikille Matinkylän asukkailla	Alueelle on suunniteltu poimintahakkuu ja pienpuuston hoito, jossa tiheään nuoreen metsään avataan kasvutilaa ja valikoidaan elinvoimaiset puuyksilöt jatkamaan kasvuja alueelle ominaisina puulajeina. Avohakkuuta alueelle ei tehdä vaan pyritään kasvattamaan olemassa olevasta puustosta elinvoimainen, monilajinen ja monikerroksinen metsä tulevaisuudessa. Kaikkien puiden kaataminen ei olisi luonto- tai maisema-arvojen kannalta järkevää.	
Verkkokysely-lomakkeen kautta tullut kommentti	6090	Synkkää hoitamattomaa metsää. Aurinkoa ei näe kävellessä edes keskellä päivää. Tämän alieem kutsuminen puistoksi on puisto sanan halventamista. 80-90% isoista vanhoista rumista lahoamispiesteistä olevista puista pois	Tiheään männikköön on suunniteltu tehtäväksi poimintahakkuu, joka toisi alueelle paremmat valo-olosuhteet puuston luontaisen uudistumisen mahdollistamiseksi ja puuston yleiskunnon parantamiseksi. Alueelle jätetään vanhaa hyväkuntoista mäntyä. 80-90% puuston poisto ei kuitenkaan ole järkevää luontoarvojen ja jo olemassa olevan hyväkuntoisen puuston menettämisen vuoksi.	
Verkkokysely-lomakkeen kautta tullut kommentti	6078	Nokkosia ja valtavaa kokoisia muita puistoalueeseen sopimattomia rikkakasveja jotka kertovat alueen täydellisestä piittaamattomasta hoitamisesta. Synkkä ja vaarallinen alue lapsille. 80-90% puista pois ja aito kaupunkipuisto jossa ihmiset viihtyvät tilalle	Ulkoilureitin reunametsään on suunnitelmaan merkitty huonokuntoisten puiden poimintahakkuu sekä pienpuuston hoito, jossa avataan ulkoilureitin reunan alikasvokseen kasvutilaa uudelle puusukupolvelle. Toimenpiteillä tavoitellaan valoisampia kasvuolosuhteita ja puuston yleiskunnon parantamista. 80-90% puuston poisto ei kuitenkaan ole mahdollinen ilman luonto- ja maisema-arvojen heikkenemistä.	
Verkkokysely-lomakkeen kautta tullut kommentti	9096	Alue erittäin epäsiisti ja sitä on roskattu. Alue on täysin hoitamaton ryteikkö eikä vaikuta puistolta. Pitäisin hyvänä jos lähes kaikki puut kaadetaan ja vain isoimmat jätetään jotta siisti avoimempi puisto toteutuisi joka vaikuttaa turvalliselta.	Alueella on paljon luontoarvoja, jotka vaikuttavat metsän hoitotoimenpiteisiin. Alueelle on suunniteltu poimintahakkuu sekä pienpuuston hoito, joissa poistetaan huonokuntoisia puita ulkoilureittien, tonttien ja teiden varsilta. Alueella tavoitellaan yleiskunnon parantamista nykytilannetta parempaa jäävää vanhaa puustoa sekä kehityskelpoista nuoremman puusukupolven puustoa, jotka ovat alueen käyttäjille turvallisia. Roskien siivouksesta tiedotetaan alueen viherkunnossapitoa.	Kommentti roskaisesta alueesta välitetään viherkunnossapitoon
Verkkokysely-lomakkeen kautta tullut kommentti	6096	Alueen puolivälissä Nuottalahdentien kulmassa on ollut vuosikautia hoitamaton ryteikkö. Alueella on myös vahingollisia vieraslajeja. 1) Ryteikön risut (halkaisijaltaan alle 5 cm) poistetaan ja alue pidetään siistinä myös jatkossa. Liito-oravat tai linnut eivät kärsi millään tavalla koska isompia puita riittää. 2) Vahingolliset vieraslajit poistetaan.	Alueen tiheämmällä rantametsällä on paljon luontoarvoja, jotka vaikuttavat sen hoidon rajauksiin. Toimenpiteenä alueella voidaan tehdä mallittainen pienpuustonhoito, jossa jätetään elinvoimaisten nuorten puiden ympäriltä poistetaan vesakkoa.	Lisätty pienpuustonhoito rajattuna asutuksen rajalla kasvavaan puuryhmään alueen keskiosassa. Välitetään kommentti vieraslajeista vieraslajikoordinaattorille.
Verkkokysely-lomakkeen kautta tullut kommentti	274, 281, 296, 242, 279,	274: kaavassa on ollut Torstinpolku, joka johtaa Koukkuniemen kerrostaloalueesta ja HOASin alueesta pohjoiseen. Nyt alue on umpikujia, josta on pieniä polkuja koirapuiston suuntaan. Tarvitaan kunnan kevytvyäily urheilupuiston suuntaan. 281: alue on siivottomassa kunnossa kaatuneine puineen ja rakennusjätteineen. Suoalue, jolle olisi tehtävä jotain. 296: Rantaratissa Matinlahdenrannan ja Koukkuniemenportin mutkassa Rantaharjun kohdalla hoitamaton ja tiheä puusto (kuusia ja mäntyjä), jotka pitäisi harventaa ja sinänsä pieni alue siistiä kuntoon. 242, 274, 279 Gräsanojan pienien sivuhaarat olisi ruopattava ja reunat kunnostettava. Uuden jäähallin valmistuessa alueelle tulee hieno ulkoilupolku, kunhan maisema kunnostetaan! Olen näistä kohteista vuosien varrella esittänyt toivomuksia, mutta mitään ei ole tapahtunut. 296: tapauksessa sain monen kuukauden jälkeen vastaukseksi luonnon monipuolisuuden säilyttämisen. Vastaajan olisi pitänyt käydä paikan päällä ennen vastaamista. Monipuolisuuteen vetoamalla ei tarvitse luontoa hoitaa ollenkaan?	Kommentoidut luonnonhoitokuviot eivät kuulu Länsi-Espoon luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelman suunnitteluvaiheeseen vaan viime vuonna valmistuneeseen Etelä-Espoon luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmaan.	Välitetään kommentti alueen viherkunnossapidolle sekä avo-ohjaprojektin työryhmälle.

Verkkokyselylomakkeen kautta tullut kommentti	9053, 9054, 9055	<p>Kuvio 9053. Vähän isoja puita liito-oravan kannalta. Vesakoitumisen esto merkitsee tässä käytännössä avohakkuita. Viime kertaisen vesako-toimenpiteen jälkeen alueella ei ole enää nähnyt taikka kuullut satakieltä.</p> <p>Kuvio 9054. Alueelle istutetuista kuusista osa kuolleita. Hyvin vähän isoja puita liito-oravayhteyden kannalta. Alue on todella roskainen. Lisäksi tällä hetkellä alue on Espoon rakennusvalvonnan jätemaan ja työvälineiden säilyntäpaikka. Alueen vierestä kulkeva puro on täynnä jätteitä ja muuta roskaa.</p> <p>Kuvio 9055. Puro ja sitä ympäröivät puut ovat luonnon kannalta merkittävä ympäristö sekä myös kaunis alue. Paljon erilaisia lintuja, myös esim ketut ja kauriit kulkevat tämän vihervyöhykkeen kautta. Aikaisemmilta vuosilta olen nähnyt purossa myös kalanpoikasia Isoja puita on kuitenkin vähän, tarvetta täydennysistutuksille. Puro on täynnä roskaa ja erilaisia kestopuun kappaleita. Lisäksi osa asukkaista on raahannut puutarhajätteitä puron penkereille. Maalahopuiden jättämistä pidän luonnon kannalta erittäin perusteltuna ratkaisuna.</p>	Kuviolla 9053 on noin 6 metriä kapea kaistale kaupungin maanomistusta tien varressa joka on järkevien toimenpiteiden kannalta hankalassa paikassa. Kaistaleen huonokuntoinen ja riukuuntunut lehtipuusto on jouduttu poistamaan suurilta osin menneinä vuosina. Nyt tavoitteena on hoitaa tienvarren uutta kasvavaa puustoa pienpuuston hoidoin siten että kaistaleen puusto kasvaisi elinvoimaisena ja kasvutiltaan väljempänä tulevaisuudessa, mikäli tienvarren puusto säilytetään alueelle kaavoitettujen asuinalueiden ja tien välissä. Kuvio 9054 on kaavoitettu tonteiksi ja se tulee rakentumaan lähivuosina.	
Espoon ympäristöyhdistys ry:n ja Suomen Luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry:n yhteiset sähköpostitse toimitetut kommentit	Suunnitelma tulisi palauttaa uuteen valmisteluun	<p>Luonnoksessa on omat ansionsa, mutta samalla siihen liittyy merkittäviä ongelmia ja muutostarpeita. Suunnitelma ei nykymuodossaan ole toteuttamiskelpoinen eikä sitä tule viedä teknisen lautakunnan hyväksymiskäsittelyyn. Hyvän kaupunkimetsänhoidon suunnittelu, Espoon monimuotoisuusistoumusten, asiallisen luonto-, virkistys- ja maisema-arvojen huomioinnin sekä hiilivarastoinnin edellyttämät muutostarpeet ovat niin suuret, että esitämme luonnoksen palauttamista uuteen valmisteluun.</p> <p>Suunnitelman ensisijaisena tavoitteena tulee olla Espoo-tarinan mukaisesti: Espoolaisten asuin ympäristön on viihtyisiä ja luontoarvot ja luonnon monimuotoisuus säilyvät sekä, että: Kaupunki toimii ilmastotyön edelläkävijänä. Siis ei metsätalouden käytäntöjä mukaillen vaan niin, että jokainen ehdotettu toimenpide on perusteltavissa edellä mainittujen tavoitteiden edistämiseksi.</p> <p>Kokonaisuutena tässä lausunnossa esitetyt muutokset merkitsevät suunniteltujen hoitotoimien olennaista keventämistä. Käytännössä saavutettaisiin myös merkittävää ilmastohyötyä puuston (elävän ja lahoppuneen) karttumisen myötä. Ekologisen metsänhoidon käytäntöjen omaksuminen on tietyllä tavalla haaste myös metsien hoidon tavoitteita koskevalle tiedottamiselle.</p> <p>Korjattu ehdotus tulee tuoda uudestaan nähtäville esimerkiksi syksyllä 2020.</p> <p>Nähtävillä oleva aineisto on selvästi laadukkaampaa kuin esimerkiksi vuosi sitten julkaistun Etelä-Espoon luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelman pohja-aineisto Erityiskäsitöksen ansaitsee se, että tutustuttavana ovat Espoon karttapalvelusta löytyvien kuviotietoreferointien lisäksi varsinaiset metsäsuunnitelman kuviotiedot. Myös METSO-yhteenvetokartat ovat luontoarvojen hahmottamisen kannalta hyödyllisiä.</p> <p>Pidämme sen sijaan pahana puutteena sitä, että aineistoista puuttuvat yhteenvetokartat, joista näkyisivät metsikköjen arvioidut kasvillisuustyyppit sekä kehitysluokat. Nyt nämä tiedot on haettava yksittäin kuviotiedoista poimimalla, jolloin kokonaiskuvan hahmottaminen esim. jonkun laajemman yhtenäisen metsäalueen luonteesta vaikeutuu olennaisesti.</p> <p>Merkittävänä puutteena on syytä pitää myös sitä, että nähtävillä olevasta aineistosta puuttuu selostustyyppinen osa. Sellaisesta kävisi ilmi esimerkiksi se, kuinka paljon erilaisia hakkuita ja hoitotoimia on esitetty hehtaarisolla tehtäväksi. Tällaisen tiedon puuttuminen tekee suunnitelman toteuttamiskelpoisuuden ja todellisten luontovaikutusten arvioinnin hyvin vaikeaksi.</p>	<p>Kiitoksia kattavista kommentteistanne. Suunnitelmaa on saapuneiden kommenttien perusteella tarkastettu ja kuviotietoja tarkennettu. Tarkastettu suunnitelma esitellään tekniselle lautakunnalle seuraavana mahdollisena ajankohtana.</p> <p>Espoo-tarina sekä metsien ja niittyjen hoidon toimintamalli asettaa monia tärkeitä tavoitteita kaupungin luonnonhoidon suunnittelulle ja käytännön hoitotoimille. Espoo-tarinassa virikkeelliset harrastusmahdollisuudet ja lähiluonto ovat helposti ja esteettömästi saavutettavissa. Laajat metsäalueet ja lähiluonto antavat liikuntamahdollisuuksia, asuin ympäristöt ovat viihtyisiä ja luontoarvot sekä luonnon monimuotoisuus säilyvät. Asukkaiden ekologinen jalanjälki pienenee ja kaupunki toimii ilmastotyön edelläkävijänä. Metsät, pellot ja kulttuurimaisemat huomioidaan kaupunkikehityksessä jatkossa. Espoolaiset voivat osallistua, kertoa mielipiteensä ja vaikuttaa kaupunkiympäristön kehittämiseen.</p> <p>Metsien ja niittyjen hoidon toimintamallin tavoitteena on hoitaa virkistysmetsiä ja niittyjä kestävästi niin, että ne ovat monimuotoisia, viihtyisiä ja turvallisia. Kasvuvoimaiset ja terveet lähiluonto- ja virkistysmetsät tuottavat monipuolisia ekosysteempalveluita, metsien monimuotoisuutta ylläpidetään ja kehitetään jatkuvasti, vahvistetaan metsien kykyä kestää kasvuolosuhteiden muutoksia, hoidetaan arvokkaita maisemia niiden ominaispiirteitä vahvistaen sekä mahdollistetaan asukkaiden ja sidosryhmien vaikuttaminen kaupungin viheralueiden ja siis oman lähiluontonsa hoitoon osallistamalla heitä metsien ja niittyjen hoidon suunnittelu- ja hoitoprosesseihin. Suunnitelmassa ei ole metsätalouteen käytettäviä alueita eikä taloudellisia tuottotavoitteita.</p> <p>Suunnitelman kuviotietoja on tarkastettu saadun palautteen pohjalta avoimen kommentointiajan jälkeen. Hoitotoimien työohjeita ja rajauksia on tarkennettu varsinkin luontoarvokohteilla (muun muassa Metso I- ja II-luokituksen metsät, lehdot, PEFC-kriteerien tärkeitä elinympäristöt).</p>	

		<p>Osallisten kannalta olisi ollut tärkeää myös, että suunnitelma-aineistoista olisi kerrottu se, mitä käytetyt hakkuu- ja hoitotermit todellisuudessa tarkoittavat. Kun Espoon kaupunkimetsien hoidon tavoitteet ovat kokonaan muut kuin tavanomaisessa, puuntuotantoon tähtäävässä, talousmetsien hoidossa ja käsittelyssä, on metsäsuunnittelun ongelmaksi tiedostettava myös se tosiasia, että yleinen käsitteistö tulee pääosin talousmetsien kasvatuksen ja hoidon piiristä. Tämä leimaa sekä suunnitelmakuvauksia, että vakavasti myös niiden toteutusta käytännössä.</p> <p>Monelle asukkaalle ja viheralueiden käyttäjälle saattaa toteutusvaiheessa tulla epämieluisana yllätyksenä esimerkiksi se, että isolle joukolla kuvioita esitetyt poimintahakkuut ovatkin käytännössä yläharvennustyyppisiä väljennys- ja harvennushakkuuta. Näiden vaikutus metsikön maisemakuvaan ja metsän tuntuun on aivan toinen kuin yksittäisten huonokuntoisten puiden poimintahakkuissa, jollaisiksi poiminnat on perinteisesti kaupunkimetsänhoidossa ymmärretty.</p> <p>Aineistosivulta puuttuvat myös hoitoluokka-kartat, joista pystyisi nopeasti hahmottamaan esimerkiksi mitkä kuviot on osoitettu arvometsien (C5) hoitoluokkaan.</p> <p>Nähtävillä olevasta suunnitelma-aineistosta ei käy ilmi se, mikä taho tai ketkä henkilöt ovat tehneet suunnitelman maastotyöt sekä hakkuu- ja hoitoesitykset. Tekijätiedot kerrotaan esimerkiksi Espoon kaavojen luontoselvityksissä.</p> <p>Järjestöjen maastokäyntien yhteydessä on ilmennyt, että suunnitelmaluonnoksessa on tehty metsikkökuviointia kaupunkimetsien hoitosuunnittelun kannalta liian yleispiirteisellä hahmottamis- ja rajaamisotteella. Tällöin samaan kuvioon on toistuvasti sisällytetty alueita, jotka olisi kannattanut jakaa useampaan kuvioon kasvillisuustyyppien, puuston kehitysluokkien, puulajisuhteiden, luontoarvojen sekä hoitotarpeen perusteella. Käytetty liian yleispiirteinen kuviointi aiheuttaa jatkossa runsaasti ongelmia toimenpiteiden järjestyksen kohdentamisen ja toteuttamisen sekä luontoarvojen vaalimisen kannalta.</p> <p>Kasvupaikkojen tunnistaminen</p> <p>Luontojärjestöt ovat jo vuosikaudia, ellei -kymmeniä arvolle Espoon kaupungin luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmia kasvupaikkojen tunnistamiseen liittyvistä puutteista. Useimmiten kritiikki on keskittynyt lehtojen huonoon tunnistamiseen. Myös nyt tehdyssä suunnitelmassa vain osa lehtoista on tunnistettu. Merkittävä osa, ilmeisesti jopa yli puolet, suunnitelma-alueen lehtoista on luokiteltu lehtomaisiksi kankaiksi, muutama lehtovaltainen kuvio jopa tuoreiksi kankaiksi. Lähtökohdana on tiedostettava se, että Espoon eteläiset osat kuuluvat etelärannikon tammyöhykkeeseen, eli hemiboreaaliseen kasvillisuusvyöhykkeeseen, jossa kasvuolosuhteet ovat huomattavasti edullisemmat kuin esimerkiksi jo Nuuskion ylängöllä ja yleensäkin Uudenmaan mantereisemmissä sisäosissa. Lehtomaisia metsiä on siis alueella runsaasti. Espoon ja Kirkkonummen lehtoniittyjä, erityisesti metsäaidunukseen vielä tuolloin käytettyjä lehtoja ja niiden kasvillisuutta, tutki jo 1920-luvulla Carl Cedercreutz (mm Acta Botanica Fennica 3, 181 s., 1927). Asialla on suuri luonnonsuojelubiologinen merkitys, ja ongelmaksi muodostuu erityisesti luonnoksessa rutiininomaisesti esitetyt mittavat pienpuuston hoitotoimet. Osa lehtojen luontoarvoista perustuu nimenomaan monipuoliseen aluspuustoon ja pensaskerrokseen. Varsinkin lehtipuuvaltaisissa "lintutiheikkötyypin" lehdossa aluspuuston on jopa erityisen suotavaa olla selvästi tiheimpää kuin kangasmetsissä.</p> <p>Pääosa tunnistamatta jääneistä lehtoista on kasvillisuudeltaan keskiravinteisia tuoreita lehtoja selvällä multamaannoksella tai selvästi multapohjaisia entisiä maatalousmaita, joiden pohjakasvillisuus on vielä muuttamassa pelto- ja niittyajistosta metsälajistoon, jälkimmäisen ryhmän puustossa ja pensaskerrokseen on usein jo nähtävillä luontoarvojen kannalta suotuisaan suuntaan kehittyvään arvolehtoon viittaavia tekijöitä (runsaasti tuomea, harmaaleppää, tervaleppää ja raitaa sekä jalojen lehtipuiden taimia). Koska lehtojen tunnistamatta jääminen toistuu suunnitelmasta toiseen, toivomme, että jatkossa suunnitelmien maastotyöt tekevät henkilöt saavat nykyistä paremman koulutuksen juuri lehtojen tunnistamiseen. Esitämme, että suunnitelman jatkotyöstössä vähintäänkin kaikki lehtomaisiksi kankaiksi luokitellut metsät käydään maastossa uudestaan lävitse niin, että valtaosa lehtoista saadaan suunnitelmassa tunnistettua lehdoin.</p> <p>Myös vesitaloudeltaan säilyneiden korpjen tunnistamisessa ja huomioidussa on selviä puutteita, joskin lehtoja pienempiä. Maastokäyntien yhteydessä törmättiin Suvisaaristossa Ramsön suojelualueen ja Suvisaarentien välisissä metsissä kahteen viime vuosien harvennushakkuuseen (talvi 2017-2018?), joissa oli vaurioitettua vakavasti kuvioilla sijaitsevia korpia. Pienempi korvista sijaitsi suojelualueen rajalla ja suurempi ilmeisesti kuvion 1091 eteläosassa. Jatkossa metsänhoidon suunnittelun ja toteutuksen on syytä nousta Espoossa sellaiselle minimitasolle, että pienetkin vesitaloudeltaan säilyneet korpilaidut tunnistetaan suunnittelussa ja säästetään viimeistään hakkuutoimien toteutuksessa.</p>	<p>Toimintamallin tekstissä käytetään vakiintuneita metsänhoidon termejä, kuten poimintahakkuu, taikonhoito ja harvennushakkuu. Hoitotoimien tavoitteena on puuntuotannon tehostamisen sijaan säilyttää metsien elinvoimaisuus ja uudistumiskyky sekä turvata niiden monipuolinen virkistyskäyttö luonnon monimuotoisuus huomioiden. Talousmetsien hoidosta täysin poikkeavat toimenpiteiden rajaukset, kevyemmät voimakkuudet ja huomioitavat luontoarvo-, maisema-, käytöturvallisuus-, ynnä muut seikat on hyvä tiedostaa kaupunkimetsiin suunniteltuja toimenpiteitä tarkastellessa.</p> <p>Poimintahakkuuta käytetään eri-ikäisrakenteisten metsien tai sellaiseksi kehitettävien metsien hoidossa. Poimintahakkuut ovat harvennushakkuuta kevyempiä toimenpiteitä, joissa keskitytään puuston yleiskunnon parantamiseen ja metsän luontaisen uudistumisen mahdollisuuksien parantamiseen kasvu- ja valo-olosuhteiden parantamisella valtapuuston alla nuoremmassa puustokerroksissa. Poimintahakkuissa poistetaan pääasiassa huonokuntoisimpia puita kaikista puustokerroksista ja jätetään hyväkuntoiset ja elinvoimaiset puut jatkamaan kasvua, jotta metsä kehittyisi monimuotoisena sekä monilajisena. Toimenpiteestä jäävä puusto on tiheydeltään sekä ikärakenteeltaan vaihtelevaa ja toimenpiteistä jätetään lahoppuuta sekä hyväkuntoisia vanhoja puita. Metsä pysyy jatkuvasti peitteisenä. Poimintahakkuuta toistetaan puuston kehittyessä. Peruskuntoisessa metsässä puuston tiheys jää toimenpiteissä harvennushakkuuta tiheimmäksi sekä alikasvosta säilyy enemmän, jolloin metsän monikerroksisuus säilyy.</p> <p>Suunnitelman kuvioiden keskikoko suunnittelualueella on 0,81 hehtaaria ja kaksi kolmasosaa suunnitelman 1105 kuvioista on tätä pienempiä. Suurimpia kuvioita on käyty kommentoinnista saadun palautteen perusteella läpi. Kuvioita jaettiin pienemmiksi mikäli tarvetta uudelleenkuviointiin huomattiin ominaispiirteiden vaihtelussa. Muodostuneiden pienempien kuvioiden hoito suunniteltiin erikseen.</p> <p>Pienpuuston hoidossa pyritään avaamaan kasvutilaa alikasvojen hyvin kasvuun lähteneille nuorille puille, joiden kehityksen avustaminen tukee metsän eri-ikäisrakenteen kehitystä valtapuiden vanhetessa ja nuorempien puiden kasvaessa. Pienpuuston hoitojen työohjeita on tarkastettu tiheikköjen jätön osalta ja erityisesti lehtokohteissa pienpuuston hoidossa keskitytään avaamaan kasvutilaa nuorten puiden ympärille perkaamalla lähivesakkoa ja jättämällä laajoja monilajisia tiheikköjä.</p> <p>Lehtomaisiksi kankaiksi merkityt kohteita tarkastettiin maastossa. Kasvupaikkatyyppejä korjattiin useilla kohteilla lehdoin. Näiden kohteiden toimenpiteet tarkastettiin, rajattiin sekä ohjeistettiin korjattujen kasvupaikkatietojen mukaan.</p> <p>Pienialaiset korvet pyritään huomioimaan mahdollisimman kattavasti suunnittelussa ja työkohteiden toteutuksessa.</p>	
--	--	--	--	--

	<p>Luontoarvojen huomiointi</p>	<p>Luontoarvojen huomiointi jakaantuu luonnon- ja maisemanhoidon hankkeissa kahteen vaiheeseen eli arvojen tunnistamiseen suunnitelmaa tehtäessä ja arvojen huomioon ottamiseen toimenpiteissä. Suunnitelma sisältää molempien vaiheiden osalta sekä ansioita että ongelmia.</p> <p>METSO-arvojen ja lahpuustoisuuden huomiointi luontoarvoina on johtanut siihen, että pääosa suunnittelualueen metsäluonnoista erityisen arvokkaista metsikkökuvioista on todettu kuviotiedoissa jollakin tasolla arvokkaiksi</p> <p>Arvometsähoitoluokan (C5) hyvin vähäinen käyttö on heikentänyt olennaisesti suunnitelman kykyä yksilöidä olennaisia luontoarvoja sisältävät kuviot ja varsinkin useampia kuvioita sisältävät kuviorypyt.</p> <p>Todettujen luontoarvojen huomioon ottaminen hakkuu- ja hoitoesityksissä on valitettavan vaihtelevaa ja puutteellista. Poiminta- ja harvennushakkuista sekä pienpuuston hoitoa esitetään, pääosin ilman riittäviä muita perusteita, kohtuuttoman isolle hehtaarimäärälle merkittäviä METSO-arvoja omaavia metsiä. Merkittäviä metsäluontoarvoja on vaarassa mm. Harmaakallion alueella, Eestinkalliolla, Hanikan-Soukansalmen alueella, Svinö-Skatan alueella sekä Suvisaaristossa. Pienemmässä määrin ongelmia on lukuisilla muilla alueilla, kuten Rullavuoren alueella. Luontoarvojen lisäksi heikosti perustellut hakkuut heikentävät arvomme mukaan myös metsien virkistyskäyttöarvoja huonontamalla lähimmäisemien laatua ja vähentämällä metsän tuntua.</p> <p>Jäljempänä on tarkemmin arvioitu suunnitelmaluonnosta ja sen toimenpiteitä vielä kolmen luontoarvotekijän eli arvometsähoitoluokan käytön, METSO-arvojen tunnistamisen ja turvaamisen sekä liito-oravan huomiointin osalta.</p>	<p>Hakkuiden ja metsänhoitotöiden rajauksia, voimakkuuksia on tarkastettu luontoarvokohteilla sekä niiden läheisyydessä. Toimenpiteissä otetaan huomioon myös virkistyskäyttö- ja maisema-arvot.</p>	
<p>Arvometsä-hoitoluokan käyttö</p>	<p>Suunnitelmasta puuttuvat yhteenvetotiedot esitetyistä hoitoluokista, jolloin ne tiedot on ollut pakko etsiä kuvio kerrallaan metsäsuunnitelman kuviotiedoista. Arvometsiksi on osoitettu vain 22,3 hehtaaria eli vain muutamia prosentteja suunnittelualueen metsistä. Tulos on suunnittelualueen luontoarvojen, ympäristökasvatuksen sekä hyvän kaupunkimetsänhoidon käytäntöjen kannalta huono. Erityisen huonosti valittu yksittäisiä kuvioita poimiva malli tunnistaa puutteellisesti laajemmat arvokkaiden metsien kokonaisuudet – eli juuri ne kohteet, joiden luonnonsuojelubiologinen merkitys on objektiivisesti arvioiden suurin.</p>	<p>Esitämme, että suunnitelma-alueen puustoisista alueista vähintään 25 % osoitetaan arvometsiksi siten, että sellaiseksi päätyvät</p> <ul style="list-style-type: none"> – aluekokonaisuuksina suunnittelualueen tärkeimmät luontoarvokeskittymät (esimerkiksi Eestinkallion ja Harmaakallion vanhapuustoiset osat, Hanikan edustavat kallio-, kangas- ja korpimetsät sekä Soukansalmen vanha- ja lahpuustoiset kangas-, kallio- ja lehtometsät, Soukan Kasavuoren vanhapuustoiset kallio- ja kangasmetsät, Finnoon kosteikon ympäristön arvokkaat puustoiset alueet jne.) – näitä täydentävät kunkin luontotyypin parhain neljännes yksittäisinä kuvioina tai kuviorypyinä (näämä on yleensä luokiteltu METSO I ja II-luokkiin) – liito-oravien ydinalueet, ainakin siltä osin kuin niillä on muita luontoarvoja. <p>Olemme liitteen 1 kuviokohtaisissa huomioissa nostaneet esille muutamia kymmeniä arvometsiksi soveltuvia kuvioita.</p>	<p>Arvometsä C5-hoitoluokkaan on nostettu lakikohteet, suunnittelualueen suoalueet, luonnonsuojelualueiden rajalla olevia luonnontilaisia metsäatkumioita, muinaisjäänös- sekä kulttuuriympäristö kuten vanhoja kylämäkiä sekä kaavoituksessa suojellut alueet tai kaavamääräysten kautta suojeluvaihtuuden piirissä olevat alueiden osat. Lisäksi suunnittelualueella on Arvonit B5-hoitoluokan kohteita. Näille on kirjattu C5-hoitoluokan käytön edellyttämä erityinen arvo.</p>	
<p>METSO-arvojen tunnistaminen ja arvojen turvaaminen</p>	<p>Suunnitelmassa on aikaisempaa selvästi paremmin tunnistettu METSO-arvoja omaavat metsikkökuvioita, mikä ansaitsee kiitoksen. Maastokäynnellämme on toki havaittu jonkin verran tunnistamatta jääneitä luokan II METSO-lehtoja ja kangasmetsiä, lisäksi osa luokan I kriteerit täyttävistä kuvioista on suunnitelmaluonnoksessa luokiteltu luokkaan II.</p> <p>METSO-arvojen osalta ison ongelman muodostaa se, että hyvin monelle niistä omaavia kuvioita on suojeluarvojen tunnistamisesta huolimatta esitetty hakkuu- ja hoitotoimia, jotka eriaisesti heikentävät kuvioiden ja laajempien metsäalueiden luontoarvoja. Valtaosassa tapauksista esitetyille toimenpiteille ei ole – eräitä reunavyöhykkeitä lukuun ottamatta – perusteita puuston eri-ikäisrakenteen kehittämisen, virkistyskäytön edistämisen eikä turvallisuuden kannalta.</p> <p>Valitettavan vähäinen osa selkeitä METSO-arvoja omaavista metsistä ja varsinkin laajemmista METSO-kuvioiden rypistä on osoitettu arvometsien hoitoluokkaan.</p>	<p>Suunnitelma-alueen metsäisistä alueista on osoitettu laajoja luontoarvokeskittymiä METSO-luokituksen, metsä- ja luonnonsuojelulakikohteiden sekä metsäsertifiointin arvokkaiden elinympäristöjen kartoituksella. Näillä alueilla on luontoarvojen lisäksi monia muita arvoja esimerkiksi alueen virkistyskäytön, maiseman, kulttuuriympäristöjen tai asuinalueiden läheisyyden vaikutuksesta. Alueiden moninaiset arvot vaikuttavat alueiden hoitoon ja yksittäistä C5-hoitoluokan erityistä arvoa on vaikea määrittellä muiden arvojen kustannuksella. Moninaiset arvot ja niiden ylläpito sekä positiivinen kehitys on pyritty huomioimaan alueiden hoitoa suunniteltaessa.</p>	<p>METSO-luokituksen I ja II kohteille suunnitellut toimenpiteet on tarkastettu ja niiden rajauksia, toimenpiteiden voimakkuuksia sekä työohjeita täsmennetty.</p>	

Liito-oravan huomioinnin ottaminen	<p>On hyvä, että suunnitelman teossa on ollut käytössä Espoon kaupungin ansiokas Etelä-Espoon liito-oravien suojelusuunnitelma sekä eri lähteistä kerätty 2000-luvun aineisto liito-oravien esiintymisestä ja arvioiduista kukureiteista suunnitelma-alueella. Tästä huolimatta liian monille liito-oravan todetusti käyttämille tai vähintään lajille metsien nykytilan perusteella sopiville metsikkokuviolle on esitetty ohjeistamattomia poimintahakkuuta sekä pienpuuston hoitoa. Varsinkin yläharvennustyyppiset poimintahakkuut sisältävät riskin lainvastaisesta lisääntymis- ja levähdyspaikkojen heikentämisestä. Liito-oravametsiin esitetyt hakkuu- ja hoitotoimia on syytä olennaisesti keventää etenkin yläharvennusten ja laajojen pienpuuston käsittelyjen osalta. Lisäksi on syytä korjata suunnitelman virhe, jossa kuvion toteaminen liito-oravalle tärkeäksi on toistuvasti johtanut muiden kuvion luontoarvojen sivuuttamiseen sekä lahoppuun säästämishoidojen puuttumiseen.</p>	<p>Ajantasaiset liito-oravatiedot ovat osa suunnitelmaa. Liito-orava vaikuttaa suuremman osan suunnitelman luonnonhoitokuvia ja suunnitelman tekoheikellä ajantasainen tieto liito-oravan elinympäristöistä, ydinalueista, kukureiteista (käytössä olevat ja kehitettävät) ja yksittäisistä papanapuista on lisätty luonnonhoitokuvien kuviokohtaisiin tietoihin. Ajantasainen liito-oravatieto tarkastetaan vuosittaisia metsätöohjelmia tehtäessä. Ajantasainen liito-oravatieto tarkastetaan ennen toimenpiteisiin ryhtymistä kaikilla metsätökohteilla. Toimenpiteet liito-oravan elinympäristöissä ja varsinkin ydinalueiden läheisyydessä tarkastetaan ennen toimenpiteisiin ryhtymistä ja toimenpiteen rajauksesta sekä voimakkuudesta sovitaan ympäristökeskuksen kanssa. Lisääntymis- ja levähdyspaikkojen heikentämisen riski pyritään näin minimoimaan ja säilyttämään liito-oravalle suotuisat elinolosuhteet sille sopivissa metsiköissä.</p>	<p>Ohjeistuksia on tarkastettu kuviotason työohjeisiin. Lahoppuun jättäminen on osa kaikkien luonnonhoitotöiden toteutusta toimintamallin mukaisesti ja lahoppuuta jätetään maastoon mikäli se vain on työkohteen ominaispiirteille sopivaa.</p>
Esitettyjen hakkuu- ja hoitotoimien määrästä ja kohdentumisen ongelmista	<p>Suunnitelmaluonnoksessa on esitetty moninkertaisesti liikaa hakkuuta ja hoitotoimia siihen nähden, mikä olisi suunnitelma-alueella suunnitelmakaudella perusteltua tai kestävää metsien luonto-, maisema- ja virkistysarvojen kannalta. Pahimmat ongelmat keskittyvät arvokkaita luontokokonaisuuksia pirstoviin toimenpiteisiin, valmiiksi eri-ikäisrakenteisiin metsiin esitettyihin yläharvennustyyppisiin poimintahakkuuksiin (näistä merkittävä osa luontokokonaisuuksissa), eräiden muiden monipuolisten metsien harvennushakkuisiin sekä ylimoitettuun pienpuuston hoitoon. Jäljempänä on eritelty tarkemmin eräiden metsänkäsittelymenetelmien ongelmia tällä suunnitteluvuodelle.</p>	<p>Suunnitelmassa on yhteensä noin 900 hehtaaria luonnonhoitokuvia. Kymmenvuotiseen suunnitelmaan on esitetty 340 hehtaaria hakkuuta (345 yksittäistä luonnonhoitokohdetta). Toimenpiteiden voimakkuudet ja rajaukset tarkastettiin kuviokohtaisiin tietoihin. Hakkuukohteista 322 oli voimakkuuksiltaan 10-20% (enimmäispoistuma pohjapinta-alasta). Rajauksilla otettiin varsinkin luontoarvokohteilla huomioon käsittelyn kohdentaminen käyttöasteeltaan suurempiin alueisiin kuten teiden, ulkoilureittien ja tonttien reunapuustoihin. Keskimääräinen vuosittainen hakkuuala suunnittelukaudella 34 hehtaaria, josta noin 90% on pääasiassa metsän yleiskuntoa parantavaa tai käyttöturvallisuutta lisäävää huonokuntoisten puiden poimintaa. Metsänhoitotoimilla (sis. istutukset, täydennysistutukset, taimikon harvennukset, pienpuuston hoidot sekä nuoren metsän kunnostukset) keskimääräinen vuosittainen käsiteltävä ala on noin 36 hehtaaria. Noin puolet alueen puustosta on suunnitelmakaudella kokonaan suunniteltujen toimenpiteiden ulkopuolella.</p>	<p>Metsien ja niittyjen hoidon toimintamallin mukaisissa poimintahakkuissa pyritään parantamaan metsän yleiskuntoa poimimalla kaikkien puustojaksojen huonokuntoisimpia puita kohteilta. Kaikista puustojaksoista jätetään myös terveitä puita toimenpiteiden ulkopuolelle. Lahoppuuta jätetään pystypuuksi, jos se on turvallisesti mahdollista. Yläharvennustyyppisiä, kookkaisiin vanhimpien puustojaksojen puihin keskittyviä hakkuuta nämä eivät ole. Pienpuuston hoidolla pyritään varmistamaan terveen alikasvoksen säilyminen ja kehittyminen monilajisena.</p>
Pienaukohakkuut	<p>Esitetyt pienaukotukset on onnistuttu sijoittamaan poikkeuksellisen huonosti. Luontojärjestöjen maastokäynnillä läpikäydyistä kohteista Suvisaariston kuviolle 1087 esitetty kohdentuu luontoarvoiltaan huomattavan arvokkaalle, boreaalisen luonnonmetsän kriteerit täyttävälle kuviolle. Todennäköisesti kyseessä on suunnitelman merkittävien yksittäinen luontoarvojen heikennys. Esityksen epätarkoituksenmukaisuutta lisää metsikön sijainti suojelualueen kupeessa. Svinön Reiviinniityn kuviolla 1034 toimenpiteellä heikennettäisiin puolestaan lähimaiseman kannalta huomattavan edustavan mäntyvaltaisen metsän arvoja. Rullavuoren kuviolla 5001 esitetty pienaukotus pirstoisi tarpeettomasti hyvin tärkeän metsäisen alueen kokonaisuutta.</p>	<p>Suunnitellut pienaukokohteet tarkastettiin ja poistettiin vanhojen metsien kuviolta.</p>	
Poimintahakkuista	<p>Esitettyjen poimintahakkuiden suuri määrä, väärä kohdentuminen sekä niiden sisältämät yläharvennustyyppiset ”rasfaat” poimintahakkuut ovat suunnitelmaluonnoksen suurin ongelma.</p>	<p>Toimenpiteiden voimakkuudet ja rajaukset on täsmennetty kuvioluettelon kuviokohtaisiin tietoihin. Valtaosa suunnitelluista poimintahakkuista on puuston yleiskuntoa parantavia, kasvutillaa avaavia ja käyttöturvallisuutta lisääviä huonokuntoisten puiden poimintoja 10-20% (enimmäispoistuma pohjapinta-alasta) voimakkuudella.</p>	<p>Metsien ja niittyjen hoidon toimintamallin mukaisissa poimintahakkuissa pyritään parantamaan metsän yleiskuntoa poimimalla kaikkien puustojaksojen huonokuntoisimpia puita kohteilta. Kaikista puustojaksoista jätetään myös terveitä puita toimenpiteiden ulkopuolelle. Yläharvennustyyppisiä, kookkaisiin vanhimpien puustojaksojen puihin keskittyviä hakkuuta nämä eivät ole.</p>
	<p>Poimintahakkuiden kyseenalaisina osa ovat tarpeettoman laajasti käyttöön esitetyt yläharvennustyyppiset poiminnot, joilla tähdätään eri-ikäisrakenteen kehittämiseen poistamalla yksilöimätön määrä valtupuuston järeitä puita. Pääosa tällaisista hakkuista on jostakin syystä esitetty valmiiksi eri-ikäisrakenteisiin metsiin, joissa ei ole tarvetta tai perustetta vähentää valtupuustoa sen enempää alikasvojen hyväksi kuin eri-ikäisrakenteisuuden kehittämiseksi. Järjestökäynnillä on tullut vastaan suuri määrä boreaalisen luonnonmetsän kriteerit täyttäviä, nykyrakenteeltaan valmiiksi luonnontilaisen kaltaisia metsiä, joihin on päädytty esittämään eri-ikäisrakenteen kehittämiseksi ja vahvistamiseksi yläharvennustyyppistä poimintahakkuuta. Tällaiset hakkuuesitykset ovat 2020-luvun luontoarvoja huomioivassa kaupunkimetsänhoidossa virheellisiä.</p>	<p>Toimenpiteitä tarkastettu, voimakkuudet ja rajaukset on täsmennetty kuvioluettelon kuviokohtaisiin tietoihin.</p>	<p>Metsien ja niittyjen hoidon toimintamallin mukaisissa poimintahakkuissa pyritään parantamaan metsän yleiskuntoa poimimalla kaikkien puustojaksojen huonokuntoisimpia puita kohteilta. Kaikista puustojaksoista jätetään myös terveitä puita toimenpiteiden ulkopuolelle. Yläharvennustyyppisiä, kookkaisiin vanhimpien puustojaksojen puihin keskittyviä hakkuuta nämä eivät ole.</p>
	<p>Kohdekohtaisista yläharvennustyyppien poimintahakkuista yleensä kokonaan puuttuu ohjeistus poistettavien puiden lajikoostumuksen ja volyymin osalta: vain pienellä joukolla kuvioita on kuvattu edes prosenttiluvulla poistettavaksi kaavaillun valtupuuston määrä. Toimenpiteiden riittämätön kuvaus ja ohjeistus on iso ongelma jo ohjelman kommentoinnin kannalta, mutta erityisen vakava ja toteutuksen työjälkeä ajatellen.. Näin puutteellisilla ohjeistuksilla toteuttajille annetaan melko lailla vapaat kädet suorittaa alueella mitä tahansa 10-50 % valtupuustosta poistavaa. Tällainen ei ole asiallista menettelyä suunniteltaessa kaupungin virkistysalueiden metsänhoitoa.</p>	<p>Toimenpiteitä tarkastettu, voimakkuudet ja rajaukset on täsmennetty kuvioluettelon kuviokohtaisiin tietoihin.</p>	
	<p>Kuten Liitteen 1 kuviokohtaisista arvioista ilmenee, näkemyksemme mukaan huomattava osa suunnitelmaluonnoksen yläharvennustyyppisistä hakkuuesityksistä on maastokäyntien perusteella syytä kokonaan poistaa tai monissa tapauksissa korvata ohjeistuksella ulkoilureittien, teiden tai tonttien reunojen huonokuntoisten puiden poiminnasta maalahoppuiksi.</p>	<p>Poimintahakkuiden voimakkuudet ja rajaukset tarkastettiin, kuviokohtaisiin työohjeisiin tehtiin tarvittaessa tarkennuksia.</p>	
	<p>Maastokäynnillä on tullut vastaan muutamia nykyisellään tasarakenteisia kasvatusmetsäkuviota, joiden rakenteen monipuolistamiseen esitetty poimintahakkuu hyvin sopii. Nämä edustavat pinta-alaltaan muutamaa prosenttia kaikkien esitettyjen poimintahakkuiden kokonaispinta-alasta. Muutamia tällaisia metsiköitä on yksilöity liitteen 1 kuviokohtaisissa kommentteissa.</p>		

		<p>Suunnitelmassa on mukana myös kohtalainen joukko perusteltuja poimintahakkuuta. Näissä poimintahakkuut on asiaperusteilla kohdennettu ja rajattu tonttien, teiden tai ulkoilureittien reunojen mahdollisiin huonokuntoisiin puihin siten, että toimenpideohjeisiin sisältyy monesti myös lahoppuun jättäminen. Tämä on järkevää kaupunkimetsien hoitoa, jossa riittävällä lahoppuun säästämisen ohjeistuksella on varmistettu se, että toimenpiteestä saadaan myös monimuotoisuushyötyä.</p> <p>Maastokäynnellämme huomasimme, että huonokuntoisten puiden poimintoja on ainakin ulkoilureittien varteen esitetty myös sellaisiin metsiin, joissa ei nyt ole ongelmapuita eikä myöskään viitteitä siitä, että niitä suunnitelmakaudella kehitettäisiin. Kymmenillä reittien tai tonttien reunojen vanhempaa puustoa sisältävillä kuviolla ohjeita olisikin syytä täydentää niin, että puuston tilaa tarkkaillaan ja tarvittaessa huonokuntoiset ongelmapuut kaadetaan maalahoppuiksi.</p>		
Harvennus- ja ensiharvennushakkuista	Harvennushakkuista osa on osoitettu puustorakenteeltaan ja usein myös puulajisuhteiltaan yksipuolisiin kasvatusmetsiin (mm. Suvisaariston kuviot 1075 ja kuvion 1103 etelä- ja keskiosa), osa puustorakenteeltaan monipuolisiin metsiin, joissa ei toimenpideperusteita ole. Esimerkki tällaisesta on Skataholmantiehen pohjoispuolelta rajautuva, jo valmiiksi vahvasti eri-ikäisrakenteinen kuvio 1028. Erityistä piittaamattomuutta luontoarvoista osoittaa Eestinkallion arvokkaimmalle vanhan metsän kuviolle (kuvio 9051) esitetty harvennushakkuu.	Toimenpiteet tarkastettu ja työohjeita tarkennettu.		
Pienpuuston hoidosta	<p>Pienpuuston hoitoa on esitetty suunnitelmaluonnoksessa useamman sadan hehtaarin alueelle siten, että hoidon perustetta ei ole kunnolla avattu. Vakavampi puute on se, että yleensä toteuttamista ei ole lainkaan ohjeistettu. Positiivisia poikkeuksiaikin toki löytyy (mm. tiheikköjen jättäminen ja tiettyjen puulajien suosinta), mutta nämä ovat selvässä vähemmistössä kokonaan ohjeistamattomiin toimenpide-esityksiin nähden. Kommentointivaiheessa onkin pakko arvioida esityksiä siinä hengessä, että suunnitelmassa esitetään koko kuvion pienpuuston käsittelyä joko ilman tiheikköjä tai muutamilla jäävillä tiheikköillä.</p> <p>Järjestöjen maastokäyntien havaintojen perusteella valtaosa esitetyistä pienpuuston hoidosta on koko kuvion mitassa lähes aina joko tarpeetonta tai usein kuvion luontoarvoille haitallista. Luontoarvoiltaan haitallisimmat pienpuuston hoitotoimet keskittyvät aluspuustoltaan monipuolisiin lehtoihin (joista puolet on suunnitelmassa lehtomaisina kankaina) sekä puustorakenteeltaan luonnontilaisen kaltaisiin tai vähintäänkin eri-ikäisrakenteisiin metsiin, joissa on monipuolinen, tilajakaumaltaan vaihteleva ja kuviolle sopivan tiheä pienpuusto.</p> <p>Luontojärjestöjen maastokäynnillä törmättiin myös useampiin sellaisiin kovan kulutuspaineen alla oleviin metsiköihin, joissa ainoat pohjakasvillisuutta säilyttäneet kuvion osat löytyvät tiheämpää lehtipuuesakkoa kasvavista kohdista. Juuri tällaisilla kuviolla olisi hyvä lopultakin tunnistaa lehtipuuesakosta (mukaan lukien perinteisesti vieroksuttu pihlaja) saatavat hyödyt maapohjan ja pohja- ja kenttäkerroksen kasvillisuuden suojaajana.</p> <p>Esitämme, että suunnitelman jatko työssä</p> <ul style="list-style-type: none"> - pienpuuston hoidosta koko kuvion yleisenä hoitomenetelmänä pääosin luovutaan - ja että toimenpide rajataan selkeämmin teiden ja ulkoilureittien reunaan, ulkoilureittien risteyksialueille sekä sellaisille muille erityiskohteille, joilla tiivis alikasvos ei ole erityisen suotavaa. <p>Maastokäynnillä havaittiin selvä ja melko kiireinen pienpuuston hoitotarve muun muassa useiden kilometrien matkalla Suvisaaristontien, Skatantien sekä Skataholmantien varsilla.</p> <p>Laajempaa pienpuuston hoitoa kannattaa harjoittaa lähinnä silloin, kun</p> <ul style="list-style-type: none"> - kyseessä on huomattavan vahva kuusialikasvos kuviolle, jota on suotavampaa kehittää lehtipuuvaihtaisena - kangasmetsissä joskus poikkeuksellisen vahva pihlajavesakko aidosti uhkaa ja turhan kattavasti tukahduttaa muiden puulajien taimet. - joissakin tilanteissa tammen ja männyn taimien kehitys hyötyisi myös kevyestä, täsmäluonteisesta pienpuuston käsittelystä. 	<p>Pienpuuston hoidon kuviokohtaisia työohjeita täsmennetty tiheikköjen jätön ja tavoitteiden osalta.</p> <p>Pienpuustonhoitokohteita tarkastettu ja työohjeita täsmennetty.</p> <p>Tiheikköjen jättämistä kulumiselle alttiisiin kohtiin täsmennetty työohjeisiin.</p>	<p>Metsien ja niittyjen hoidon toimintamallin mukaisissa pienpuustonhoidoissa tavoitellaan monilajisen ja monikerroksisen metsän kehittymistä. Hyväkuntoiset ja elinvoimaiset puut valikoidaan jatkamaan kasvua ja pyritään vaihtelevaan puuston rakenteeseen, johon kuuluu myös jätettävät tiheiköt. Ulkoilureittien varret käsitellään intensiivisemmin.</p> <p>Metsien ja niittyjen hoidon toimintamallin mukaisissa pienpuustonhoidoissa tavoitellaan monilajisen ja monikerroksisen metsän kehittymistä. Hyväkuntoiset ja elinvoimaiset puut valikoidaan jatkamaan kasvua ja pyritään vaihtelevaan puuston rakenteeseen, johon kuuluu myös jätettävät tiheiköt. Ulkoilureittien varret käsitellään intensiivisemmin.</p>	
Lahoppuun huomiointi ja tuottaminen	Suunnitelmaluonnoksessa on aikaisempia suunnitelmia paljon paremmin ymmärretty lahoppuun ja sen säästämisen ohjeistamisen merkitys. Luontojärjestöjen maastokäynnillä havaittiin mm. että Hanikan alueella reittien varsilta kaadettuja huonokuntoisia puita oli lopultakin ymmärretty jättää maastoon kokonaisina maalahoppuina. Hyvä näin. Lahoppuun jätön ohjeissa vaikuttaisi kuitenkin olevan pientä tarkentamisen tarvetta. Jostakin syystä mm. liito-oravan-suojeluarvoja sisältävien kuvioiden poimintahakkuissa on usein jätetty ohjeistamatta lahoppuun jättäminen. Ratkaisu	Lahoppuun jättäminen maastoon toimenpiteitä tehtäessä kuuluu metsien hoidon toimintamalliin. Lahoppuuta jätetään kaikilla työkohteilla, joilla se on mahdollista turvallisesti ja alueen luonteeseen sopivasti vaikei sitä olisi erikseen suunnitelmassa ohjeistettu. Työohjeita kuitenkin tarkennettiin lahoppuun jättämisen osalta kuviokohtaisiin työohjeisiin sellaisilla kuviolla, joilla lahoppuun jättäminen toimenpiteestä on perusteltua ja työkohteen luonteen huomioottaen mahdollista tai sellaisissa lähimetsäkohteissa, joissa toimenpiteissä jätetty lahoppuun aiheuttaisi		

	<p>Kaavojen ennakoimattomuudesta</p> <p>Espeen karttapalvelun kehittäminen</p>	<p>Suunnitelma-alueella on runsaasti hienoja viheralueita, joilla on menossa eri vaiheessa olevia, yleensä alueiden osittaiseen rakentamiseen tähtääviä asemakaavahankkeita. Suunnitelma-alueella ei nähdäksemme ole epäasiallisesti ennakoitu keskeneräisiä kaavoja ns. valmentavien hakkuuiden esittämisen muodossa, mistä annamme kiitokset. Muutamissa tapauksissa asemakaavoituksen ongelma-alueille esitetyt hakkuu- ja hoitoesitykset on toteutuksen osalta kytketty tekeillä olevien kaavojen lainvoimaisuuteen, mikä on menettelytapana täsmälleen oikein.</p> <p>Suunnitelman kommentoinnissa kiinnitti kiusallista huomiota se, kuinka vähäinen osa suunnittelualueen merkittävistä luontoarvokohteista on osoitettu arvokkaaksi Espoon karttapalvelusta löytyvässä arvokkaiden luontokohteiden aineistossa. Kyseinen aineisto on selvästikin vanhentunut ja varsinkin metsäisten luontotyyppien kannalta vahvasti puutteellinen. Ongelma on erityisen merkittävä silloin, kun se koskettaa laajempia luontokohteita, joita ovat muun muassa yhtä metsikkökuviota laajemmat METSO-elinympäristökeskittymät, liito-oravan ydinalueet sekä Uudenmaan liiton arvioinneissa maakunnallisesti arvokkaaksi todetut luontoalueet.</p> <p>Esitämme, että Espoon karttapalvelun aineistoa täydennetään ainakin edellä mainituilla aineistoilla. Tämä edistää myös kansalaisten ympäristökasvatusta sekä ymmärrystä siitä, miksi metsänhoidossa jatkossa jätetään maastoon lahoppuuta aikaisempaa enemmän. Aineiston olemassa olo Espoon karttapalvelussa saattaa myös edistää merkittäviä METSO-arvoja omaavien metsien kattavampaa tunnistamista kaavojen luontoselvityksissä. Tällöin niiden huomiointi- ja säilymisaste rakentamisen myllerryksessä saattaisi parantua nykyisestä.</p>	<p>Kaikkille avointa karttapalvelua kartat.espo.fi kehitetään tulevaisuudessa.</p>	
<p>Espeen ympäristöyhdistys ry:n ja Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry:n yhteiset sähköpostitse toimitettu kommenttien liite 1. Kuviokohtaiset kommentit.</p>	<p>Ohje kommenttien lukuun</p> <p>SUVISAARISTO</p>	<p>Alleiviivauksella on osoitettu kuvat, joille esitetyt toimenpiteet aiheuttavat arviomme mukaan erityisen merkittäviä luonto- ja maisema-arvojen heikennyksiä ilman riittäviä perusteita ja hyötyjä.</p> <p>1059 Monipuolinen haapavaltainen lehtokuvio on syytä nostaa arvometsäksi (C5)</p> <p>1065 Luonteeltaan vaihteleva kuvio, jonka itäosa on kuvauksen mukaista yksijakoista kuusivaltaista sekametsää, länsiosa on rakenteeltaan selvästi eri ikäisrakenteisempaa. Esitetty poiminta on perusteltavissa vain itäosassa, jossa ei kuitenkaan ole tällä hetkellä hoidettavaa pienpuustoa. Länsiosan pienpuustoa ei erityisesti kannata hoitaa.</p> <p>1066 Pohjois-koillisosan harmaaleppävaltainen osa on maastokäynnin perusteella lehtoa, joka kannattaisi rajata omaksi kuviokeuseksi. Kuviolla ei maastokäynnin perusteella ole perusteita esitetylle poimintahakkuulle, joten esitämme toimenpiteestä luopumista. Toimenpiteeksi kannattaa sen sijaan lisätä tien varren pienpuuston hoito, jossa yhteydessä kannattaa hoitaa hieman laajemminkin kuvion kaakkoisosan laikkuu, jossa kasvaa tiheällä tilarakenteella nuorta mäntyä.</p> <p>1067 Luonnonsuojelullisesti arvokas metsäkuvio, jolla on merkittäviä METSO-arvoja, merkitystä liito-oravalle sekä rooli arvokkaan korven suojavyöhykkeenä. Kuviolla on perusteita toteuttaa harkittu tonttien, teiden ja sähköjohtojen kannalta aidosti ongelmallisten puiden poiminta maalahopuksi, mutta esitetylle pienpuuston hoidolle ei kuvion puustorakenteella ole asiaperusteita. Kuvio kannattaisi osoittaa arvometsäksi (C5) sekä ohjeistaa poiminta vielä esitettyä täsmällisemmin vain aitoihin ongelmapuihin.</p> <p>1070 Kuviotietojen ja maastokäynnin perusteella suojelualueeseen rajautuva luokan I METSO-kangasmetsä, jonka alavimmat kohdat ovat lahoppuustoista soistunutta lehtoa/rehevää korpea. Kuvion esitetyt yläharvennustyyppinen poimintahakkuu tarkoittaisi merkittävien luontoarvojen heikentämistä ilman varsinaisia hyötyjä eikä esitetylle pienpuuston hoidollekaan ole esitetty mitään järkeviä perusteita. Esitämme toimenpiteistä luopumista ja kuvion osoittamista arvometsäksi (C5).</p> <p>1075 Perusteltu ja hyvin ohjeistettu ensiharvennus</p> <p>1077 Maastokäynnin havaintojen perusteella alueella on jo jokunen vuosi sitten tehty lehti- ja kuusivaltaisen metsän harvennus, jolla valtapuuston tiheys on saatettu aluspuuston kehittymiselle otolliseen tilaan. Esitämme esitetystä väljennysluontoisesta hakkuusta luopumista.</p> <p>1080 Edustava METSO I luokan kalliometsä on syytä osoittaa arvometsäksi (C5).</p>	<p>METSO I-luokitus, Tervaleppäkorven läheisyys, luonnontilainen luontoarvoiltaan monipuolinen lehtometsä</p> <p>Täsmennetty poimintahakkuun työohjetta koskemaan tien varren ja itäosan puustoa. Pohjoisosan tienvarret käsitellään myös pienpuustonhoidolla suunnitelmakauden toisella puoliskolla ja käsittelyssä jätetään elinvoimaisia nuoria puita kasvamaan ja poistetaan vesakkoa.</p> <p>Jaettu kuvioalueen pohjoisosan lehto omaksi kuviokeuseksi NRO 1169. Tienhaaraan tehdään pienpuustonhoito muiden ympäröivien kuviokeuseiden kanssa samaan aikaan. Ohjeistettu lehtokuvion eteläosan jättämiseksi tiheiköksi. Jäljelle jääneille kuviolle NRO 1170 ohjeistettu pienpuuston hoito ryhmittäisenä raivauksena, jossa keskitytään tien varren puustoon ja tiheään nuoreen männikköön. Samalla kertaan tarkastetaan valtapuiden kunto ja tarvittaessa kaadetaan huonokuntoiset tieteä hakavat maalahopuksi.</p> <p>Aikavaroituksen tiheiköjä avataan pienpuuston hoidolla siirretty pienpuuston hoito tehtäväksi myöhemmällä ajankohdalla suunnitelmakauden loppupuolella.</p> <p>Alueen eteläosan lehti- ja kuusivaltaisen metsän harvennus, jolla valtapuuston tiheys on saatettu aluspuuston kehittymiselle otolliseen tilaan. Esitämme esitetystä väljennysluontoisesta hakkuusta luopumista.</p>	<p>HUOM! KUVIOT NUMEROITTU SUVISAARISTON JA SVINÖN OSALTA UUDELLEEN. UUDET NUMEROT 1100-1218.</p> <p>Kuvionro muutettu, uusi 1162. Muutettu hoitoluokka c5:ksi: METSO I-luokitus, Tervaleppäkorven läheisyys, luonnontilainen luontoarvoiltaan monipuolinen lehtometsä</p> <p>Kuvionro muutettu, uusi 1168.</p> <p>Kuvionrot muutettu, uudet 1169 ja 1170. Lehto-osasta tehty uusi kuvio. Työohjeet päivitetty</p> <p>Kuvionro muutettu, uusi 1171. Pienpuuston hoito siirretty tehtäväksi suunnitelmakauden loppupuolella, ohjeistettu tiheiköjen jättö alueen keskiosiin ja koillispuolella olevan tervaleppäkorven suojavyöhykkeeksi.</p> <p>Kuvionro muutettu, uusi 1174. Toimenpiteet poistettu, annetaan kehittyä luonnontilaisena suojelualueen suojavyöhykkeenä.</p> <p>Kuvionro muutettu, uusi 1179.</p> <p>Kuvionro muutettu, uusi 1181. Poimintahakkuu ohjeistettu koskemaan tiheitä lehti- ja kuusivaltaisen metsän harvennus, jolla valtapuuston tiheys on saatettu aluspuuston kehittymiselle otolliseen tilaan. Esitämme esitetystä väljennysluontoisesta hakkuusta luopumista.</p> <p>Kuvionro muutettu, uusi 1184.</p>

1081	Maastokäynnin perusteella kuviolla ei ole mitään perustetta esitetylle poimintahakkuulle ja lisäksi pienpuuston koostumus ja tiheys on kasvupaikalle sopiva. Esitämme molemmista toimenpiteistä luopumista.	Puustotietojen perusteella puuston tiheys (ppa29) antaa aihetta puuston poimintahakkuulle alueen kehittämiseksi eri-ikäisrakenteeseen suuntaan. Pienpuuston poistoa ei tällä suunnittelukaudella tarvitse tehdä.	Kuvionro muutettu, uusi 1185. Poistettu pienpuuston hoito.
1084	Edustava karumman kangasmetsän kuvio suojelualueen reunassa . Syytä osoittaa kuvio arvometsäksi (C5).		Kuvionro muutettu, uusi 1189.
1086	Edustava karumman kangasmetsän kuvio suojelualueen reunassa. Syytä osoittaa kuvio arvometsäksi (C5).		Kuvionro muutettu, uusi 1191.
1087	Maastokäynnin perusteella erittäin arvokas, pieneltä osin korpipohjainen lehtomainen ja tuore kangas, joka täyttää pääosaltaan METSO I luokan kangasmetsän kriteerit. Metsän rakenne on luonnontilaisen kaltainen ja se täyttää hyvin boreaalisen luonnonmetsän luototyypikriteerit. Kuvion lahoppuusto on monipuolista määrän ja laadun osalta. Kuvion arvoa lisää sen merkittävä koko (1,9 ha), liittyminen pohjoispuoliseen suojelualueeseen sekä sijainti erillisten suojelualueiden välissä lähes ainoana viime vuosien metsänhakuulta säästyneenä kuviona. Kuviotiedoissa mainittu kirjainpainajan esiintyminen v aikuttaisi havaittujen syönnösjälkien osalta viittaavan enemmän harmittomien jäärin ja monikirjaajien esiintymiseen. Mitään kirjainpainajaongelmaa kuviolla ei joka tapauksessa ole. Esitetty pienaukkohakkuu merkitsisi aidosti merkittävien luontoarvojen tuho amista ilman yhtään järkevää asiaperustetta, joten toimenpiteestä on syytä luopua ja osoittaa kuvio arvometsäksi (C5).	Pienaukkohakkuu poistettu toimenpiteistä, kehittykööt pääosin luonnontilaisena. Pienpuuston hoito ohjeistettu kuvion länsireunalle suunnitelmakauden loppupuolelle, jossa harvennettujen kuvioiden vaikutuksesta luontainen uudistuminen vauhdittuu ja kasvutilan avaaminen on ajankohtaista luontaisen taimikon hyväksi.	Kuvionro muutettu, uusi 1192.
1089	Maastokäynnin perusteella kuvion puustorakenne ei ole kuvaton kaltainen eli tiheä ja tasaikäinen. Tosiasassa valtapuuston ja aluspuuston tila ja tiheys on kasvupaikalle ja tälle sijainnille oikein sovelias, mistä syystä esitämme harvennusehdotuksen poistamista.	Alueella on kuitenkin tasaikäisen puuston tihentymiä, jotka hyötyisivät kasvutilan avaamisesta. Alikasvokselle avaaminen toisi mahdollisuuden puulajiston monipuolistumiseen luontaisesti. Pienpuustonhoitoa ei tällä suunnittelukaudella tarvitse tehdä.	Kuvionro muutettu, uusi 1194. Harvennus ohjeistetaan tiheimpiin puustoryhmiin. Lahoppuun jätön ohjeistus lisätty. Pienpuustonhoito poistettu.
1096	Kuvion harventamaton koillisosa kuvion 1088 koillispuole lla kannattaisi rajata omaksi kuvi okseen.	Rajattu omaksi kuvioksi numero 1188.	Kuvionro muutettu, uusi 1201. Harvennetaan pohjoisen kuvion 1075 kanssa samaan aikaan.
1098	Arvokas runsalahopuustoinen METSO I luokan vanhan metsän kuvio tien ja suojelualueen välissä. Kuvio on syytä osoittaa arvometsäksi (C5). Lisäksi kuviotietoihin on syytä lisätä selkeämpi ohjeistus siitä, että tien varrelta ja tonttien rajalta kaadettavat ongelmapuut jätetään pääosin lahoppuiksi.	Lisätty ohjeistus järeän maalahoppuun jättämiseksi.	Kuvionro muutettu, uusi 1203.
1100	Maastokäynnin perusteella tällä kuviolla ei ole aivan tien laitaa lukuun ottamatta esitettyä pienpuuston hoitotarvetta, joten toimenpide kannattaa rajata ohjeistuksella vain tien var teen.	Ohjeistettu pienpuuston hoito tienvarteen ja tiheisiin alikasvoskuusiryhmiin.	Kuvionro muutettu, uusi 1205.
1103	Maastokäynnin perusteella kuvion etelä ja keskiosassa on kuviotietojen mukaista tiheää ja valtapuustoltaan nuoren ja varttuneen välillä olevaa kuusivaltaista puustoa, mutta pohjoisosassa on selvästi vanhapuustoisempaa ja tilarakenteeltaan harvempaa. Esitetty harvennushakkuu on perusteltu kuvion etelä ja keskiosassa, mutta pohjoisosassa ei kannattaisi tehdä yhtään mitään.	Täsmennetty harvennuksen koskevan nuorta kuusijaksoa ja vanhojen ylispuiden jättäminen ohjeistettu..	Kuvionro muutettu, uusi 1208
1104	Kuvion eteläosa on arvokasta luokan I METSO-lehtoa, pohjoisosassa hieman tavanomaisempaa lehtipuuvaltaista sekametsää. Mäntyjen määrä kuviotiedoissa kuvattua vähäisempää. Kuviolle on esitetty ylimmän kerroksen koivujen ja mäntyjen poimintaa sekä pienpuuston hoitoa. Maastokäynnin perusteella kuviolla ei ole muuta toimenpidetarvetta kuin tien varren pienpuuston vähentäminen sekä mahdollisten itäreunassa kulkevan sähköjohdon kannalta ongelmallisten puiden kaato maalahoppuiksi.	Täsmennetty työohjeita poiminnan ja pienpuustonhoidon osalta, jätetään alueen eteläosaan käsittelemätön ls-alueen suojavyöhyke ja keskitytään toimenpiteissä tienvarteen ja itäreunaan.	Kuvionro muutettu, uusi 1209.
1108	Kuvio jakaantuu voimakkaasti poimituun ja muutenkin hoidettuun väljäsentoiseen pohjoisreunaan (tien lähivyöhyke) sekä luonnontilaisen kaltaiseen ja runsalahopuustoiseen eteläosaan. Maastokäynnin perusteella kuvion väljäsentoisessa pohjoisosassa on perusteita vähentää pienpuuston määrää (varsinkin aivan tien reuna) sekä mahdollisesti kaataa yksittäisiä puita maala hopuiksi. Toimenpiteet kannattaa ohjeistaa selvemmin tien varren jo käsiteltyyn vyöhykkeeseen.	Ohjeistettu kuvion eteläosaan jätettäväksi käsittelemätön ls-alueen suojavyöhyke.	Kuvionro muutettu, uusi 1213.
1002	Maastokäynnin havaintojen perusteella esitetty poimintahakkuu on kaikilta osin tarpeeton, pienpuuston jatkoahoito on sen sijaan perusteltavissa.	Poimintahakkuita toistetaan puuston rakenteen kehityksessä varsinkin teihin ja asuinalueisiin rajoittuvilla alueilla puuston yleiskunnon ylläpitämiseksi ja eri-ikäisrakenteen kehittämiseksi. Edellisestä poimintahakkuusta tulee kuluneeksi tämän suunnitelmakauden lopussa tehtävään toimenpiteeseen mennessä 15 vuotta, mikä on normaali aika poimintojen välillä. Toimenpiteistä jätetään maalahoppuuta ja tietenkin hyväkuntoisia vanhemman jakson puita.	Kuvionro muutettu, uusi 1102. Ei muutoksia.

<p>1003 Kuvion puustorakenne on maastokäynnin havaintojen ja kuviotietojen perusteella jo nyt sen verran suotuisa eri ikäisrakenteisuuden kehittymisen kannalta, että lisäpoimintoja ei kannata tehdä.</p>	<p>Poimintahakkuita toistetaan puuston rakenteen kehittyessä varsinkin teihin ja asuinalueisiin rajoittuvilla alueilla puuston yleiskunnon ylläpitämiseksi ja eri-ikäisrakenteen kehittämiseksi. Edellisestä poimintahakkuusta tulee kuluneeksi tämän suunnitelmakauden lopussa tehtävään toimenpiteeseen mennessä 15 vuotta, mikä on normaali aika poimintojen välillä. Toimenpiteistä jätetään maalahopuuta ja tietenkin hyväkuntoisia vanhemman jakson puita toimenpiteen ulkopuolelle.</p>	<p>Kuvionro muutettu, uusi 1103. Ei muutoksia.</p>
<p>1005 Turhan rempseällä otteella kuviota 2 ha kuvio sisältää nykyrajoilla niin kuivahkon kankaan avaria mäntyvaltaisia metsiä (mm. länsiosa) kuin kuusen ja männyn eri suhteissa muodostamia eri ikäisrakenteisia tuoreen ja kuivahkon kankaan havusekametsiä. Osalla jälkimmäisistä on näkyvästi lahoppuuta. Esitetty poimintahakkuu on syytä rajata nykyistä selkeämmin vain ja ainoastaan sähköjohdon ja reuna alueen teiden kannalta selvästi ongelmallisten puiden kaatamiseen maalahopuiksi.</p>	<p>Poiminta on ohjeistettu juuri näin.</p>	<p>Kuvionro muutettu, uusi 1104. Ei muutoksia.</p>
<p>1006 Maastokäynnin perusteella luonnonsuojelullisesti erittäin arvokas, puustorakenteeltaan luonnontilaisen kaltainen METSO I luokan lehtomainen kangas (metsäsuunnitelmassa kuvattu luokan II tuoreeksi kankaaksi). Kuvion alueella on monipuolista lahoppuuta selvästi yli 10 kuutiometriä/ha. Kuvion esitetyt poimintahakkuu ja pienpuuston hoito ovat huonosti perusteltuja ja luontoarvoille haitallisia. Ne kannattaa korvata tonttien reunavyöhykkeen kannalta ongelmallisten huonokuntoisten puiden poiminnalla maalahopuiksi.</p>	<p>Korjattu kasvupaikatyyppi. Työohjetta täsmennetty, poiminnassa keskitytään tien ja tonttien reunavyöhykkeisiin. Pienpuuston hoito tehdään tien varren pienpuustoon.</p>	<p>Kuvionro muutettu, uusi 1106.</p>
<p>1007 Maastokäynnin perusteella esitetty poimintahakkuu tien ja tonttien reunassa on tällä kuviolla perusteltu, kuten myös pihlajavaltaisen pienpuuston maltillinen hoito.</p>		<p>Kuvionro muutettu, uusi 1110. Ei muutoksia.</p>
<p>1012 Kuvion (1,9 ha) nykyinen kuviointi on epäonnistunut moneltakin kannalta. Esitämme, että keskosan korpikuvio kuvioitetaan omaksi kuviokeeseen ja osoitetaan arvometsäksi (C5). Oman kuvionin ansaitsee myös korven ympäristön lahoppuustoinen ja puustorakenteeltaan pääosin luonnontilaisen kaltainen lehtomainen kangas, joka on aikaisemmin pääosin säästetty harvennushakkuulta. Oman pienkuviota voisi tehdä myös tien varteen, jossa tapahtunut myrskytuho ja sen korjuu on luonut oman osakuvionsa, jonka kehitys tulee jatkossa eroamaan radikaalisti muusta kuvioista. Loppuosa kuvioista on kuviotietojen mukaista jokunen vuosi sitten melko vanhapuustoisena ensiharvennettua kuusivaltaista metsää, Kuvion esitetty toimenpiteenä itäreunan tien varren poimintahakkuuta. Jatkopöiminnälle on maastokäynnin perusteella jonkin verran perusteita, kuten myös nykyisten konkelopui den välittömälle alasotolle.</p>	<p>Suo kuviota omaksi kuviokeeseen 1108, hoitoluokka c5 metsälain tärkeä elinympäristö, pienialainen suo. Tienvarren myrskytuho kuvioita omaksi kuviokeeseen 1109, jolle kohdennettu huonokuntoisten puiden poimintahakkuu.</p>	<p>Kuvionro muutettu, uusi 1107.</p>
<p>1013 Kuviotiedoista puuttuu maininta melko tiheästä kuusialikasvoksesta. Kuvion esitetty toimenpiteinä koivuun kohdistuvaa poimintahakkuuta sekä tervalepän hyväksi tehtävää pienpuuston hoitoa. Poimintahakkuu kannattaa muuttaa koivuun kohdistuvasta yleispoiminnasta selkeämmin vain reunojen huonokuntoisten puiden kaadoksi maalahopuiksi. Pienpuuston hoito kannattaa kohdentaa alikasvoskuusen määrän huomattavaan vähentämiseen. Kuvion liito oravapotentiaalin lisäämisen kannalta on kuitenkin syytä jättää varsinkin järeämpien haapojen ja tervaleppien viereen alikasvoskuusia kasvamaan.</p>	<p>Ohjeistettu tiheiköjen jättö liito-oravalle sopivien puiden juureen. Kuusialikasvos lisätty puustotietoihin.</p>	<p>Kuvionro muutettu, uusi 1115.</p>
<p>1014 Maastokäynnin perusteella esitetty poimintahakkuu kannattaa muuttaa reuna alueiden mahdollisten huonokuntoisten puiden poiminnaksi.</p>	<p>Poimintahakkuu ohjeistettu tien varren ja tonttien reunavyöhykkeille.</p>	<p>Kuvionro muutettu, uusi 1116.</p>
<p>1015 Monipuolinen sekametsäkuvio, jolla on merkitystä myös liito oravalle. Maastokäynnin perusteella kuviolla ei ole asiaperusteita esitettävää laajempaan poimintahakkuuseen. Maltillinen, alikasvoskuusen määrää hieman vähentävä pienpuuston hoito on sen sijaan paikallaan. Mahdollinen toimenpide on syytä ohjeistaa toteutettavaksi liito oravan päälisääntymisajan ulkopuolella siten, että järeämpien haapojen ja tervaleppien lähivyöhykkeen alikasvoskuuset säästetään.</p>	<p>Maltillisella poimintahakkuulla suunnitelmakauden lopussa noin 10 vuoden kuluttua väljennetään valtapuustoa siten että vanhojen puiden kasvu ei tyrehy, kasvuolosuhteet alimmissa kerroksissa paranevat ja alikasvos hoidetaan samalla pienpuuston hoidolla monilajiseksi ja yleiskunnonaltaan hyväksi. Luontoarvot liito-oravineen otetaan toimenpiteessä huomioon, lisätään alueen lahoppuun määrää eikä häiritä pesimistä.</p>	<p>Kuvionro muutettu, uusi 1117. Ei muutoksia.</p>
<p>1016 Maastokäynnin perusteella kuviolla on asiaperusteita esitettävään uuteen pienpuuston hoitoon ainakin kuvion itäosassa, jossa kasvaa tiheää kuusivaltaista aluspuustoa.</p>		<p>Kuvionro muutettu, uusi 1118. Ei muutoksia.</p>
<p>1020 Luonteeltaan heterogeeninen kuvio, jonka pääosan muodostaa luonnontilaisella tilarakenneella kallioiden kangasmaalla kasvava eri ikäisrakenteinen, mäntyvaltainen puusto. Vain kuvion länsiosassa, kallioalueen länsipuolella, on pieni kaistale rakenteeltaan yksipuolisempaa ja melko tiheää mäntyvaltaista puustoa. Koko kuviolla on esitetty 20 % poimintahakkuuta sekä pienpuuston hoitoa. Maastokäynnin perusteella esitetty poimintahakkuu on perusteltu vain länsiosassa ja pienpuuston hoito tien reunavyöhykkeellä.</p>	<p>Toimenpiteet on suunniteltu suunnitelmakauden toiselle puoliskolle, jolloin käydään koko kuvio läpi poimintahakkuulla ja pienpuuston hoidolla. Länsiosan tiheämpi mäntyvaltainen osuus käsitellään intensiivisemmin ja käydään läpi myös kuvion muu puusto poimien huonokuntoisia puita. Näin tehdään kasvutilaa nuorille puille ja jätetään hyväkuntoiset vanhat puut eri-ikäisrakenteen vahvistamiseksi. Pienpuuston hoidolla käsitellään tienreuna ja valikoidaan nuorta hyvin kasvuun lähtenyt puustoa jätettäväksi.</p>	<p>Kuvionro muutettu, uusi 1122. Ei muutoksia.</p>

<p>1021 Maastokäynnin perusteella kuvion puustorakenne ei vastaa suunnitelman kuviotietoja eli rinteessä kasvaa väljäasentoista vanhempaa sekapuustoa (ei pelkkää mäntyä) ja tiheämpi nuori ja varttunut sekapuusto on pääosin naapurikuvion (1016) puolella. Kuviorajoilla on mahdollista tehdä molempia nykykuvioita koskettava relaskopointi, jonka lopputuloksena puustotiedot vastaavat luonnoksen tietoja. Maastokäynnillä kuviolta ei havaittu mitään perusteita esitettyyn poimintahakkuuseen, joten esitämme toimenpiteen poistamista. Tähän antaa lisäperusteita myös rinteeseen komea muinaisranta se kä kuviolta havaittu liito oravaelo.</p>		<p>Kuvionro muutettu, uusi 1123. Toimenpide poistettu.</p>
<p>1023 Suunnitelmaluonnoksen kuvauksenkin perusteella paljon luontoarvoja sisältävä kuvio on syytä osoittaa arvometäksi (C5).</p>	<p>Hoitoluokkaan c5</p>	<p>Kuvionro muutettu, uusi 1125.</p>
<p>1024 Varttuneen lehtipuuvältaisen sekametsikön harvennukselle ei ole esitetty suunnitelmassa järjkeviä perusteita, joten esitämme toimenpiteen poistamista.</p>	<p>Harvennus poistettu tältä suunnittelukaudelta.</p>	<p>Kuvionro muutettu, uusi 1126.</p>
<p>1025 Puustoltaan monipuoliselle kuviolle on esitetty koko kuvion kattavaa poimintahakkuuta sekä pienpuuston hoitoa. Kumpaakaan toimenpidettä ei ole ohjeistettu. Maastokäynnin perusteella kuviolle on perusteita vain tienvarsien muutaman huonokuntoisemman puun kaatoon maalahopuksi sekä teiden lähialueen pienpuuston hoidolle. Toimenpide esitykset on syytä ohjeistaa kuviotiedoissa tien reunaan. Samalla on syytä ohjeistaa jättämään pääosa poimittavista puista kuviolle maalahopuksi.</p>	<p>Ohjeistettu lahoppuun jättö ja pienpuuston hoidon keskittyminen tienvarren puustoon sekä tiheikköjen jättö kuvion eteläreunalle.</p>	<p>Kuvionro muutettu, uusi 1127.</p>
<p>1027 Kuvion itäkaakkoisosassa, tien eteläpuolella on pieni laikku varttunutta tiheää kuusikkoo, valtaosa metsiköstä on monipuolista sekametsää. Kuviotietojen teksti luonnehtii tämän kuviotietojen mukaankin sekapuustoisesta kuvion tiheäksi kuusikoksi, mikä harhama kannattaa korjata. Kuviolle on esitetty ohjeistamatonta, koko kuvion pienpuuston hoitoa sekä poimintahakkuuta 25 % vahvuudella (= aika voimakas yläharvennus) huonokuntoisten puiden poiminnalla ja kasvutilaa kuusikkoon avaamalla. Maastokäynnin perusteella ilmeistä perustetta on vain huonokuntoisten reunapuiden kaadolle maalahopuksi sekä teiden varsien pienpuuston hoidolle. Itäkaakkoisosan pienen kuusikkokuvion voi poimia esitetyllä tavalla tai tyytyä vain muutaman huonokuntoisemman reunakuusen kaatoon.</p>	<p>Puuston tiheys antaa aihetta poimintahakkuulle osoitetulla voimakkuudella. Poimintahakkuussa poistetaan pääasiassa kunnoltaan heikentyneitä kuusia ja pyritään kehittämään metsän rakennetta monilajisemmaksi ja yleiskunnoltaan paremmaksi. Pienpuustonhoidon ohjeistusta tarkennettu koskemaan pääasiassa teiden varsia ja tiheikköjen jätön osalta.</p>	<p>Kuvionro muutettu, uusi 1129.</p>
<p>1028 Maastokäynnin perusteella kuvio on varttuneen kasvatusmetsän sijasta selvästi eri ikäisrakenteista metsää. Sen eteläpuolisko on kevyellä alupuuston raivauksella käsiteltyä, vanhojen mäntyjen alla kasvavaa nuorempaa mäntyvaltaista puustoa. Pohjoisosassa puustossa on enemmän kuusta ja puuston rakenne lähenee jo luonnontilaisen kaltaista. Esitetty eri-ikäisrakenteeseen tähtäävä harvennushakkuu on huonosti perusteltavissa varsinkin tilanteessa, jossa tavoite täyttyy jo nykyisin. Kuviolle on tarvetta ja perustetta vain muutaman tienvarren huonokuntoisemman puun kaatoon maalahopuksi sekä mahdollisesti tien reunan pienpuuston hienoiseen vähentämiseen.</p>	<p>Tienvarren huonokuntoiset puut poistetaan poimintahakkuulla ja tienvarren pienpuusto hoidetaan ryhmittäisellä raivauksella. Kuvion kallioalueeseen rajautuva länsilaita jätetään toimenpiteen ulkopuolelle.</p>	<p>Kuvionro muutettu, uusi 1130.</p>
<p>1032 Pienpuuston hoito ja lahoppuun jättö on syytä ohjeistaa tarkemmin</p>	<p>Pienpuustonhoito ohjeistettu puulajisuhteita alikasvoksessa tasoittavaksi ja kasvutilaa avaavaksi. Lahoppuun jättö ohjeistettu.</p>	<p>Kuvionro muutettu, uusi 1134.</p>
<p>1034 Maastokäynnin perusteella kuviotiedoissa on tällä kuviolle vakavia virheitä eli alueen mäntyjen pääjakson ikä ei ole 81 vuotta, vaan mieluummin yli 150 vuotta. Sama virheväite koskettaa naapuri kuvion 1038 etelä ja keskiosaa. Maastokäynnin perusteella kuvion rakenne on selkeästi eri ikäisrakenteinen ja se on monipuolisen puustora kenteensa ja vanhojen mäntyjensä takia erinomaisesti virkistysmetsää. Rakenne ja puuston ikä kehittää nopeasti myös lahoppuun, mikäli kuviolle ei jatkossa tehdä turhia hakkuuta. Kuviolle esitetty 33% poimintahakkuu on huonosti harkittu, eri ikäisrakenteen kehittämisen kannalta turha (saavutettu jo ja säilyy) ja kuvion merkittävälle metsämaisemalle haitaksi, joten esitämme toimenpiteen poistamista. Maastokäynnillä ei kierretty kattavasti kuvion tontteihin rajautuvaa pohjoisreunaa sekä tiehen ja tontteihin rajautuvaa eteläreunaa, joten näissä voi olla yksittäisiä huonokuntoisia ongelmapiuita, jotka kannattaa suunnitella kaataa maalahopuksi.</p>	<p>Tarkastettu Metso-luokitus II lahoppuustoisuuden, eri-ikäisen puuston rakenteen perusteella. Poimintahakkuu kohdennettu asuntoonttien reunojen huonokuntoisten puiden poiminnaksi maalahopuksi.</p>	<p>Kuvionro muutettu, uusi 1137.</p>
<p>1036 Monipuolinen, maastokäynnin perusteella luokan II METSO lehto (metsäsuunnitelmassa todettu lehdoiksi, mutta luokiteltu METSO arvoiltaan luokan II lehtomaiseksi kankaaksi). Esitetty huonokuntoisten puiden poiminta tien ja tonttien reuna-alueilta on perusteltavissa, kunhan ohjeistetaan pääosa rungoista jätettäväksi maalahopuksi. Esitetty monipuolisen pienpuuston hoito on huonosti harkittu, ohjeistamatonta ja luontoarvoille vääjäämättä haitaksi, joten esitämme toimenpiteen poistamista.</p>	<p>Alikasvoksen tiheää pihlaja-vaahteravesakkoa käsitellään ryhmittäisellä raivauksella, jolla pyritään antamaan kasvutilaa myös muille puulajeille alueella. Ohjeistettu tiheikköjen jättö, rantaan jätettävä suojavyöhyke sekä toimenpiteet pesimäaikojen ulkopuolelle.</p>	<p>Kuvionro muutettu, uusi 1139. Ei muutoksia, ohjeistusta täsmennetty.</p>

1038 Maastokäynnin perusteella kuvion (2,3 ha) kuviotiedoissa, rajaamisessa sekä etenkin esitetyissä toimenpiteissä on vakavia ongelmia ja huonoa harkintaa. Kuvion koillis pohjoisosassa on pieni osakuvio, jolla kasvaa kuvauksen mukaista, valtapuustoltaan noin 80 vuotiasta mäntyvaltaista metsää melko väljällä tilarakenteella. Kuvion keskiosassa puustoon tulee mukaan enemmän kuusta, rakenne muuttuu luonnonmukaisen eri ikäsrakenteiseksi ja m äntyjen valtapuuston ikä nousee yli 150 vuoteen. Joukossa on myös tätä vanhempaa mäntyä. Kuvion eteläosassa puustossa on eri-ikäistä kuusta sekä vanhaa (siis tätä 150 v osastoa, ei 80 vuotiasta) mäntyä. Kuvion etelä- ja keskiosan puustorakenne on Suvisa aristo Svinön oloissa poikkeuksellinen kangasmaan aidosti vanhojen mäntyjen takia. Metsän nykyinen rakenne on oikein hyvä ja kestävä myös kuvion jatkokehittämisen kannalta. Toimii myös erinomaisena virkistysmetsänä. Kuviolle esitetyt 2-3 halkaisijaltaan 50 m olevaa pienaukkoa ovat todella huonosti harkittuja, monihaitallisia ja vailla perusteita, joten esitämme niistä luopumista. Lisäksi esitämme kuvion yksijakoisemman, mäntyvaltaisen pohjois ja koillisosan kuvioimista omaksi kuviokseen. Merkittävien puustorakennearvojensa takia esitämme kuvion etelä ja keskiosaa arvometsäksi (C5). Mahdolliset tien ja asutuksen lähialueen ongelmavuot voi tästä huolimatta kaataa, mutta kannattaa ohjeistaa ne jätettäväksi pääosin maalahopuiksi.

1040 Maastokäynnin perusteella monimuotoinen arvolehto (METSO I), joka on luokiteltu suunnitelmassa lehtomaiseksi kankaaksi. Kuviolle on esitetty pienpuuston hoitoa, jolla pyritään avartamaan maisemaa lävitse koko alueen. Esitetyt toimenpiteet on maisemanavarrustavoitteeltaan järjetön ja lehtoluontoarvoille hyvin haitallinen, joten esitämme siitä luopumista ja kuvion osoittamista arvometsien hoitoluokkaan (C5).

1042 Uimaranna n lähikuviolle esitetty poimintahakkuu sekä pienpuuston hoito ovat maastokäynnin perusteella toimenpiteinä järkeviä.

SOUKANKALLIO-SOUKANNIITY

2076 Kuvion sijainnin, käytön ja puuston tilan huomioiden esitetty huonokuntoisten puiden poiminta on perusteltua. Kuvion osittaisen kuluneisuuden huomioiden suosittelemme keskittymään pienpuuston ho idossa vain kentän reuna alueeseen, muualla tiheä pihlajavaltainen vesakko suojava osaltaan maapohjaa kulumiselta.

2077 Maastokäynnin havaintojen perusteella esitetty pienpuuston hoito on perusteltua

2078 Esitetty huonokuntoisten puiden poiminta on perusteltua. Kuvion pienspuuston luonne ja tiheys ovat sen sijaan aivan sopivia, joten esitämme käsittelyn rajaamista vain ulkoilureitin varteen.

2081 Hieno kalliometsäkuvio, jolla on runsaasti sisäistä topografiavaihtelua, kilpikaarnais ia mäntyjä sekä monin paikoin näkyvästi myös lahoppua. Lähimaisema arvot huomattavia. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).

2094 Maastokäynnin perusteella kuviolla on asiaperusteet esitettyyn reuna alueiden huonokuntoisten puiden poimintaan. Luontoarvojen huomioinnin kannalta on keskeistä se, että mahdollisimman suuri osa puista jää maastoon lahoppuuna.

2098 Puustorakenteeltaan luonnontilaisen kaltaista kalliosta kuivaa ja kuivahkoa kangasta sekä kitumaan kalliota. Hyvä MET SO II kuvio on samalla osa laajempaa, luontoarvoiltaan maakunnallisesti merkittävää aluekokonaisuutta. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).

2100 Maastokäynnin perusteella luonnonsuojelullisesti erittäin arvokas 2,0 ha metsäinen rinnekuvio Mätäjärven kupeessa. Kuvio täyttää boreaalisen luonnonmetsän kriteerit ja on samalla edustavaa METSO I luokan kangasmetsää. Kuvio on keskeinen osa Mätäjärven itä ja kaakkoispuolista luontoarvoiltaan maakunnallisesti arvokasta luontokokonaisuutta ollen sen luontoarvojen kannalta merkittävin yksittäinen kuvio. Varsinkin alueen länsireunassa sekä eteläosassa on runsaasti laadukasta ja monen ikäistä lahoppua, joka tekee siitä hyvin potentiaalisen elinympäristön lahokaviosammallele ja monelle muulle vaateliaalle le lahottajalajille. Kuviolla elää myös liito orava. Alueelle kaavailtu ulkoilureitti on luontoarvojen kannalta todella huonosti harkittu ja vääjäämättä erittäin vahingollinen. Metsäsuunnitelmassa alueelle on esitetty täysin järjetöntä poimintahakkuuta, jolla esitetään parannettavan kuvion valmiiksi riittävän hyvää eri ikäsrakenteisuuden tasoa. Toimenpiteet on syytä poistaa ja nostaa kuviota arvometsien (C5) hoitoluokkaan. Ulkoilureittisuunnitelman ilmeiset luontohaitat on syytä tiedostaa ja keskeyttää hanke

2101 Puustorakenteeltaan luonnontilaisen kaltainen ja maisemallisesti näyttävä kalliometsäkuvio, joka kuuluu osana laajempaan luontoarvoiltaan maakunnallisesti arvokkaaseen kangas ja kalliometsien kokonaisuuteen. Sisältää kalliomaosia (vallit va) sekä kalliisia kuivan ja kuivahkon kankaan laikkuja. Näkyvästi lahoppua. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).

Tarkastettu Metso I-luokkaan lahoppuustoisuuden ja vanhan puuston perusteella. Kuvioitu pohjoisosaan uusi kuvio 1131, jossa nuorempaa mutta silti vanhaa puustoa. Toimenpiteet korjattu huonokuntoisten puiden poimintahakkuiksi tien ja asuintonttien reunoilta. Ohjeistettu maalahopuun jättö.

Kasvupaikka tarkastettu lehdoksi. Pienpuuston hoitoa ohjeistettu ryhmittäiseksi raivaukseksi tien varren puustoon, kasvutilan lisääminen alikasvoksen hyvin kasvuun lähteneille nuorille puille nostettu ensisijaiseksi tavoitteeksi. Laajoja tiheikköjä jätetään.

Lisätty ohjeistus tiheikköjen jättämiseksi kulutukselle alttiin kohtiin.

Rajattu pienpuustonhoito tien ja ulkoilureitin varteen, itäosan rinne jätetään toimenpiteiden ulkopuolelle.

Lahoppuun jättäminen ohjeistettu.

Ohjeistettu poiminta koskemaan kaatumavaarassa olevia pystylahoppuita, jotka kaadetaan maalahopuiksi ohjaamaan kulkua alueen vakiintuneille poluille.

Kuvionro muutettu, uusi 1142.

Kuvionro muutettu, uusi 1141.

Kuvionro muutettu, uusi 1145.

Nostettu hoitoluokkaan c5 Mätäjärven luontoarvokohteen suojavyöhykkeenä. Kommentit ulkoilureitistä välitetään liikuntapalveluihin.

<p>2102 Kallioiden välisessä notkelmassa oleva hieno, osin soistunut kangasmetsäkuvio on puustoltaan luonnontilaisen kaltaista ja merkittävästi eri ikäistä lahpuuta sisältävää. Kuvio on pääosin hyvää METSO II luokan kangasmetsää, runsaslahopuustoisin osa luokkaa I. Kuvion pienpuuston rakenne on luonnontilaisen kaltaiselle metsälle tyypillinen ja jatkokehityksen kannalta optimaalinen. Kuvi o on osa laajempaa, maakunnallisesti arvokkaan luontoalueen kriteerit täyttävää kangas ja kalliometsien kokonaisuutta. Kuviolta havaittiin maastokäynnillä vanhan metsän indikaattorilaji aarnikäppä. Esitetty eri ikäisrakenteen kehittämistä edistävää pienpuu ston hoito on, kuvion luonnontilaisen kaltaisen rakenteen huomioiden, selkeä suunnitteluvirhe, joten esitämme toimenpiteistä luopumista ja kuvion nostamista arvometsien hoitoluokkaan (C5).</p>	<p>Pienpuuston hoito poistettu toimenpiteistä.</p>	
<p>2103 Maastokäynnin perusteella vanhempien mäntyjen alle luonnontilaisesti kehittyneitä ja varsinkin pohjoisosaltaan tiheää nuorta ja varttunutta kuusi koivupuustoa kohtalaisella lahopuustolla. Täyttää METSO II luokan kangasmetsän kriteerit. Kuviolle on esitetty huonokuntoisten puiden poimintaa sekä alemman kerroksen kuusikon harvennusta. Esitämme, että toimenpiteet rajataan vain asutuksen reunaan (noin kolmannes kuviosta) ja kuvion eteläosa jätetään käsittelemättä.</p>	<p>Koko alueen puuston tila antaa aiheuta kasvatilan vapauttamiseen ja puuston yleiskunnon parantamiseen toimenpiteillä.</p>	<p>Ei muutoksia</p>
<p>2105 METSO arvoja sisältävä kelokkoinen ja aidosti komea kalliokuvio esitetään arvometsien (C5) hoitoluokkaan osana laajempaa maakunnallisesti arvokasta luontoaluetta.</p>		
<p>2106 Puustorakenteeltaan luonnontilaisen kaltainen ja maisemallisesti näyttävä kalliometsäkuvio, joka kuuluu osana laajempaan maakunnallisesti arvokkaaseen kangas ja kalliometsä en kokonaisuuteen. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).</p>		
<p>2107 Maastokäynnin perusteella kuviolla ei ole mitään erityisempää kirjanpainaajongelmaa eikä myöskään metsää, jossa olisi perusteita esitetylle eri-ikäisrakennetta kehittäville poimintahakkuulle sekä pienpuuston hoidolle. Sen sijaan alueella on rakenteeltaan luonnontilaisen kaltaista METSO II luokan perushyvää sekametsää kohtuullisella lahopuun määrällä ja vaihtelevalla puustorakenteella. Esitetyt toimenpiteet on syytä poistaa ja nostaa kuvio arvometsäksi (C5). Lisäarvoa kuvio saa sijainnista keskellä laajempaa, maakunnallisesti arvokasta</p>	<p>Tarkastettu METSO II-luokkaan, lahopuustoinen tuoreen kankaan metsä. Toimenpiteet muutettu ulkoilureitin varren huonokuntoisten puiden poiminnaksi maalahopuksi.</p>	
<p>2110 METSO arvoja sisältävä kalliokuvio esitetään arvometsien (C5) hoitoluokkaan osana laajempaa maakunnallisesti arvokasta luontoaluetta.</p>		
<p>2111 METSO arvoja sisältävä kalliokuvio esitetään arvometsien (C5) hoitoluokkaan osana laajempaa maakunnallisesti arvokasta luontoaluetta.</p>		
<p>2112 METSO arvoja sisältävä kalliokuvio esitetään arvometsien (C5) hoitoluokkaan osana laajempaa maakunnallisesti arvokasta luontoaluetta.</p>		
<p>2114 METSO arvoja sisältävä kalliokuvio esitetään arvometsien (C5) hoitoluokkaan osana laajempaa maakunnallisesti arvokasta luontoaluetta.</p>		
<p>2115 Paljon luontoarvoja sisältäväksi METSO I luokan kangasmetsäksi suunnitelmassa todettu kuvio on syytä osoittaa arvometsäksi (C5). On samalla osa laajempaa, maakunnallisesti arvokkaan luontoalueen kriteerit täyttävää metsäkokonaisuutta kuuluen sen arvokkaimpiin yksittäisiin kuviolihin.</p>		
<p>2117 Puustoltaan monipuolisen kuvion määrältään maltillisen pienpuuston hoidolle ei ole annettu järkeviä perusteita, joten esitämme toimenpiteen poistamista.</p>	<p>Pienpuuston hoidon tavoitteet täsmennetty, puulajisuhteiden tasottaminen ja tiheiden kuusiryhmien väljennys elinvoimaisen ja monilajisen alikasvoksen aikaansaamiseksi.</p>	<p>Ei muutoksia toimenpiteisiin.</p>
<p>2118 METSO arvoja omaava monipuolinen metsikkö. Esitettylle pienpuuston hoidolle ei ole annettu riittäviä perusteita eikä toimenpide puustotietojenkaan perusteella vaikuta järkevältä. Esitämme toimenpiteistä luopumista. Huonokuntoisten puiden poisto kannattaa kohdentaa vain aidosti ongelmallisiin tapauksiin ja lahpuuta on syytä jättää.</p>		<p>Ei muutoksia.</p>
<p>2121 Luonnontilainen 0,5 ha räme kuvio on hyvässä kaupunkimetsien luonnonhoidon suunnittelussa 2020 luvulla aina syytä osoittaa arvometsien hoitoluokkaan (C5). Kuviolta on puustotietojen perusteella ilmeisesti myös korpiosaa.</p>		<p>Hoitoluokkaan c5: pienialainen suo</p>
<p>2122 Merkittäviä ja moninaisia luontoarvoja (jotka todettu myös metsäsuunnitelmassa) sisältävä METSO I luokan kuvio on syytä osoittaa arvometsäksi (C5). Esitetty reuna alueiden ongelmapuiden poiminta on perusteltua, ainakin osa rungoista on syytä ohjeistaa jätettäväksi maalahopuksi.</p>		
<p>2125 Luontoarvoiltaan merkittävä kuvio, jolla on ilmeiset asiaperusteet esitettyyn poimintahakkuuseen sekä pienpuuston hoitoon. Luontoarvoja kannattaa huomioida sillä, että osa kaadettavista puista ohjeistetaan jäämään kuviolle lahopuuna.</p>	<p>Lahopuun jättäminen ohjeistettu.</p>	

SOUKAN KASAVUORI

- 2084 Puustoltaan monipuolinen lehtometsikkö on syytä jättää kehittymään luontaisesti ilman esitettyä, monipuolisen ja lehdoiksi sopivan tiheän pienpuuston hoitoa.
- 2088 Monipuoliseen, eri ikäsrakenteiseen mäntyvaltaiseen me tsikköön on esitetty koko kuvion kattavaa poimintahakkuuta sekä pien puuston hoitoa. Esitämme pienpuuston hoidosta luopumista sekä poimintahakkuun rajaamista vain tonttien laitojen mahdollisiin ongelmapuihin.
- 2092 Luonnonsuojelullisesti arvokas (MET SO II) vanhan sekametsän kuvio Kasavuoreessa. Kuviolle on esitetty koko kuvion kattavaa poimintahakkuuta sekä pienpuuston hoitoa, jotka molemmat heikentäisivät kuvion luontoarvoja. Esitämme pienpuuston hoidon poistamista sekä poiminnan rajaamista vain tonttien reunaa alueen mahdollisiin ongelmapuihin. Kuvio on syytä osoittaa arvometsäksi (C5).
- 2093 Biotooppivalikoimaltaan monipuolinen ja puustoltaan luonnontilaisen kaltainen METSO II luokan kalliometsäkuvio on syytä osoittaa arvometsäksi (C5).
- 2095 METSO arvoja omaava Kasavuoren länsirinne on syytä osoittaa arvometsäksi (C5).
- 2096 Monipuolinen selkeitä METSO arvoja omaava Kasavuoren ydinalueen metsäkuvio on syytä nostaa arvometsäksi (C5).
- 2097 Kasavuoren ydinalueeseen kuuluva, puustoltaan luonnontilaisen kaltainen kalliokuvio on luonteensa ja sijaintinsa takia syytä osoittaa arvometsäksi (C5).
- 2104 Kasavuoren luonnontilaisen kaltaisen kallioiden metsien kokonaisuuteen saumatta liittyvä kuvio sisältää sekä kalliomaata että metsämaata. Kuvio on syytä osoittaa arvometsäksi (C5).

HANIKAN METSÄ

- 3003 Merkittäviä luontotyyppiä --, lajisto ja sijaintiarvoja sisältävä metsikkö on syytä nostaa arvometsien hoitoluokkaan (C5).
- 3004 Maastokäynnin havaintojen perusteella metsäsuunnitelman kuviotiedoissa on fataaleja puutteita. Kuvio ei ensinnäkään ole tuoretta kangasta, vaan eteläosastaan lehtoa ja muuten lehtomaisia kangasta. Varsinkin eteläosassa puustossa on runsaasti keskijäreää haapaa, jota ei ole mainittu kuviotiedoissa. Kuviolla on myös merkittäviä lahoppuarvoja ollen osin METSO II luokan kangasmetsää, osin luokan I lehtoa. Lajihavaintona maastokäynniltä varoitteleva pyy (VU) sekä vanhan metsän indikaattorilaji rusokääpä ranta alueen kuusimaapa ululta. Kuviolle esitetyt toimenpiteet (latvuserroksen puiden poiminta, välikerroksen tiheimpien ryhmien väljennys sekä pienpuuston hoito) merkitsisivät merkittävien luontoarvojen heikentämistä ilman mitään saatavaa hyötyä. Kuvion puustorakenne on jo tällä hetkellä merkittävässä määrin eri ikäsrakenteinen, joten myös kukaan rakenne ei esitetyillä hakkuilla järkevään suuntaan kehittyisi. Esitämme toimenpiteiden poistamista ja kuvion osoittamista arvometsäksi (C5).
- 3005 Maastokäynnin perusteella puustorakenne e ltaan luonnontilaisen kaltainen METSO II kangasmetsä. Maastokäynnin havaintojen perusteella kuviolla on perusteita toteuttaa suunnitelmakaudella esitetyt tonttien ja tien reunan huonokuntoisten puiden kaato maalahopuksi. Kuvion pienpuustotilanne vaikuttaa sen sijaan sekä tiheydeltään että puulajikoostumukseltaan hyvin kuviolle sopivalta, joten esitämme pienpuuston hoitoesityksen poistamista.
- 3007 Maastokäynnin havaintojen perusteella puustorakenteeltaan luonnontilaisen kaltaista luokan II MET SO kangasmetsää, joka on soini tuoretta ja osin kuivahkoa kangasta. Kuviolle esitetyt toimenpiteet (poimintahakkuu sekä pienpuuston hoito) heikentäisivät kuvion luonto ja virkistysarvoja sekä metsän tuntua ilman mitään varsinaisia hyötyjä. Toimenpiteet on syytä poistaa.
- 3009 Vuonna 2011 harvennetulle metsikkokuviolle on jo saatu aikaan uudistumisen kannalta riittävän välijä puustorakenne, joten esitetyille lisäpoimintahakkuulle ei maastokäynnin perusteella ole perusteita. Muutaman tien varren huonokun toisen ja kuolleeseen puun voi hyvin kaataa maalahopuksi. Pienpuuston mahdolliseen harventamiseen ei vielä ole erityisiä perusteita, korkeintaan suunnitelmakauden lopussa.

Ohjeistettu pienpuuston hoidossa poistettavaksi kasvua haittaavaa pihlajavesakkoa muiden puulajien ympäriltä.

Toimenpiteiden ohjeistusta tarkennettu: Kapea havupuuvaltainen kaistale kallioalueiden välissä. Etelään mentäessä puusto järjeytyy. Männyt hyvässä kunnossa, vanhat kuuset ja koivut alkaneet heiketä. Tehdään alueella poimintahakkuu ja pienpuuston hoito puuston kunnon kohentamiseksi ja kasvutilan avaamiseksi seuraavalle puusukupolvelle. Keskitytään poiminnassa asuintonttien reunojen huonokuntoisiin puihin ja jätetään toimenpiteistä lahoppuuta maastoon sekä tiheikköjä alueen länsirajalle.

Pienpuuston hoito poistettu toimenpiteistä. Maltillinen kasvutilaa avaava huonokuntoisiin puihin keskittyvä poimintahakkuu on aiheellinen puuston eri-ikäsrakenteen kehittämiseksi ja luontaisen uudistumisen jouduttamiseksi. Toimenpiteen ohjeistusta tarkennettu: Keskitytään alueen pohjoisosaan, jätetään lahoppuuta, haaparyhmät jätetään toimenpiteiden ulkopuolelle.

Hoitoluokkaan c5: ainutlaatuisen jyrkänne, maisemallinen merkitys, merkittävä geologinen kohde.

Tarkastettu kuvion rajausta ja Metsoluokitus I lahoppuustoisuuden ja monipuolisten rakennepiirteiden perusteella. Kehitysluokka muutettu E1 eri-ikäsrakenteiseksi metsäksi. Toimenpiteet kevennetty ulkoilureitin ja väkiintuneiden polkujen varsien puuston kunnon tarkastukseksi ja huonokuntoisten virkistys- ja ulkoilukäyttöä vaarantavien puiden poimimiseksi maalahopuksi niiltä osin kuin toimenpide voidaan tehdä liito-oravan ydinaluetta heikentämättä.

Pienpuuston hoito toteutetaan perkaamalla hyvin kasvuun lähteneiden nuorten puiden ympärille kasvutilaa vesakolta, tarkennettu ohjeistusta ja tiheikköjen jättöä.

Toimenpiteet rajattu ulkoilureitin ja polkujen reunojen huonokuntoisiin puihin sekä tiheään reunapuustoon.

Työohjetta muutettu: Suunnitelmakauden toisella puoliskolla poimitaan ulkoilureitin ja tien varresta huonokuntoiset puut maalahopuksi ja hoidetaan alueen pienpuusto. Jätetään pienpuuston hoidossa rantaan käsittelemätön suojavyöhyke.

Hoitoluokkaan c5: Kaitalahden lintulahtea, merkitystä maisemassa

<p>3011 Maastokäynnin perusteella eri ikäsrakenteista, puustorakenteeltaan luonnontilaisen kaltaista lähenevää sekametsää, johon on esitetty eri ikäsrakenteen vahvistamiseksi ohjeistamatonta poimintahakkuuta sekä ohjeistamatonta pienpuuston hoitoa. Kummallekaan toimenpiteelle ei laajemmin ole perusteita ja toimenpiteiden haitat luonto- ja maaisemalle ylittävät selvästi mahdolliset saatavat hyödyt. Esitämme toimenpiteistä luopumista pois lukien ”pohjoispiikkiin” tonttien reunat, joissa on jokunen huonokuntoisempi, poimintahakkuun ansaitseva ongelmapuu.</p>	<p>Kohdennettu poiminta ulkoilureitin ja asuintonttien reunapuuston huonokuntoisiin puihin, jotka kaadetaan maalahopuksi. Pienpuuston hoito kohdennettu ulkoilureitin varteen, jossa vähennetään vesakon määrää ja valikoidaan hyvin kasvuun lähteneitä nuoria puita kasvamaan.</p>	
<p>3013 Puustoltaan hyvin monipuolinen, selkeästi eri ikäsrakenteinen metsikkökuvio, jonne on esitetty eri ikäsrakenteen vahvistamiseksi ohjeistamattomia poimintahakkuuta sekä pienpuuston hoitoa. Maastokäynnin perusteella kuvio täyttää METSO II kangasmetsän kriteerit lahoppuun kohtalaisen määrän sekä osin myös puustorakenteen luonnontilaisen kaltaisuuden takia. Eri-ikäsrakenteen vahvistamiseksi esitetyt ohjeistamatonta poimintahakkuut sekä pienpuuston hoito ovat huonosti harkittuja, jopa täysin tarpeettomia esitetyn eri ikäsrakenteisuuden vahvistamistavoitteen kannalta sekä luonto- ja virkistysarvoille haitaksi. Esitämme toimenpiteistä luopumista.</p>	<p>Metsoluokitus II merkitty kuviolle. Poimintahakkuu rajattu ulkoilureitin varren huonokuntoisten puihin, jotka kaadetaan maalahopuksi. Pienpuuston hoito poistettu toimenpiteistä.</p>	
<p>3014 Luonnonmukaista puustoa pienellä kalliomaakuviolla (0,2 ha). Kuviolla ei ole mitään asiaperustetta poimintahakkuuseen sekä pienpuuston hoitoon, joten esitämme toimenpiteiden poistamista.</p>	<p>Toimenpiteet poistettu.</p>	
<p>3017 METSO I luokan rämeeksi todettu kuvio on maastokäynnin perusteella osin korpirämettä, osin puolukkakangaskorven, puolukkakorven ja mustikkakorven mosaiikkia. Uhanalaisten suotyyppiin kelpo edustajana kuvio on syytä nostaa arvometsien (C5) hoitoluokkaan.</p>		<p>Hoitoluokkaan C5: monimuotoisuudelle merkittävä pieni-alainen suomenmetsä-alueella.</p>
<p>3018 Puustorakenteeltaan kovin heterogeeninen ja turhan iso kangasmetsäkuvio (3,0 ha) sisältää jatkokehityksen kannalta hyviä, paikoin kohtalaisesti lahoppuuta sisältäviä sekametsiä (ei mitään hoitoperustetta reunoja lukuun ottamatta) sekä kalliokuvion 3014 itäpuolella pienen kuvion tiheää mäntyvaltaista kasvatusmetsää, jossa rakennetta monipuolistava poimintahakkuu voisi olla paikallaan. Kuviolle on esitetty kokonaisuutensa kattavaa poimintahakkuuta sekä pienpuuston hoitoa, joille ei valtaosalla kuvioista ole mitään asiaperustetta. Toimenpiteet merkitsivät valtaosalla kuvioita hyvän luontoarvojen kehityspotentiaalinsa heikentymistä ilman mitään varsinaisia hyötyjä. Esitämme uudelleen kuviointia ja toimenpiteiden rajaamista edellä kuvattuun, rakenteeltaan yksipuoliseen mäntyvaltaiseen metsikköön. Muualla on suunnitelmakaudella perusteita vain tien ja ulkoilureitin varren yksittäisten huonokuntoisten ongelmapuiden kaatoon maalahopuksi sekä reitin ja tien lähimietrien pienpuuston hoitoon.</p>	<p>Tarkastettu Metsoluokitus II: lahoppuustoinen, kookkaita haapoja. Toimenpiteet rajattu tien ja ulkoilureittien varsille, joista poimitaan huonokuntoisia puita maalahopuksi ja pienpuuston hoidolla raivataan kasvutilaa elinvoimaisille nuorille puille sekä uuden puusukupolven luontaiselle uudistumiselle. Kuvioitu pohjoisosan tasaikäinen pieni männikkö omaksi kuviokeuseksi 3018.1, jonka puusto harvennetaan kevyesti suunnitelmakauden alkupuoliskolla.</p>	
<p>3021 Maastokäynnin havainnot vahvistavat kuviotietojen kuvauksen eli vanhempien puiden alla kasvava nuorempi mäntyvaltainen puusto on hyvin tiheää. Esitetty pienpuuston hoito on perusteltu toimenpiteiden nuorten mäntyjen kasvuolojen turvaamisen ja kuvion sijainnin (asutuksen ja ulkoilureitin välinen kapea kuvio) takia.</p>		<p>Ei muutoksia.</p>
<p>3022 Puustoltaan Hanikan kalliometsien ehkä edustavin ja monipuolisin edustaja, jonka alueella on näkyvästi kilpikaarnamäntyjä ja lahoppuuta. Todettu METSO I luokan kalliometsäksi. Huomattavat lähimaisemat arvot. On syytä nostaa arvometsien hoitoluokkaan (C5).</p>		<p>Hoitoluokkaan C5: Vanhupuustoinen laaja pinnanmuodoiltaan vaihteleva yhtenäinen kalliometsäalue.</p>
<p>3023 Edustava ja monipuolinen METSO I luokan kalliometsäkuvio on syytä nostaa arvometsien (C5) hoitoluokkaan.</p>		
<p>3024 Eri ikäsrakenteinen sekametsäkuvio hie nojen kalliometsien ympäröimänä. Maastokäynnin perusteella kuviolla on myös jonkin verran metsäsuunnitelmassa havaitsematta jääneitä vanhoja (> 130 v) ylimäntyjä, joiden alla kasvaa nuorta ja vanhaa sekapuustoa. Pienpuuston puulajikoostumus on kasvupaikalle sopiva ja tiheydeltään maltillinen. Kuviolle esitetty poimintahakkuu eri ikäsrakenteen vahvistamiseksi on täysin tarpeeton ja kuvion luonto- ja virkistysarvoille haitallinen. Esitämme toimenpiteistä luopumista.</p>	<p>Kohdennettu poiminta ulkoilureitin reunapuustoon, josta huonokuntoisia puita poimitaan maalahopuksi.</p>	
<p>3029 Puustoltaan hyvin monipuolinen eri ikäsrakenteinen sekametsäkuvio, jonka alueella lahoaa näkyvästi lahoppuuta. Kuvion on todettu täyttävän luokan II METSO kangasmetsän kriteerit, minkä arvion maastokäynti vahvisti. Var sinkin pohjois- ja keski osassa kuvion puustorakenne on luonnontilaisen kaltainen. Esitetyt poimintahakkuu sekä pienpuuston hoito ovat kuvion luonto- ja virkistysarvoille haitaksi, vähentävät metsän tuntua sekä ovat tarpeettomia myös eri ikäsrakenteen kehittämisen kannalta (on jo riittävän hyvä!). Esitämme toimenpiteistä luopumista pois lukien parkkipaikalta luoteeseen kulkevan ulkoilureitin ympäristö, jossa on perustetta rajattuun pienpuuston käsittelyyn sekä jokusen huonokuntoisemman puun poimintaan suunnitelmakaudella.</p>	<p>Rajattu poimintahakkuu parkkipaikan ja ulkoilureittien reunapuustoon. Lisätty pienpuuston hoito samalla rajauksella. Ohjeistettu lahoppuun jättäminen.</p>	
<p>3030 Tienvieruskuvio, jonka pohjoisosassa on hyvin niukasti alikasvosta. Kuvion eteläosassa pihlajaa on sen verran tiheänä alikasvoksena, että kevyt ryhmittäinen raivaus on perusteltavissa.</p>		<p>Ei muutoksia.</p>

<p>3031 Esitetty harvennushakkuu olisi ollut perusteltavissa 10-15 vuotta sitten. Nyt sillä aiheutettaisiin pelkäämään merkittävää luonto- ja virkistysaittaa lahoppuustoiseksi kehittyneessä vanhahkossa metsässä, jonka poikki kulkee suosittu luontopolku. Toimenpide tässä METSO I luokan kangasmetsäksi suunnitelmassakin tunnistetussa metsikössä on syytä poistaa ja nostaa kuvio arvometsäksi (C5).</p>	<p>Kuviosta irrotettu omaksi kuvioksi 3031.1 rannan tervaleppäluhta (c5), jolla lahoppuuta ja ulkoilureitti. Kuvion 3031 harvennus muutettu ulkoilureitin varren huonokuntoisten poiminnaksi maalahoppuiksi.</p>
<p>3033 Eri ikäisrakenteinen sekametsäkuvio. Maastokäynnin havaintojen mukaan valtapuusto on vielä melko tiheää, mutta itseharveneminen on jo alkanut. Aluspuusto ei erityisen tiheää ja sisältää myös nuorempaa kuusta, mitä ei ole mainittu kuvioitiedoissa. Kuvio liittyy saumatta arvokkaaseen korpirämeekuvioon 3034 sekä maisemallisesti hienoihin kalliometsäkuviuihin. Eri ikäisrakenteen lisäämiseksi esitetyt toimenpiteet eli valtapuiden poimintahakkuu (ohjeistamaton) ja pienpuuston hoito (ohjeistamaton) ovat maastokäynnin havaintojen perusteella huonosti harkittuja ja esitämme niistä luopumista.</p>	<p>Lahoppuun jätettävä ohjeistettu. Toimenpide rajataan alueen länsiosaan, itäosa rämeen ympäriltä ja haaparyhmä jätetään toimenpiteen ulkopuolelle.</p>
<p>3034 Kuvio on vesitaloudeltaan luonnontilainen korpiräme, joka on luontotyypin uhanalainen. Kuvio on syytä osoittaa arvometsäksi (C5).</p>	<p>Hoitoluokkaan c5: suunnittelualueen harvoja soita.</p>
<p>3036 Maastokäynnin havaintojen perusteella tiheällä tilarakenteella kasvavaa varttunutta mäntyvaltaista metsää vähäisellä kuusen ja koivun määrällä. Erinomainen kuvio, jos halutaan väljennysarvennustyyppisellä poimintahakkuulla sekä pienpuuston hoidolla kehittää hieman yksipuolista metsikkörakennetta eri ikäisrakenteisemmaksi. Kannattaa toteuttaa siten, että männyn osuus selvästi vähenee.</p>	<p>Ohjeita täsmennetty lahoppuun jättöön sekä keskitytään poiminnassa mäntyyn.</p>
<p>3038 Metsäsuunnitelmassa jo eri ikäisrakenteiseksi luokiteltu monipuolinen sekametsäkuvio, joka on osin tuoretta, osin kuivahkoa kangasta. Rakenne varsinkin pohjoisosassa luonnontilaisen kaltainen (METSO II), lahoppuuta muodostumassa koko kuviolle. Alueelle on esitetty poimintahakkuuta ja pienpuuston hoitoa eri ikäisrakenteen vahvistamiseksi ja uuden puusukupolven luontaiseksi kasvattamiseksi. Maastokäynnin perusteella tavoitteet toteutuvat hyvin ilman esitettäviä toimenpiteitä, joilla lähinnä pilattaisiin hyvää metsikkörakennetta sekä vähennettäisiin kuvion luonto- ja maisema-arvoja. Esitämme toimenpiteistä luopumista.</p>	<p>Tarkastettu METSO II-luokkaan. Toimenpiteet rajattu ulkoilureitin varteen asutuksen reunapuustoon.</p>
<p>3039 Pääosan vesitaloudeltaan luonnontilaisen kaltaisena säilynyt iso (1,2 ha) suokuvio sisältää sekä rämettä että karumpia korpityyppejä. Myös puusto luonnonmukaista luonnontilaisen kaltaista. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).</p>	
<p>3040 Tien vieressä kasvavaa tiheäpuustoista, mäntyvaltaista metsää. Maastokäynnin perusteella hyvin tiheällä tilarakenteella kasvavaan nuorempaan puustoon kohdistuva ensiharvennustyyppinen hakkuu on perusteltavissa (esitetty pienpuuston hoitoa). Vanhemman puuston esitettävä poimintahakkuuta emme tue pois lukien mahdolliset huonokuntoiset reunapuit, joita ei maastokäynnillä havaittu.</p>	<p>Täsmennetty lahoppuun ja tiheikköjen jätettävä ohjeistukseen.</p>
<p>3041 Maastokäynnin perusteella kuvion eteläosa on pääosin kuivahkoa kangasta, valtaosa kuviosta on tuoretta kangasta. Kuvion puustorakenne lähenee luonnontilaisen kaltaista, mistä johtuen se on metsäsuunnitelmassakin luokiteltu eri ikäisrakenteiseksi. Kuvion aluspuusto on vaihtelevaa ja kuvion eri kasvupaikkatyypeihin soveliaista tiheyden ja puulajisuhteiden puolesta. Maastokäynnin perusteella esitetyille pienpuuston hoidolle ei ole minkäänlaisia asiaperusteita, joten esitämme toimenpiteen poistamista.</p>	<p>Tarkennettu ohjeistusta, pienpuuston hoito tehdään ryhmittäisellä raivauksella, tiheikköjä jätetään, valikoidaan elinvoimaisia alikasvoksen puita jatkamaan kasvua.</p>
<p>3042 Maastokäynnin perusteella melko väljällä tilarakenteella kasvavaa kaksijakoista kuivahkon kankaan mäntyvaltaista metsää, johon on alkanut nousemaan myös nuorempaa taimea edellä mainittujen jaksojen alle. Esitetyille valtapuuston poimintahakkuille sekä pienpuuston hoidolle ei ole asiaperusteita, joten esitämme niistä luopumista. Kuvion kaakkoisosassa, ulkoilureittien risteyksessä ole vien kuntoilulaitteiden vieressä kasvava, latvansa pudotta nut järeä koivupötkkelö on syytä sijaintinsa takia kaataa välittömästi.</p>	<p>Lisätty Metso II-luokitus, kuivahkon kankaan metsä, jossa keloja ja vanhoja kilpikaaranmäntyjä. Poiminta rajattu ulkoilureitin varren huonokuntoiseen puustoon.</p>
<p>3044 Luonnonmukaisella tilarakenteella kasvavaa eri ikäisrakenteista metsää, jota ei ole järkevää käsitellä esitetyllä poimintahakkuulla tai koko kuvion pienpuuston hoidolla. Järkeä on lähinnä tien lähialueen pienpuuston vähentämisessä sekä suunnitelmakauden loppupuoliskolla myös ulkoilureitin lähialueen (0,2 m) käsitteilyssä.</p>	<p>Kuviolle tarkastettu METSO-luokitus II, lahoppuustoa yli 5m3 alueella, puusto erirakenteista. Toimenpiteet rajattu tien ja ulkoilureitin varren puustoon, joihin tehdään pienpuuston hoito ryhmittäisenä raivauksena sekä huonokuntoisten vanhojen puiden poiminta maalahoppuiksi.</p>
<p>3045 Turhan heterogeeninen kuvio (1,7 ha) sisältää monipuolisen rantalehdön (kuvion itäosa), kohtalaisesti kokovaihtelua ja jonkin verran sekapuuta sisältävän kuvion pohjois ja keskiosan sekä kuvion eteläosan yksijakoisen vanhan istutuskuusikon. Kuvioita kannattaisi täsmäntää. Esitetty poimintahakkuu on selvästi perusteltu vain eteläosassa, muualla kannattaa tyytyä luontopolun ja tien varren mahdollisten ongelmapuiden kaatoon maalahoppuiksi.</p>	<p>Jaettu kuvio kolmeen osaan. Uusia kuvioita rantalehto 3045.1 (c5), joka jätetään toimenpiteiden ulkopuolelle ja istutuskuusikko 3045.2.. Istutuskuusikko harvennetaan, toimenpiteistä jätetään lahoppuuta maastoon sekä itälaitaan käsittelemätön suojavyöhyke kaukomaiseman säilyttämiseksi, josta poimitaan vain huonokuntoiset puut ulkoilureitin varrelta. Jäljennejään kuvion 3045 ulkoilureitin varrelta poimitaan huonokuntoiset puut maalahoppuiksi.</p>
<p>3047 Maastokäynnin perusteella ulkoilureitin eteläpuolella on perusteita pienpuuston täsmähoitoon, jolla hieman avitetaan mäntyntaimien kehitystä pilhajan joukossa. Ulkoilureitin pohjoispuolen osin tiheä aluspuusto on sen sijaan tärkeä suokuvion 3039 suojavyöhykkeen osana. Mahdolliset ulkoilureitin tai tien varrelta kaadettavat huonokuntoiset puut on syytä ohjeistaa jätettäväksi pääosin maalahoppuiksi.</p>	<p>Ohjeistettu lahoppuun ja suon käsittelemättömän suojavyöhykkeen jättö.</p>

Ei muutoksia.

Ei muutoksia toimenpiteisiin.

FINNOON ALUE	3048 Maastokäynnin perusteella kuviolla on asiaperusteet esitettyyn tiheän pihlajavaltaisen alikasvoksen hoitoon. Esitetty poimintahakkuu kannattaa sen sijaan ohjeistaa parin "heikommassa hapes sa" olevan koivun ja kuusen kaatoon maalahopuiksi. Laajemmin valtapuustoa ei kannata käsitellä.	Poimintahakkuun ohjeistusta tarkennettu, keskitytään ulkoilureitin ja tien varren huonokuntoiseen puustoon.	
	5019 Arvokas Finnoonojan varren lehtipuuvaltainen metsä on syytä osoittaa arvometsien hoitoluokkaan (C5).		
IIVISNIEMI	5024 Merkittäviä METSO arvoja omaava Finnoonojan varren vanhapuustoinen sekametsäkuvio on syytä osoittaa arvometsien hoitoluokkaan (C5).		
	5050 Luontoarvoiltaan merkittävä, metsäsuunnitelmassakin METSO I luokan lehdoksi tunnistettu kuvio on syytä osoittaa arvometsäksi (C5).		
	5054 Luontoselvityksissä ja metsäsuunnitelmassa todettujen merkittävien luontoarvojen takia kuvio on syytä siirtää arvometsien (C5) hoitoluokkaan.		
	5065 Luontoselvityksissä ja metsäsuunnitelmassa todettujen merkittävien luontoarvojen takia kuvio on syytä siirtää arvometsien (C5) hoitoluokkaan.		
	5067 Maastokäynnin perusteella lehtoa, jossa kasvaa eri ikäisrakenteista monipuulajista lehtisekametsää. METSO lehtona luokkaa I II (suunnitelmassa arvioitu luokan I lehtomaiseksi kankaaksi). Pienpuu sto on monipuolista, mutta sitä ei ole varsinkaan kuvion länsi ja keskiosassa erityisen runsaasti. Kuviolle on esitetty turhan raskaita hoitotoimia eli tiheimpien, huonokuntoisten puuryhmien väljentämistä, ulkoilureittien varsien huonokuntoisten puiden poimintaa sekä pienpuuston ryhmittäistä raivausta. Maastokäynnin perusteella kuviolla on perusteita vain reittien ja tonttien reunojen mahdollisten huonokuntoisten puiden kaatoon maalahopuiksi. Lisäksi kuvion toimenpiteisiin on syytä kirjata kuviolle levittäytyneen kanukkapensaan poisto.	Poimintahakkuu rajattu ulkoilureitin ja tonttien reunojen huonokuntoiseen puustoon, pienpuuston hoidossa keskitytään ulkoilureittien varsiin ja risteyskohtiin sekä jätetään tiheiköitä alueen keskiosiin sekä ojan reunoille käsittelemätön suojavyöhyke. Maalahopuun jätto ohjeistettu.	Välitetään kommentit vieraslajeista vieraslajikoordinaattorille.
	5073 Luontoselvityksissä ja metsäsuunnitelmassa todettujen merkittävien luontoarvojen takia kuvio on syytä siirtää arvometsien (C5) hoitoluokkaan.		
	5075 Maastokäynnin perusteella monipuolista, eri ikäistä lehtipuuvaltaista puustoa kasvava METSO I luokan lehtokuvio, jolle on esitetty reunoihin kohdennettua huonokuntoisten puiden poimintaa maalahopuiksi sekä ohjeistamatonta, ilmeisesti koko kuviolle esitettävää pienpuuston ryhmittäistä raivausta. Poiminta lienee perusteltavissa, joskin ainakin reitin reunan puusto on tällä hetkellä melko hyväkuntoista. Pienpuuston reitin lähivyöhykettä (0-3 m) laajempi käsittely on sen sijaan huonosti perusteltavissa ja kuvion luontoarvoille (=lahopuustoinen lintutiheikkölehto) haitaksi. Esitämme toimenpiteen poistamista tai kuvion nostamista arvometsäksi (C5). Lisäksi kuvion toimenpiteisiin on syytä kirjata itäosan reitinvarrella kasvavien pensasangervojen poisto.	Pienpuustonhoidossa jätetään tiheiköitä alueen keskiosiin ja ojan varteen käsittelemätön suojavyöhyke. Asuintonttien ja ulkoilureitin reunan pienpuusto käsitellään ryhmittäisellä raivauksella. Alueen asukkaat toivoneet toimenpiteitä.	Välitetään kommentit vieraslajeista vieraslajikoordinaattorille.
	5078 Luontoselvityksissä ja metsäsuunnitelmassa todettujen merkittävien luontoarvojen takia kuvio on syytä siirtää arvometsien (C5) hoitoluokkaan.		
	5079 Eri ikäistä, monipuulajista lehtipuustoa kasvava lehtokuvio, joka täyttäneen luokan II METSO lehdon kriteerit. Aluspuuston tiheys ja monipuolisuus on lehdolle sovelias. Kuviolla on runsaasti ulkoilureittejä. Kuviolle on esitetty ilman asiaperusteita pienpuuston harvennusta. Esitämme toimenpiteen poistamista tai vähintäänkin rajaamista pelkästään ulkoilureittien lähialueeseen.	Toimenpide rajattu ulkoilureitin varren lähipuustoon.	
	5080 Maastokäynnin perusteella jossakin määrin eri ikäisrakenteinen kuusivaltainen ruohoturvekangas, jonka alueella on näkyvästi lahoppua. Kuviolle on esitetty "asuinalueen rajalle pienpuuston hoito ja poimintahakkuu, joilla avataan kasvutilaa alikasvoksen uudelle puusukupolvella sekä poistetaan huonokuntoisia kookkaita puita alueen reunoilta". Mikäli tarkoitus on käsitellä edellä mainituilla tavoilla vain asutuksen reunat eli kuvion eteläreuna, emme vastusta. Laajempaa pienpuuston hoitotarvetta kuviolla ei kuitenkaan havaittu ja poimintahakkuiden osaltakin selkein poimintaperuste keskittyy ulkoilureitin varren muutaman huonokuntoisemman kuusen kaatoon maalahopuiksi. Koira-aitauksen länsipuoliset roskat on syytä korjata kaupungin toimesta.	Toimenpiteet rajattu ulkoilureitin, koira-aitauksen sekä ulkoilureitin varteen.	Kommentit roskaisuudesta välitetään viherkunnossapitoon.
	5082 Maastokäynnin havaintojen ja metsäsuunnitelman tietojen mukaan luontoarvoiltaan merkittävä METSO I luokan runsaslahopuustoinen ruohoturvekangas. Kuvio on myös osa liito-oravan ydinalueita. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).	Hoitoluokkaan C5: paljon luontoarvoja sisältä suunnittelualueella harvinainen turvekankaan metsikkö.	Lisätty toimenpide: Kuvion ulkoilureitin reunapuuston kunto tarkastetaan ja huonokuntoiset reittiä uhkaavat poimitaan maalahopuiksi. Ohjeistettu lahoppuun jätto ja liito-oravan huomiointi.
	5089 Osan Kaitaanlaakson laajemmasta lehtokokonaisuudesta muodostava, itsessäänkin arvokas lehtokuvio. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).		

RULLAVUORI

- 5090 Iso ja monipuolinen lehtimetsälehto (METSÖ I II), jolla on melko paljon lahoppua ja merkitystä myös liito oravalle. Kuvioille on esitetty asiallisesti perusteltua ja ohjeistettua poimintahakkuuta, jossa kaadettavat puut jätetään maala hopuiksi. Esitämme kuvion hoitoluokaksi arvomettsää (CS).
- 5091 Esitetty huonokuntoisten puiden poimintahakkuu on perusteltu, kuten myös tammien hyväksi tehtävä pienpuuston ryhmittäinen raivaus. Tammien täsmähoidon jälkeen kuvion monipuolinen pienpuus to kannattaa jättää käsittelemättä.
- 5098 Esitetty pienpuuston hoito on kuvion puustorakenteen huomioiden perusteltu ja ohjeistettu asiallisesti.
- 5077 Puustotietojen perusteella ilmeinen lehto (metsäsuunnitelmassa lehtomainen kangas), jonka puusto on eri ikäsrakenteista ja huomattavan monilajista (= kahdeksan puulajia). Kuvioille on esitetty ulkoilureittejä ja tontteja "uhkaavien" huonokuntoisten puiden poimintahakkuuta sekä koko kuvion kattavaa, ohjeistamatonta pienpuuston hoitoa. Reuna alueiden mahdollisten ongelmapiiden poimintahakkuu on perusteltua, kunhan suunnitelmassa ohjeistetaan jättämään pääosa kaadettavista rungoista maalahoppuiksi. Koko kuvion monipuolisen pienpuuston käsittely ei ole perusteltua. Toimenpide on syytä rajata vain ulkoilureittien lähialueeseen (0 3 m).
- 5084 Esitetty tienvarren huonokuntoisten kuusten poimintahakkuu on perusteltu. METSÖ arvojen lisäämiseksi on syytä ohjeistaa ainakin osa puista jätettäväksi maalahoppuiksi. Kuvion pienpuustoa on se n verran maltillisesti, että sen käsittelylle ei liene erityistä perustetta.
- 5085 Hyvin perusteltu, kohdennettu ja ohjeistettu poimintahakkuu.
- 5095 Vanhupuustoinen kuusivaltainen metsikkökuvio (METSÖ II), jolle on esitetty yläharvennustyyppi istä poimintahakkuuta, jossa poistettaisiin 30 % valtapuustosta sekä ohjeistamatonta, koko kuvion kattavaa pienpuuston käsittelyä. Maastokäynnin perusteella perusteita on lähinnä ulkoilureitin ja tien varren kannalta ongelmallisten, huonokuntoisten tai kuo lleiden pystypuiden kaatoon maalahoppuiksi. Pienpuustoa ei ole kuviolla kohtuuttomasti ja se on melko monipuolista, joten esitämme sen käsittelystä luopumista muualla kuin ulkoilureitin lähialueella (0 2 m).
- 5099 Maastokäynnin havaintojen perusteella a pienpuuston hoitoperustetta on lähinnä ulkoilureittien lähialueella. Muualla tiheähkö aluspuusto on ihan toimiva metsikkörakenne niin liito oravan, metsän tunnun kuin kulutuksen hillinnänkin kannalta.
- 5100 Puustorakenteeltaan ja puulajisuhteiltaan n monipuolinen, eri ikäsrakenteinen havupuuvaltainen metsikkö. Kuvioille on esitetty toimenpiteinä huonokuntoisten puiden poistoa läpi koko alueen, ohjeistamatonta pienpuuston hoitoa koko alueelle sekä "sopiiviin kohtiin" tehtäviä pienaukkoja. Maastokäynnin havaintojen perusteella toimenpiteet ovat ylimitoitettuja, huonosti perusteltuja ja kuvion hyvään suuntaan kehittyville luontoarvoille haitallisia. Esitämme toimenpiteiden poistamista lukuun ottamatta ulkoilureitin, tien ja asutuksen reunojen mahdollisiin ongelmapiihin kohdistuvaa poimintahakkuuta, rungot pääosin maalahoppuiksi jättäen. Lisäksi ulkoilureitin varrella on perusteita reitille kalliokuvion 5105 luoteispuolella tunkevan alikasvoskuusen vähäiselle poistolle.
- 5104 Maastokäynnin perusteella kuviolla on perusteita huonokuntoisten puiden poimintahakkuuseen, osa rungoista on syytä ohjeistaa jätettäväksi maalahoppuiksi. Kuvion pienpuusto on monipuolista sisältäen myös tuomea, haapaa ja vaahteraa. Pienpuuston hoitoa ei ole millään tavalla ohjeistettu. Maastokäynnin perusteella kuviolla on perusteita lähinnä reitin varren (0 3 m) pienpuuston käsittelylle, tämä avaa riittävässä määrin myös näkyviä metsiä.
- 5109 Maisemallisesti komea kalliomännikkö, jolla on myös merkittäviä geologisia arvoja sekä kohtalaisia luontoarvoja. Esitämme kuviota arvomettsäksi (CS).
- 5113 Rantalehdon alikasvosken käytännössä ilman lupaa hävittäneiden naapureiden saattaminen korvausvastuuseen on toimenpiteenä mitä suotavinta.
- 5114 Monipuolinen, myös luontoarvoja omaava metsikkökuvio, jota esitämme arvomettsäksi (CS).

Kasvupaikkatyyppi tarkastettu lehdoksi. Poimintahakkuu ja pienpuustonhoito rajattu tien, ulkoilureitin ja asuintonttien reunapuustoon.

Pienpuuston hoito ohjeistettu ryhmittäiseksi raivaukseksi alueen reunaosiin poimintahakkuun kanssa samaan aikaan tehtäväksi reunapuuston luontaisen uudistumisen tueksi.

Tarkennettu poiminta koskemaan huonokuntoisia tien ja ulkoilureitin varren puita ja pienpuuston hoidolla perataan kasvutilaa hyvin kasvuun lähteneiden nuorten puiden ulkoilureitin ympäri. Ohjeistettu lahoppuun ja tiheikköjen jättö, joilla pyritään ohjaamaan kulkua ja kulutusta pois rinteestä.

Tarkennettu ohjeistusta: Länsiosan kalliialueeseen rajautuva metsikkö ja liito-oravan ydinalue rajataan pääosin toimenpiteen ulkopuolelle, vain vaaralliset huonokuntoiset puut poistetaan. Ohjeistettu tiheikköjen jättö ryhmittäisenä raivauksena tehtävässä pienpuuston hoidossa. Ohjeistus pienaukkojen jättöön poistettu.

Lahoppuun jätön ohjeistus lisätty, tarkennettu pienpuuston hoidon ohjeistusta.

Ei muutoksia.

Ei muutoksia.

Ei muutoksia.

Ei muutoksia.

Asia selvityksessä.

5115 Maastokäynnin perusteella puustorakenteeltaan luonnontilaisen kaltainen vanhapuustoinen havupuuvaltainen sekametsäkuviu, joka täyttää luokan II METSO kangasmetsän kriteerit. Esitetyt toimenpiteet (poimintahakkuu läpi alueen, pienpuuston hoito koko kuviolla sekä mahdollinen pienaukotus) huonosti perusteltuja ja kuvion luonto ja virkistysarvoille vahvasti haitallisia. Toimenpiteet on syytä poistaa tai r ajata eteläosan rakennusten lähialueeseen. Esitämme kuviota arvometäksi (C5) yhdessä läheisten, luontoarvoja omaavien kallio ja kangasmetsäkuvioiden 5109 ja 5114 kanssa.

5117 Maastokäynnin perusteella monipuolinen METSO II luokan rantalehtokuvio . Myös pienpuusto monilajista sisältäen mm. lehtopuina tärkeitä tuomea ja raitaa. Kuviolle on esitetty ryhmittäistä pienpuuston raivausta maiseman avaamiseksi sekä alikasvoksen kasvutilan lisäämiseksi. Esitetty toimenpide on kuvion luontoarvoille selkeästi haitaksi eikä toisi käytännössä edes näkyville varsinaista merimaisemaa (mm. johtuen reitin etäisyydestä vesialueen rajasta). Maiseman avaaminen arvolehdon luontoarvojen kustannuksella on siltäkin osin huonosti harkittua, että länsipuolella sijaitsee kuvi o 5113, jolta ”avulias” naapuri on jo raivannut kaikki aluspuut ja itäpuolella kuviu 5120, jolla merimaisema on monesta kohdasta jo hyvin näkyvillä. Esitämme toimenpiteestä luopumista ja kuvion nostamista arvometsien hoitoluokkaan (C5).

5118 Maasto käynnin perusteella koko kuviu ei ole kuvauksen ja kuviotietojen mukaista tasaikäistä kuusikkoa vähäisellä haavalla ja alikasvopihlajalla. Itäosa vastaa kuvausta, mutta länsiosan Rantar a ittiin laskevassa rinteessä kasvaa myös vanhempaa mäntyä ja puuston r akenne on muutenkin eri ikäsrakenteisempi kuin itäosassa. Maisemallisesti herkällä paikalla sijaitsevalle ja liito oravan elinympäristöön kuuluvalla kuviolle on esitetty suojuspuuhakkuuta sekä pienpuuston hoitoa. Esitämme uudistushakkuutoimenpiteen korvaa mista Rantaraitin lähialueen huonokuntoisempien puiden poimintahakkuulla kuvion itäosaan painottuen. Länsireuna monipuolisemmalta osalta kannattaa kaataa vain adosti ongelmalliset puut.

5120 Luontoarvoja omaava, puulajisuhteiltaan monipuolinen e ri ikäsrakenteinen rantametsäkuviu, jonka Rantaraitti halkaisee. Aluspuustoa on tällä hetkellä melko maltillisesti. Kuviolle on esitetty huonosti ohjeistettua pienpuuston ryhmittäistä raivausta maiseman avaamiseksi Rantaraitilta merelle päin. Merimaisema on jo tällä hetkellä hyvin nähtävissä satojen metrien matkalla tältä kuviolta sekä varsinkin hieman länteen päin sijaitsevalta kuviolta 5113, joten laajempaa maisemanavausta juuri tältä kuviolta ei kaivata. Esitämme tyytymistä raitin lähialueen pienpuuston raivaamiseen suunnitelmakauden loppupuolella sekä mahdollisesti muutaman harkitun kapean näkymäsektorin raivaamiseen pien puustosta.

JÄRVIKORPI

5061 Perusteltu, toteutuksen ja luonnonhoidon kannalta hyvin ohjeistettu istutusmännikön harvennus.

RIILAHTI

5110 Puustotietojen perusteella lehtomaisen kankaan sijasta osin kosteapohjain en lehto. Kuvion aluspuustossa kasvaa merkittäviä määriä tuomea, tervaleppää ja raitaa. Esitetty poimintahakkuu on asiallisesti perusteltu ja ohjeistettu, pienpuuston hoito ei. Toimenpide on kehittyville lehtoluontoarvoille haitaksi, joten esitämme siitä luopumista.

KAITAANNIITTY

5107 : Monipuolinen eri ikäsrakenteinen lehtometsä, jolle on esitetty asiallisesti perusteltua ja ohjeistettua poimintahakkuuta sekä ohjeistamatonta ja huonosti harkittua laajempaa pienpuuston ryhmittäistä raivausta. Alueen luonne antaa perusteet kehittää sitä lintutiheikkönä eli alus ja välipuustoltaan melko tiheänä metsikkönä. Esitämme pienpuuston käsittelystä luopumista tai toimenpiteen rajaamista selvästi vain ulkoilureittien lähialueelle (0 2 m).

KAITALAHDEN POHJOISRANTA

5127 : Kaitalahden arvokka asean rantametsäkokonaisuuteen keskeisesti kuuluva lehtimetsälehto, jonka esitetylle pienpuuston hoidolle ei ole esitetty asiallisia perusteita eikä ohjeistusta. Esitämme toimenpiteestä luopumista ja kuvion nostamista arvometsien hoitoluokkaan (C5)

KALATORPANPUISTO-KALAONNENPUISTO

6035 Huomattavan tiheä aluspuusto antaa perusteita kevyeen pienpuuston käsittelyyn. Liito orava arvojen ja keskeneräisen kaavaproessin takia esitämme, että toimenpide kohdennetaan vain reittien ja teiden reunavyöhykkeelle. Poimintahakkuu on syytä esitetyllä tavalla kytkeä lainvoimaiseen asemakaavaan.

6036 Eri ikäsrakenteisen liito oravametsän aluspuustoksi nykyinen normaali tiheä haapa koivualuspuusto on ihan sopiva. Esitämme, että pienpuuston hoidosta luovutaan . Lisäperusteena tälle toimii keskeneräinen kaavaproessi.

6043 Tiheän ja vahvasti pihlajavaltaisen alikasvoksen hoito ei liene erityinen ongelma, mutta toteutus kannattaa ohjeistaa tehtäväksi muiden puulajien hyväksi ja myös tiheikköjä säästään. Lisäksi toteutus on syytä kytkeä asemakaavan hyväksymiseen.

Pienaukot poistettu työohjeista. Keskitytään alueen eteläosan rakennusten ja ulkoilureitin reunoihin toimenpiteissä. Lahopuun jättö ohjeistettu.

Pienpuuston hoito rajattu ulkoilureitin reunapuustoon.

Rajattu poimintahakkuu itäosan tasaikäiseen kuusikkoon, johon avataan luontaiselle uudistumiselle kasvutilaa ja valoa. Ulkoilureitin reunan puuston kunto tarkastetaan ja huonokuntoiset kaadetaan maalahopuiksi. Järeän lahopuun jättäminen ohjeistettu koko kuviolle.

Lykätty pienpuuston hoito suunnitelmakauden ensimmäiselle puoliskolle ja ohjeistettu näkemäsektorien avaus ja toimenpiteen rajaus ulkoilureitin reunalle.

Ei muutoksia

Kasvupaikkatyyppi muutettu lehdoksi. Pienpuuston hoito rajattu ulkoilureitin ja tien varren lähipuustoon.

Toimenpide rajattu ulkoilureitin varren lähipuustoon.

Tarkennettu pienpuuston hoidon ohjeistusta; keskitytään ulkoilureittien ja tien varteen. Jätetään alueen keskiosiin laajat käsittelemättömät tiheiköt.

Hoitoluokkaan C5: Osa Kaitalahden lintulahtea, maisemallista arvoa, paljon luontoarvoja.

Tarkennettu ohjeistusta: Pienpuuston hoidossa keskitytään ulkoilureitin ja tonttien reunapuustoon jätetään tiheikköjä varsinkin liito-oravalle sopien kookkaiden puiden ympärille.

Suunnitelmakauden lopulla pienpuustonhoito ryhmittäisellä raivauksella on jo aiheellinen. Ohjeistettu tiheikköjen jättö, liito-oravan ydinalue huomioidaan ymp.viranomaisen kanssa ja kaavaproessin vaikutus toimenpiteisiin tarkastetaan.

Tarkennettu ohjeistusta: Jätetään tiheikköjä, tasataan puulajisuhteita ja sovitetaan toimenpiteet maankäytön mahdollisiin muutoksiin.

6044	Tiheän ja vahvasti pihlajavaltaisen alikasvoksen hoito ei liene erityinen ongelma, mutta toteutus kannattaa ohjeistaa tehtäväksi muiden puulajien hyväksi ja myös tiheikköjä säästään. Lisäksi toteutus on syytä kytkä asemakaavan hyväksymiseen.	Tarkennettu ohjeistusta: Jätetään tiheikköjä, tasataan puulajisuhteita ja sovitetaan toimenpiteet maankäytön mahdollisiin muutoksiin.	
KOUKKUNIEMENRANTA			
6045	Länsiosan pienpuuston ryhmittäiselle raivaukselle ei ole esitetty perusteita. Kuvion merkittävien lehtoluentoarvojen takia toimenpiteistä on syytä luopua.	Poistettu pienpuustonhoito toimenpiteistä.	
MATINLANDEN KOULUN ITÄ- JA LÄNSIPUOLISET METSÄT			
6061	Turhan isoksi kuvioitu (1,5 ha) heterogeeninen alue, josta kannattaisi maastokäynnin havaintojen perusteella rajata omaksi kuvioikseen ainakin koillisosan eri ikäisrakenteinen lehtomainen kangasosa, joka eroaa muusta maatalousmaille kehittyneestä lehtimetsäalueesta olennaisesti. Kuvion valtaosa on selkeää lehtoa, ei suunnitelmassa todettua lehtomaista kangasta. Tällä hetkellä vesakkoa tunkee jo alueen ulkoilureiteille ja pääpoluille, joten kuv iolla kannattaisi välittömästi toteuttaa pienpuuston hoito reittien ja pääpolkujen lähialueella. Kuvion etäämmällä reitistä olevat osat kannattaa sen sijaan jättää käsittelemättä, varsinkin koillisosa. Ainakin kuvion pohjoisosassa on kurtullehtiruusua sekä kanukkaa, jotka on syytä ohjeistaa poistettavaksi.	Rajattu valtaosa kuviosta lehdoksi ja koillisosan lehtomainen kangas omaksi kuvioikseen 6061.1. Ulkoilureittien ja urheilukentän reunojen pienpuusto hoidetaan molemmilla kuviolla.	Kommentit vieraslajeista välitetään vieraslajikoordinaattorille.
6063	Kuvioille on esitetty poimintaa sekä alueen pohjoisosan pienpuuston hoitoa. Jokunen huonokuntoisempi ja kuollut puu on alueen käytön takia syytä kaataa kuviolle maalahopuksi. Kovan kulutuspaineen takia esitämme, että pienpuustoa ei kuvion pohjoisosassa käsitellä. Tiheämmän vesakon alueet ovat tällä hetkellä ainoita kasvillisuudeltaan säilyneitä laikkuja kuviolla, mistä kannattaa tietyt johtopäätökset pienpuuston vähentämisen todennäköisistä seurauksista vetää.	Pienpuuston hoito ohjeistettu kasvutilan perkaukseksi elinvoimaisten nuorten puiden ympärille, muutoin jätetään alikasvos mahdollisimman tiheäksi.	
6064	Kuvioille on esitetty kaatumavaarassa olevien puiden poimintaa maalahopuksi sekä koko kuvion pienpuuston käsittelyä ryhmittäisellä raivauksella. Poiminta on perusteltu, mutta pienpuuston hoito kannattaa ohjeistaa va in reitin lähimetreihin. Kuvion eteläosasta löytyy malliesimerkki tilanteesta, jossa tiheämpi vesakko selvästi suojaa kasvillisuutta täydelliseltä kulumiselta.	Tarkennettu pienpuuston hoidon ohjeistusta: keskitytään ulkoilureitin varteen, jätetään tiheikköjä ja itäosan kalliorinteen alusmetsä käsittelyn ulkopuolelle.	
6065	Maastokäynnin havaintojen perusteella puustorakenteeltaan luonnontilaisen kaltaine n, maisemallisesti hieno kalliometsikkö (METS0 II). Esitämme kuviota arvometäksi (C5).		
6066	Maastokäynnin perusteella palstan luontoarvoiltaan merkittävän kangasmetsäkuvio. Esitämme, että tarpeettoman laajaksi (2,0 ha) ja heterogeenisesti kuvioitu alue jaetaan kolmeksi kuvioksi. Pohjoisosan tervaleppävaltainen edustava korpi i on syytä rajat a omaksi kuvioikseen, nostaa arvometäksi (C5) ja jättää kaikkien toimenpiteiden ulkopuolelle (pois lukien reitille tunkeva pienpuusto sekä mahdolliset korven po hjoisosan huonokuntoiset puut, jotka sopii ohjeistaa kaatamaan korpeen maalahopuksi). Itäosan maastopyöräilyalue on syytä kuvioida omaksi kuvioikseen. Aluetta voi hyvin hoitaa huonokuntoisten puiden poistolla sekä pienpuuston hoidolla. Jokunen määrä maal ahopuuta sopinee myös maastopyöräilyalueelle ainakin sopivasti päätettynä. Loppuosa kuviosta eli selkeitä METSO arvoja omaava luonnontilaisen kaltainen länsi ja pohjoisosaa on syytä rajat a omaksi kuvioikseen ja nostaa arvometäksi (C5). Kuvion hoidoksi on syytä ohjeistaa vain reittien varsien sekä pohjoisosan tonttien laidan kannalta ongelmallisten huonokuntoisten puiden kaato maalahopuksi sekä reittien lähimetricien pienpuuston hoito.	Jaettu kuvio kolmeen osaan. Uudet kuviot 6066.1 tervaleppäkorpi (C5) ja 6066.2 Maastopyöräilyyn käytetty metsäalue. Tervaleppäkorven asutuksen ja ulkoilureitin reunapuuston kunto tarkastetaan ja huonokuntoiset kaadetaan maalapuiksi. Ulkoilureitin pienpuusto hoidetaan. Maastopyöräilyyn käytetyn metsäalueen huonokuntoista puustoa poimitaan maalahopuksi, jolla pyritään ohjaamaan kulkua ja kulutusta. Ulkoilureitin, leikkipuiston ja asuintonttien reunapuuston kunto tarkastetaan erityisesti. Alkuperäisen kuvion ulkoilureittien ja asuintonttien reunapuusto tarkastetaan ja huonokuntoiset kaadetaan maalahopuksi.	
6067	Puustoltaan ja kasvillisuudeltaan vaihteleva kuvio, joka on maastokäynnin perusteella valtaosaltaan lehtoa eikä lehtomaista kangasta. Kuvioille on esitetty huonokuntoisten puiden poimintaa maalahopuksi sekä ohjeistamatonta pienpuuston hoitoa. Kuvion pienpuusto on hyvin monipuolista ja tarjoaa osaltaan myös näkymäsuojaa reitin ja etelä ja pohjoispuolen tonttien väliin. Esitämme, että pienpuuston hoito rajataan vain reitin lähimetreihin sekä kentän kannalta turhan lähelle tunkevaan aluspuustoon. Kuvioita on havaittu jättipalsamia, mutta sen torjuntaa ei ole ohjeistettu. Esitämme poistotoimenpiteen lisäämistä.	Tarkennettu tiheikköjen jättöä. Toimenpiteissä keskitytään tonttien ja ulkoilureittien reunojen puustoon.	Tiedot vieraslajiesiintymistä välitetään kaupungin vieraslajikoordinaattorille, joka suunnittelee vieraslajien torjunnan vuosittaiset työohjelmat kaupungin vieraslajilinjauksen mukaan.
6071	Osa kuviolta kaadettavista puista on syytä ohjeistaa jätettäväksi maalahopuksi. Lisäksi pienpuuston hoidossa on syytä huomioida tiheämmän vesakon kasvillisuutta suojaava vaikutus.	Tarkennettu lahopuun ja tiheikköjen jättö toimenpiteistä.	
6078	Täyt tömän rinteellä kasvavaa monipuolista sekametsää, jossa erityisesti korostuvat maisemallisesti hienot järeat raidat. Koko kuviolle esitetty poimintahakkuu on maastokäynnin havaintojen perusteella syytä korvata reittien ja koirapuiston kannalta selvästi on gemallisten huonokuntoisten puiden kaadolla maalahopuksi. Raitojen kaadossa kannattaa rajoittaa vain erityisen selkeisiin ongelmapiuihin, jotka osissa tai ko no naisina romahdellessaan päätyis i vät reitille tai koirapuistoon. Pienpuuston hoitotarve rajoittuu niin ikään reitteihin, korostetusti risteysalueille. Kuvion sisäosissa asiaperusteita pienpuuston hoitoon ei ole. Rauhaan jätettynä nykyinen puustorakenne tuottaa vääjäämättä hyvän eri ikäisrakenteen tason, joten ainakaan sillä tavoitteella ei hakkuita ja hoitotoimia pitäisi perustella.	Tarkennettu työohjeita. Toimenpiteissä keskitytään ulkoilureittien ja koirapuiston reunapuustoon. Lahopuun jättö toimenpiteistä ohjeistettu.	

	<p>6082 Esitetty asutuksen reunan huonokuntoisten puiden poiminta on perusteltavissa, kunhan lahoppuun jättö ohjeistetaan selkeämmin. Luonnoksen ohjeistus asian suhteen on turhan epämääräinen eli "toimenpiteestä voidaan jättää maalahoppuuta".</p> <p>6086 Esitetty huonokuntoisten reunapuiden poisto on perusteltua. Syytä ohjeistaa jättämään pääosa rungoista maalahoppuiksi tukemaan kuvion jo nykyisellään merkittäviä luonto ja lahoppuuarvoja. Pienpuuston hoito on syytä rajata vain länsireunaan sekä koillisreunan reitinvarteen.</p> <p>6087 Maastokäynnin perusteella kuvion länsi ja eteläosasta on edellisen hoitokerran lahoppuujätön myötä kehittynyt huomattavan runsaslahoppuustoinen, kosteapohjainen sekametsä. Kuvion vedenvaivaa ma länsiosaa on rajattu toimenpiteiden ulkopuolelle (hyvä!), muualle on esitetty poimintahakkuuta sekä pienpuuston hoitoa. Esitämme poimintojen rajoittamista vain reitinvarren mahdollisiin huonokuntoisiin puihin ja pienpuuston hoidon rajaamista reitin lähim etreihin.</p> <p>6090 Maastokäynnin perusteella tällä turvekangaspohjaisella kuviolla on jossakin määrin perusteltua toteuttaa osalla kuviota (= kuvion tiheimmät mäntyvaltaiset osat parkkipaikan lähellä) esitetty eri ikäisrakenteisuuden lisäämiseen tähtä ävä yläharvennustyyppinen poimintahakkuu sekä myöhemmin pienpuuston hoito. Kuvion sekapuustoisimmat osat (varsinkin länsi ja luoteisosa) on sen sijaan syytä jättää kehittymään ilman hoitotoimia.</p>	<p>Tarkennettu lahoppuun jättö.</p> <p>Tarkennettu lahoppuun jättö. Ohjeistettu tiheikköjen jättö kuvion keskiosiin sekä kosteisiin maastonkohtiin.</p> <p>Ohjeistettu käsittelemättömän tiheikön jättö kuvion eteläosaan.</p> <p>Ohjeistettu ylemmän kerroksen lehtipuiden jättäminen toimenpiteestä monilajisuuden huomioimiseksi.</p>	
<p>NUOTTAMIEHENPUISTO</p>	<p>6093 Kuviotietojen perusteella esitetylle pienpuuston ryhmittäiselle raivaukselle pääosalla kuviosta ei ole asiaperusteita. Lisäksi toimenpiteen ohjeistus puuttuu. Toimenpide on syytä ohjeistaa paremmin ja rajata vain reittien lähialueeseen.</p>	<p>Ohjeistusta tarkennettu, toimenpiteessä käsitellään ulkoilureittien reuna- ja ryhmittäisellä raivauksella.</p>	
<p>NUOTTAKUNNANPUISTO</p>	<p>6099 Kuviotiedot isä alikasvoksen puulajikoostumus on epämääräisesti vain lehtipuuta eikä esitettyä pienpuuston hoitoa ole kunnolla perusteltu eikä ohjeistettu toteutuksen osalta. Koska kuviolla on METSO arvoja, on syytä varovaisuusperiaatteen hengessä esittää toimenpiteestä luopumista.</p>	<p>Alikasvoksen puulajikoostumusta tarkastettu. Pienpuustonhoidossa poistetaan tiheää lehtipuuesakkoa, tehdään kasvutilaa hyvin kasvuun lähteneille elinvoimaisille nuorille puille. Jätetään tiheikköjä.</p>	
<p>KURTTILAN YMPÄRISTÖ</p>	<p>7037 Syytä lisätä pienpuuston hoidon ohjeistukseen tiheikköjen jättäminen.</p>	<p>Lisätty tiheikköjen ohjeistus.</p>	
<p>KUMMELBERGET YMPÄRISTÖINEEN</p>	<p>7077 Kuvio on osa Kummelbergetin merkittäviä METSO arvoja sisältävää kokonaisuutta. METSO arvoa ei tunnistettu kuviotiedoissa, joista käy kuitenkin ilmi, että kuvion puusto on eri ikäisrakenteinen ja että kuviolla on " paljon lahoppuuta Reunojen huonokuntoisten, kaatumavaarassa olevien puiden poimintahakkuu on perusteltavissa. Syytä ohjeistaa pääosa rungoista jätettäväksi maalahoppuiksi.</p> <p>7081 Kuvio on osa Kummelbergetin merkittäviä METSO arvoja sisältävää kokonaisuutta. Esitetty huonokuntoisten reunapuiden poimintahakkuu on perusteltavissa, kunhan rungot todellakin jäävät maalahoppuiksi. Kuvion alikasvos ei ole erityisen tiheää, joten sen osalta käsittely on syytä rajata vain reitin lähialueeseen (0,2 m). Tämä avaa riittävässä määrin näkymiä.</p> <p>7089 Kuvion ja sen pohjoispuolisen metsikön (kuvio 7085) METSO arvojen lisäämiseksi on syytä ohjeistaa jättämään ainakin osa poimittavista huonokuntoisista puista kuviolle maalahoppuiksi.</p>	<p>METSO II-luokitus lisätty, lahoppuustoinen tuoreen kankaan metsä. Lahoppuohjeistus lisätty.</p> <p>Lahoppuun jättäminen ohjeistettu.</p>	<p>Ei muutoksia.</p>
<p>KUMMELIRANTA</p>	<p>7105 Liito oravan takia säätettävän kuvion muitakin luontoarvoja on syytä kehittää. Siksi kuviotietoihin on syytä lisätä ohje, jonka mukaan pääosa tien varresta kaadettavista huonokuntoisista kookkaista puista jätetään kuviolle maalahoppuiksi.</p> <p>7111 Monipuolinen lehtipuuvaltainen metsikkö (mahdollinen lehto), jonka luontoarvoja on syytä kehittää lahoppuun lisäämisellä. Ainakin osa reunoilta poimittavista rungoista on syytä ohjeistaa jätettäväksi maalahoppuiksi.</p>	<p>Lisätty lahoppuohjeistus</p> <p>Lisätty lahoppuohjeistus</p>	
<p>HARMAAKALLION ALUE</p>	<p>8000 Kuvio 8000 : Kuvion lehtoluoventeen järkevän kehittämisen kannalta esitetty koko kuvion pienpuuston hoito on syytä rajata vain tien ja ulkoilureitin lähivyöhykkeeseen.</p> <p>8001 Kuvio 8001 : Kuvion lehtoarvoja on heikennetty jo edellisellä hoitokerralla harvennushakkuulla ja pienpuuston hoidolla. Hyödyt pienpuuston jatkokäsittelystä varsinkin tällaisella lehtokuviolla ovat vähäisiä. Toimenpide kannattaa poistaa tai rajata vain ulkoilureitin ja tien lähimetreihin.</p>	<p>Keskitytään toimenpiteessä ulkoilureitin, tien ja asuintontin reunoihin sekä jätetään kuvion keskiosaan tiheikkö.</p> <p>Pienpuustonhoito rajattu ulkoilureitin varteen. Ohjeistettu kuvion länsiosaa jätettäväksi tiheiköksi.</p>	

8002	<p>Kuvio 8002</p> <p>: Monipuolinen METSO arvoja omaava lehtometsä, joka on myös liito orava n elinaluetta. Koko kuviolle esitetyt toimenpiteet (poimintahakkuu sekä pienpuuston hoito) heikentävät kuvion luontoarvoja eivätkä ole muutenkaan perusteltuja. Toimenpiteet on syytä poistaa tai muuttaa reitin ja tien varren mahdollisten ongelmapuiden kaata miseksi maalahopuksi sekä aivan tien ja reitin lähivyöhykkeen pienpuuston hoidoksi. Moninaisten arvojen (METSO I II lehto, liito orava, lahoppuuta, runsaasti pähkinäpensasta) takia esitämme kuviota arvometäksi (C5).</p>	<p>Poiminta rajattu tien ja ulkoilureitin varteen. Lahoppuun jätö ohjeistettu. Pienpuuston hoito ohjeistettu tien ja ulkoilureitin varteen sekä hyvin kasvuun lähteneiden nuorten puiden sekä pähkinäpensaiden ympäriltä kasvutilan avaamiseksi. Ohjeistettu laajojen tiheikkojen jätö.</p>	
8008	<p>Kuvio 8008</p> <p>: Harmaakallion alueen luonnonsuojelubiologisesti arvokkain kangasmetsäkuvio on syytä osoittaa arvometäksi (C5). Kuvion Keskuspuiston länsiosan ehkä parhaimman kuusilahoppuujatkumon ylläpitämiseksi ulkoilureitin varrelta jatkossa kaadettavat puut on syytä ohjeistaa suunnitelma luonnos ta selkeämmin jätettäväksi maalahopuksi.</p>		<p>Ei muutoksia.</p>
8010	<p>Kuvio 8010</p> <p>On täysin kohtuutonta ja poikkeuksellisen huonosti harkittua, että ensin luonnonsuojelullisesti arvokkaaseen kuivahkon kankaan luonnonsuon metsään vedetään ylimittotetut ja leveät ulkoilu ja hiihtoreitit ja vuosi tämän jälkeen tälle 3,3 ha kuviolle tarjotaan perustelemattomia yläharvennustyyppisiä poimintahakkuita sekä kaiken huipuksi pienaukkohakkuita (!). Toimenpiteet on syytä rajoittaa reittien ja tonttien kannalta aidosti ongelmallisten huonokuntoisten puiden kaadoksi maalahopuksi. Kuvion säilyneiden merkittävien METSO ja sijaintiarvojen takia esitämme sitä arvometäksi (C5).</p>	<p>Rajattu poimintahakkuu asuintonttien ja ulkoilureittien huonokuntoisten puiden poimintaan. Ohjeistettu lahoppuun jättäminen.</p>	
8012	<p>Kuvio 8012</p> <p>: Merkittävien luontoarvojen takia kuvio on syytä osoittaa arvometäksi (C5). Tämä saattaa osaltaan edistää kuvion luontoarvojen parempaa huomio intia uuden ulkoilureitin lähimetsien tulevaisuuden käsittelyssä.</p>		
8013	<p>Kuvio 8013</p> <p>: Esitetty tiheän varttuneen kasvat usmetsän harvennus on perusteltavissa. Kuvion sisäisen vaihtelun lisäämiseksi esitämme kuitenkin , että toteutuksessa harvennus kohdennetaan selvästi mäntyvaltaisemmille osa alueille (valtaosa kuviosta) ja monipuolisemmat sekametsäosat jätetään ainakin pääo sin käsittelemättä. Harvennuksissa on syytä vähentää männyn suhteellista osuutta muiden puulajien hyväksi ja lisäksi kannattaa varmistaa kuvion metsälehmukille hyvät kasvuolot.</p>		<p>Ei muutoksia.</p>
8015	<p>Kuvio 8015</p> <p>: Maastokäynnin ja kuviotietojen perusteella luontoarvoiltaan merkitäv ä lehto (METSO I II lehto), jossa on myös merkittäviä lahoppuuarvoja. Koko kuviolle esitetyt pienpuuston hoito on arvoille haitaksi ja se tulee joko poistaa tai rajata vain ulkoilureitin lähimetreihin. Esitetty ulkoilureitin reunan huonokuntoisten puiden kaato maalahopuksi on toimenpiteenä asiallinen.</p>	<p>Rajattu pienpuustonhoito ulkoilureitin varteen. Rajattu alueen länsiosa ja puronvarren suojavyöhyke toimenpiteen ulkopuolelle.</p>	
8017	<p>Kuvio 8017</p> <p>: Puustoltaan luonnontilaisen kaltainen, kuivahkon ja tuoreen kankaan havusekametsä sisältävä hieno metsikkö täyttää pohjoisosaltaan luokan I METSO kangasmetsän kriteerit. Niukkalahoppuustoisemp i eteläosa on puolestaan hyvä luokan II metsä. Metsän eri ikäisrakenne on sen verran selkeä, että kuvio täyttää myös borealaisen luonnonsuon metsän kriteerit. Hyvästä kuusilahoppuujatkumosta kertovat maastokäynnillä havaitut kaksi esiintymää alueellisesti uhanal aista ruostekääppää. Kuviolle on esitetty eri ikäisrakenteen kehittämiseen tähtäävää poimintahakkuuta sekä ulkoilureitin ja tonttien reunojen huonokuntoisten puiden poistoa. Jälkimmäinen on perusteltua, kunhan rungot ohjeistetaan selkeästi jätettäväksi pä äösin lahoppuiksi. Kuvion laajempi metsänkäsittely merkitsisi merkittävien luontoarvojen vaurioittamista ilman ainoatakaan järjestä perustetta (eri ikäisrakenteisen luonnontilaisen kaltaisen metsän yläharvennus eri ikäisrakenteen kehittämiseksi ei sellai nen ole). Esitämme kuvion poimintahakkuun muuttamista reunojen huonokuntoisten puiden poiminnaksi. Lisäksi esitämme kuviota arvometsien hoitoluokkaan (C5).</p>	<p>Poimintahakkuu rajattu tarkemmin ulkoilureitin ja asuintonttien reunoille.</p>	<p>Ruostekääppähavainnot välitetään ympäristökeskukseen.</p>
8018	<p>Kuvio 8018</p> <p>: Monipuolinen vanha suojuspuuhakkuukuvio, jonka halki kulkee puro ja uusi ulkoilureitti. Kuvio on osin lehtoa, osin lehtomaista kangasta. Kuviolla kasvaa vanhojen kuusi ja koivusuojuspuiden alle luontaisesti kehittyntä monipuulajista ja melko tiheää lehtipuuvaltaista puustoa. Kuvion luonne tekee siitä erittäin hyvän suojapaikan rauhaa vaat ivalle häiriöherkälle eläimistölle ja lisäksi se sopii hyvin ns. lintutiheiköksi. Esitämme koko kuvion pienpuuston hoidon muuttamista ulkoilureitin lähimetsien käsittelyksi.</p>	<p>Puron suojavyöhyke ja alue soitä koilliseen jätetään luonnontilaiseksi. Ulkoilureitin reunat ja reitin lounaspuoleinen metsikkö käsitellään ryhmittäisellä raivauksella, josta jätetään tiheikkojä.</p>	
8019	<p>Kuvio 8019</p> <p>: Merkittävää luontoarvoja sisältävä vanhan metsän alue on syytä nostaa arvometäksi (C5). Esitetty asuinalueen huonokuntoisten reunapuiden kaato maalahopuksi on asiallisesti perusteltu ja ohjeistettu siten, että jäävä maalahoppu kompensoi hakkuun aiheuttamat luontoarvomenetykset.</p>		<p>Ei muutoksia</p>

8021 Kuvio 8021
Maiseiltaan, luonnontila Itaan ja METSO arvoiltaan merkittävä kalliometsäkuvio on syytä nostaa arvomettien hoitoluokkaan (C5). Asuintonttien rajoille esitetty mahdollisten huonokuntoisten puiden poiminta maalahojuksi on lahoppuunjättöohjeistuksen jälkeen kestävä ratkaisu myös luon toarvojen osalta.

8022 Kuvio 8022
: Mikäli kuviolla halutaan aidosti edistää kuvion arvoja liito oravan kannalta, niin hoitoa kannattaa tulevilla suunnitelmakausilla selvästi vähentää. Nyt esitetty pienpuuston hoito on syytä tehdä korkeintaan hyvin kevyenä ja paikallisena, lisäksi on syytä varmistaa etenkin kuusten, haapojen ja leppien hyvät kasvuolot.

8023 Kuvio 8023
: Maiseillisesti erityisen hienoa, puustoltaan luonnontilaista kalliometsä, jossa kasvaa nuorta ja ikivanhaa mäntyä. Myös lahoppuita. Hyvä METSO I II luokan kalliometsä. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5). Kuvion tonttirajoille esitetty mahdollinen poiminta on hyvin rajattu ja ohjeistettu eikä esitetyssä muodossa ole ristiriidassa kuvion luontoarvojen säilyttämisen kanssa.

NAURISKASKI

8025 Kuv iotietojen toimenpidekuvaus on syytä kirjoittaa selkeämmin siihen mu o toon, että todettu liito oravan ydinalue rajataan pienpuuston käsittelyn ulkopuolelle ja poiminnassa rajoitetaan vain reunojen aidosti kaatumavaarallisten puiden kaatoon maalahojuksi.

KIVIRUUKIN ALUE

8048 Esitetty huonokuntoisten puiden poimintahakkuu tonttien rajoilta ja ulkoilureittien reunoilta on perusteltu. Todettujen luontoarvojen takia on syytä ohjeistaa jättämään pääosa kaadettavista rungoista maastoon lahoppuiksi.

8052 Maastokäynnin perusteella vanhoille maanjätitysalueelle pääosin luontaisesti kehittynyttä kymmenen puulajin nuorta varttunutta sekametsää, jossa näkyvästi ohutta lehtilähojuuta. Kuvion voinee arvioida jonkinasteiseksi kulttuurilehdoksi, jossa on nyky isellään sekä tuoreen että kostean lehdon p iirteitä. Maaperän ihmisvaikutte isuudesta huolimatta kuviolla on selkeitä luontoarvoja huomattavan puulajivalikoiman, puuston luontaisen kehityshistorian sekä lahoppuun takia, oletettavasti hyvä myös lintutiheikkön ä. Kuviolle on esitetty harvennushakkuuta ja samaan aikaan on menossa osayleiskaavan laadinta. Esitämme hakkuista luopumista tai vähintään sitä, että mahdollinen toteutus kytketään lainvoimaiseen asemakaavaan.

8059 Pienpuuston hoito kannattaa rajata tehtäväksi vain kuvion pohjoisosassa, jossa tiheää pihlajavaltaista vesakkoa.

KUKKUMÄKI-PISAN ALUE

9026 Kuviotietojen perusteella alikasvoksen määrä kuviolla ei ole erityisen runsas ja sisältää lähinnä hieskoivua, pajuja ja raita a. Kannattaa keskittää esitetty pienpuuston hoito lähinnä ulkoilureitin varteen ja kuvion lounaisreunaan.

9031 Esitetty reuna alueen huonokuntoisten puiden poiminta on kuvion sijainnin huomioiden perusteltua, kunhan osa rungoista ohjeistetaan jätet äväksi maalahojuksi. Pajuvaltaisen aluspuuston esit etty pienpuuston hoitotarve ei vakuuta. Suositamme, että pääosa kuviosta jätetään pienpuuston hoidon ulkopuolelle ja hoito keskitetään reittien lähivyöhykkeeseen.

9042 Ulkoilureitin ja pellon väl iin jäävä kapea lehtimetsikkö. Ainakaan kuvion länsi ja keskiosassa (jotka muodostavat valtaosan kuvion pinta alasta) ei esiinny kuviotiedoissa väitettää tiheää alikasvospajukkoa, joka uhkaisi kuvion muiden puiden kasvutilaa ja monimuotoisuutta niin paljo n, että esitetylle pajujen vähentämiselle pienpuuston hoitona olisi mitään asierusteita. Espoon metsäisillä viheralueilla vähemmistönä kasvavia pajuja on sen sijaan syytä pitää tällä kuviolla keskeisenä puuston monimuotoisuutekijänä. Esitämme pienpuuston hoidosta luopumista.

9043 Maastokäynnin perusteella kuvio on lehtoa, ei kuviotiedoissa väitettä lehtomaista kangasta. Kuvion itäosa on monipuulajista lehtimetsälehtoa, länsiosassa kasvaa sekapuuna hieman myös kuusta sekä keskijäreitä haapoja. Maastokäynnillä kuvion länsiosasta paikallistettiin voimakkaasti pipanoitu, liito oravan käyttämä kolohaap a (KJ 6675648:3371158). Maastokäynnin perusteella huonosti perustellulle ja ilman ohjeistusta esitetylle pienpuuston jatkohoidolle ei ole asierusteita. Kuvion puusto on jo nykyisellään riittävän eri ikäsrakenteista, joten senkään rakennetekijän kehittäminen ei anna syytä aluspuuston jatkokäsittelylle. Ulkoilureittien välitöntä reuna aluetta (0 2 m) laaja alaisemalla toteutuksella toimenpiteestä olisi selvää haittaa kuvion aikaisemmista toimenpiteistä kohtalaisesti selvinnelle lehtoarvoille

Tarkennettu ohjeistusta: Jätetään laajoja tiheikköjä ja raivataan kasvutilaa nuorten kuusten, haapojen ja leppien ympärille.

Liito-oravan ydinalueen rajaus toimenpiteiden ulkopuolelle täsmennetty.

Lahoppuun jättö ohjeistettu.

Toimenpiteiden rajaus ja toteutus ohjeistettu tarkastettavaksi kaavaprosessin valmistuttua.

Toimenpiteiden rajaus ja toteutus ohjeistettu tarkastettavaksi kaavaprosessin valmistuttua. Muutoin ei muutoksia, alue käsitellään ryhmittäisellä raivauksella.

Ei muutoksia.

Ohjeistettu lahoppuun jättö.

Pienpuuston hoito poistettu toimenpiteistä

Kasvupaikkatyypit muutettu lehdoksi. Toimenpide toteutetaan suunnitelmakauden loppupuolella, jolloin alueen pienpuusto on kehittynyt noin viisitoista vuotta käsittelyjen välillä tiheäksi. Työohjetta täsmennetty: Lehtipuumsikkö ulkoilureitin, koirapuiston ja vähäpuustaisen niityn rajaamana pohjoisessa sekä asuinalueen ja havupuumetsän rajaamana etelässä. Tiheä valtapuusto koivua, haapaa, leppää, raिता sekä kuusta ja mäntyä alueen eteläosassa. Osa alueesta liito-oravan elinympäristöä. Alikasvoksessa tiheä nuori lehtipuuesakko, jota hoidettu alueen harvennuksen yhteydessä 2015. Alueella nuorta kuusta, joka kasvanut huonosti vanhan vesakon alla, mutta parantanut kasvuaan kasvutilan avauduttua pienpuuston hoidon jälkeen. Toistetaan pienpuuston hoito suunnitelmakauden loppupuolella, jolloin säästetään lehtipuista hyvin kasvamaan lähteneet ja luodaan kasvutilaa uudelle puuskupolvella ryhmittäisellä raivauksella. Keskitetään toimenpiteissä ulkoilureittien reunoille, jätetään tiheikköjä alueen keskiosiin.

Ei muutoksia.

Ei muutoksia.

Alueella käynnistynyt Liito-orava-LIFE-hanke, jonka puitteissa puuston rakennetta kehitetään liito-oravan tulevaisuuden kulkureittejä paremmin palvelevaksi. Alueen kasvutilan raivaus suunniteltu samaan aikaan tehtäväksi kuin alueelle suunniteltavat täydennysistutukset. Hankkeen edetessä toimenpiteet täsmentyvät.

Papanapuun koordinaatit välitetään ympäristökeskukseen.

- 9044 Maastokäynnin havaintojen perusteella kuvio on kasvillisuudeltaan lehtoa eikä kuviotiedoissa esitettyä lehtomaista kangasta. Kuvion reittien varsilla ei ainakaan tällä hetkellä ole sellaisia ongelmappaita, joiden takia esitetyille poimintahakkuulle olisi perusteita. Kuvion aluspuusto on melko tiheää, mutta tekee siitä samalla toimivan lintuheiikon. Esitämme esitetystä poimintahakkuista ja pienpuuston hoidosta luopumista.
- 9046 Maastokäynnin perusteella kuvio on valtaosin lehtoa, ei kuviotiedoissa väitettyä lehtomaista kangasta. Kuviolle on esitetty reunoille keskittävää huonokuntoisten puiden poimintaa sekä koko kuvion ohjeistamatonta pienpuuston hoitoa. Maastokäynnin havaintojen perusteella ulkoilureittien ja tonttien reunan huonokuntoisempien puiden mallilliselle poimintahakkuulle on suunnitelmakaudella asiaperusteet, mutta lahoppuun jätto on syytä ohjeistaa selkeämmin. Kuvion aluspuusto on melko tiheää, mutta se sopii hyvin jätettäväksi luontaisen itseharvennusprosessin kohteeksi.
- 9047 Monipuulajista eri-ikäisrakenteista lehtimetsää, joka on biotoopiltaan lehtoa eikä metsäsuunnitelmassa väitettyä lehtomaista kangasta. Täyttää kohtalaisen lahoppuustoisena luokan II METSO lehdon kriteerit ja toiminee myös hyvänä lintuheiikkönä. Kuviolle on esitetty toimenpiteenä ilmeisen laaja alaista pienpuuston käsittelyä sekä ulkoilureitin varren huonokuntoisiin puihin sekä tiheimpiin muihin kohtiin kohdistuvaa poimintahakkuuta. Laajempi pienpuuston käsittely olisi kuvion lehtoarvoille haitallinen. Suunnitelmakaudella toteuttavaan reitin varren huonokuntoisten puiden poimintaan on mm. harmaaleppien kunnan takia asiaperusteet, mutta kaadettavat rungot on syytä ohjeistaa jätettäväksi maalahojuksi.
- 9050 Maastokäynnin perusteella kuviolle on perusteet esitetyille toimenpiteille eli reuna alueiden puiden kunnon tarkkailulle sekä mahdollisten ongelmapuiden poiminnalla. Kuvion luonne ja sijainti antaa perusteet ohjeistaa pääosa lahoppuusta jätettäväksi maalahojuksi.
- EESTINKALLIO
- 9048 Eestinkallio n luoteisreunalla kasvava eri ikäisrakenteinen sekametsälehto, joka on suunnitelmassa määritetty virheellisesti lehtomaiseksi kankaaksi. Esitetty tien, ulkoilureitin ja tonttien reunojen huonokuntoisten puiden poiminta ja kaato maalahojuksi on perusteltua. Sen sijaan kuvion lehtoluonteelle sopivan ja monipuolisen aluspuuston hoidolle ei ole asiaperusteita. Toimenpide lähinnä lisää kuvion läpinäkyvyyttä, jolloin se vähentää metsän tuntua Eestinkallion luontovirkistysalueella liikkujan kannalta.
- 9051 Maastokäynnin perusteella puustorakenteeltaan edustava luonnontilainen kaltainen kangasmetsäkuvio, jonka runsaslahoppuustoisin osa (noin 2/3) on METSO I luokkaa, loppuosa hyvää METSO II luokkaa. Kuvion rakenne on sen verran edustava, että se täyttää hyvin jopa luontodirektiivin boreaalisen luonnonmetsän kriteerit. Kuviolle esitetty harvennushakkuu merkitsisi merkittävien luontoarvojen heikentämistä ilman mitään asiallista syytä tai hyötyä. Toimenpide on syytä korvata itä ja länsireunan tonttien laidan sekä ulkoilureitin varren huonokuntoisten puiden poimintahakkuulla sillä lisäohjeella, että pääosa kaadettavista rungoista jätetään kuviolle maalahojuuna. Huomattavien vanhan metsän arvojen takia kuvio on syytä osoittaa arvometsien hoitoluokkaan (C5).
- 9059 Selkeästi ohjeistettu ja asiaperusteilla kohdennettu poimintahakkuu. Esitämme kuviota merkittävien METSO ja maisema arvojen vuoksi arvometsäksi (C5).
- 9062 Esitämme tätä Eestinkallion edustavaa, merkittäviä luonto ja maisema arvoja sisältävää kalliometsäaluetta arvometsäksi (C5).
- 9063 Puustorakenteeltaan luonnontilaisen kaltainen, METSO II luokan mäntyvaltainen sekametsä, joka on todettu eri ikäisrakentee ja lisäksi myös metsäsuunnitelmassa. Kuviolle eri ikäisrakenteisuuden vahvistamiseksi ja puuston luontaisen uudistumisen edistämiseksi esitetyt toimenpiteet (poimintahakkuu sekä pienpuuston hoito) ovat paitsi luontoarvoille erityisen haitallisia myös, kuvion luonnontilaisen kaltaisen puustorakenteen huumioiden, absurdeja. Maastokäynnin havaintojen perusteella kuvion pohjoisosaan rajautuvan ulkoilureitin varrella ei ole suunnitelmakaudella edes yksittäisten huonokuntoisten puiden poimintaperustetta. Sen sijaan suunnitelmakaudella on perusteita reitin reuna alueen (0-2 m) pienpuuston kertaluonteiseen raivaukseen. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).
- 9066 Pääosin luontaisesti, mahdollisesti osin istutusten myötä kehittynyt eri ikäisrakenteinen sekametsäkuvio, jolla kasvaa ainakin kuutta puulajia. Toimii Eestinkallion vanhapuustoisella alueella luontaisena riistatheiikkönä eli rauhaa vaativien eläinten suojapaikkana. Kuviolle esitetty pienpuuston hoito on syytä poistaa ja rajata toimenpiteiden koillisosan reitin varsille.

Kasvupaikkatyypit muutettu lehdoiksi. Toimenpiteet siirretty suunnittelukauden loppupuoliskolle ja rajattu ulkoilureittien reunametsiin.

Lahoppuun jättäminen ohjeistettu poimintahakkuussa. Pienpuuston hoitoon ohjeistettu tiheikköjen jätto alueen keskiosiin ja pellon reunaan.

Kasvupaikkatyypit muutettu lehdoiksi.

Lisätty lahoppuuhjeistus

Pienpuuston hoitoa tarkennettu: Pienpuusto hoidetaan suunnitelmakauden toisella puoliskolla. Pienpuuston hoito tehdään ryhmittäisenä raivauksena, jossa vallitsevaan pihlaja-vaahtera-vesakkoon avataan kasvutilaa hyvin kasvuun lähteneillä nuorille puille kuvion tienpuoleiselle laidalle. Tavoitteena toimenpiteessä on tienlaidan puuston yleiskunnon ylläpito ja mahdollisimman pitkäikäisten nuorten puiden valikoiminen. Alueen ulkoilureitin puolinen lehti- ja kasvos jätetään valtaosin käsittelyn ulkopuolelle, ulkoilureitille "kaatuvaa" riukuuntunutta pienpuustoa poistetaan. Liito-oravan ydinalueella kasvavien kookkaiden puiden juurille jätetään suojapuustoa käsittelyn ulkopuolelle. Kuviolle jää tiheikköä kuvion keskiosaan koko matkalle tien ja ulkoilureitin väliin näkösuojaksi.

Korvattu harvennus poimintahakkuulla asuintonttien reunametsiin, huonokuntoisiin puihin keskittyen. Ohjeistettu lahoppuun jätto.

Kohdistettu toimenpiteet ulkoilureitin varteen, jossa kookkaiden valtapuiden kunto tarkastetaan ja huonokuntoiset kaadetaan maalahojuksi.

Kohdistettu pienpuuston hoito urheilukentän ja ulkoilureitin reunoille, kuvion länsiosa jätetään tiheikköksi.

Kasvupaikkatyypit vaihdettu lehdoiksi.